
Ἡ Νεολαία
25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΕΤΟΣ Γ'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19
Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως 32-094
» » Διευθυντοῦ Συντάξεως 34-425
» » Τυπογραφείου 593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 26—29 Μαρτίου 1941
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ. 160	— 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	» 80	— 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	» 40	— 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας		1
Ἀμερικῆς Δολ.		6
Αἰγύπτου Λίρ.		1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας), Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνὸς

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἀπὸ τὰς βραβευθείσας σχολικὰς ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων

Ο ΚΟΥΜΠΑΡΑΣ

Οὔφ! αὐτὸς ὁ κουμπαρᾶς! Σήμερα τσακώθηκα πάλι μὲ τὴν ἀδελφή μου. Τὴν ἔπιασα ἀπὸ τὰ μαλλιὰ καὶ θὰ τῆς τὰ ἔβγαζα ἂν δὲν ἐρχόταν ἡ μαμὰ νὰ μᾶς χωρίση. Καὶ γιατὶ λέτε; Νά! εἶχα ἡ κακομοίρα ἕνα πήλινο κουμπαρᾶ κρυμμένον πίσω ἀπὸ τὸ σεντούκι. Παραμόνευσε ἡ πονηρὴ ἡ ἀδελφή μου, καὶ ὅταν πῆγα σχολεῖο τὸν πῆρε, τὸν ἔσπασε καὶ πῆρε ὀκτὼ δραχμὲς ποὺ εἶχε μέσα νὰ πάρη καραμέλλες, νὰ παίξη τὶς κουμπάρες. Τὰ φύλαγα μὲ τί λαχτάρα! Νὰ τὰ κάμω πολλὰ ν' ἀγοράσω ἕνα ζευγάρι παπούτσια ἢ κανένα βιβλίο. Τώρα τὰ ἔφαγε, τί νὰ τῆς κάνω; Ἔπρεπε ν' ἀκούσω τὴν Κυρία. Ἂν ἀγόραζα ἕνα σιδερένιο κουμπαρᾶ ἀπὸ τὸ ταχυδρομεῖο, δὲν θὰ τὰ πάθαινα αὐτά. Ἔτσι οὔτε κι' ἐγὼ νὰ ἤθελα νὰ χαλάσω καμμιὰ δραχμὴ δὲ θὰ μποροῦσα. Γιατὶ θὰ ἔπρεπε νὰ κατέβω στὴ Φλώρινα νὰ μοῦ ἀνοίξη ὁ Διευθυντὴς τὸν κουμπαρᾶ ποὺ ἔχει τὸ κλειδί. Γιὰ νὰ κατέβαινα ὅμως εἶναι δύσκολο κι' ἔτσι ἀντὶ νὰ ἔβγαζα θὰ ἔβαζα κι' ἄλλα καὶ ὅταν γέμιζε θὰ κατέβαινα. Γεμάτος κουμπαρᾶς πολλὰ λεπτά. Τί δὲ θἄπαιρνα! Παπούτσια, φόρεμα, παιχνίδια! Ἀπὸ τώρα θ' ἀρχίσω νὰ μαζεύω νὰ πάρω ἕνα τέτοιον κουμπαρᾶ νὰ τὸν ἔχω σ' ὅλη μου τὴ ζωή.

Ἐν Νίκη τῇ 31η Ὀκτωβρίου 1939

Μαρία Ἰωάννου Φιλιππίδου

Τ.Τ.Τ. Φλωρίνης

Η Α.Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΕΝΟΠΛΟΥΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Η Α.Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΕΝΟΠΛΟΥΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Ἀρχιστράτηγε,

Ἡ Ἑλλὰς ἑορτάζει σήμερον τὴν τιμιωτέραν της ἐπέτειον, τὴν ἡμέραν ποὺ μιὰ δρὰξ τολμηρῶν ἀνθρώπων της εὐηγγελίσθη τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ Ἔθνους μας. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν αἱ σκέψεις ὅλων μας στρέφονται εἰς αὐτοὺς ποὺ χύνουν τὸ αἷμα των διὰ νὰ μὴ χαθῇ τὸ ἔργον τῶν προγόνων μας.

Ἀτρόμητοι, ἄκαμπτοι, ἀποφασισμένοι, ἡρωϊκοί, μὲ γενναῖον τὸ φρόνημα καὶ τὸ μέτωπον ὑψηλά, οἱ στρατιῶται μας μάχονται ὡς λέοντες, οἱ ναῦται μας αὐλακώνουν τὰς θαλάσσας μας, οἱ ἀεροπόροι μας διασχίζουν τοὺς αἰθέρας προασπίζοντες ἀκούραστα τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ἔθνους καὶ τὴν τιμήν του.

Αἱ ψυχαὶ τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 21, τῶν ἀνδρῶν τῆς φρουρᾶς τοῦ Μεσολογγίου, τῶν πυρπολητῶν τῆς Χίου καὶ τῶν ἄλλων μας ἀθανάτων ἡρώων ἀγαλλιοῦν διὰ τὰ κατορθώματα τῶν ἀνταξίων ἀπογόνων των. Ἡμεῖς ὅλοι εἴμεθα ὑπερήφανοι δι' αὐτοὺς καὶ ὁ Θεὸς καὶ ἡ Παναγία τοὺς εὐλογοῦν ἀπὸ ψηλά.

Σᾶς συγχαίρω, Στρατηγέ, διότι ἡγεῖσθε τοιούτων ἀνδρῶν. Καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ διαβιβάσητε εἰς ὅλους, ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἀξιωματικοῦ μέχρι τοῦ τελευταίου ὁπλίτου τὰς πατρικάς μου εὐχὰς καὶ τὴν ἔκφρασιν τῆς βαθείας μου πρὸς αὐτοὺς ἀγάπης.

Σᾶς ἀπονέμω τὸν Πολεμικὸν Σταυρὸν Α' Τάξεως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ κ. ΑΛ. ΚΟΡΙΖΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ

Ἕλληνες Μαχηταί,

Ποτὲ κατὰ τὰ ἑκατὸν εἴκοσι χρόνια τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, ἡ Ἐθνικὴ ἑορτή μας δὲν εὑρῆκεν, ὅπως ἐφέτος, τὴν Ἑλλάδα νὰ ζῇ εἰς ἀτμόσφαιραν τόσον ὁμοίαν πρὸς τὴν ἡρωϊκὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ 21! Ὅπως τότε ἀνυψώσαμε τὶς καρδιές μας ὑπὲρ τὰ γήϊνα καὶ ἀφιερώσαμε τὰς ὑπάρξεις μας εἰς τὰ μεγάλα ἰδανικά, τὰ ἰδανικὰ τῆς Πατρίδος, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς τιμῆς. Ὅπως τότε, ἀγνοήσαμε τὸν κίνδυνον, ἀψηφήσαμε τὴν βίαν, ἀντετάξαμεν τὰ στήθη μας εἰς τὸν σίδηρον καὶ εἰς τὴν φωτιά. Ὅπως τότε, συνεσπειρώθημεν ὅλοι ὡς ἕνας ἄνθρωπος, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, μὲ τὴν κοινὴν καὶ ἀσάλευτην ἀπόφασιν τῆς θυσίας. Ὅπως τότε ἠντλήσαμεν τὸ θάρρος μας καὶ τὴν αὐτοπεποίθησίν μας ἀπὸ τὰς ἁγνὰς παραδόσεις τῆς φυλῆς καὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπην μας πρὸς τὴν ἐλευθερίαν. Καὶ ὅπως τότε, ὁ Ἑλληνικὸς ἀγὼν ἥναψεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων, μαζὶ μὲ τὸν θαυμασμόν, τὴν φλόγα τῆς μιμήσεως, τὸν πόθον τῆς ἀναβιώσεως τῆς ἀρχαίας κλασσικῆς ἀρετῆς.

Αὐτὰ ὅλα, Ἕλληνες Μαχηταί, τὰ ὑψηλὰ καὶ ὡραῖα, τὰ κατεστήσατε σεῖς δυνατά, τὰ ἐκάματε νὰ βλαστήσουν μὲ τὸ τίμιον αἷμα σας. Ἀπὸ κάθε σταγόνα του, μὲ τὴν ὁποίαν ἐποτίσθη ἡ Ἠπειρωτικὴ γῆ, θὰ ἀναπηδήσῃ ἡ ἰκμὰς τῶν ἀλκίμων γενεῶν τοῦ μέλλοντος. Ὅπως εὐλογοῦμεν σήμερον ἡμεῖς τὰς σκιὰς τῶν ἡρώων τοῦ 21, ποὺ μᾶς ἐχάρισαν τὴν ἐλευθέραν ζωήν, ἔτσι θὰ εὐλογοῦν καὶ σᾶς, τὰ παιδιά σας καὶ τὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν σας, διότι τοὺς τὴν διετηρήσατε.

Κρατεῖτε αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἰς τὰ χέρια σας τὴν τύχην τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν κρατεῖτε στερεά, ἀντάξιοι ἀπόγονοι τῶν ἀνδρῶν τῆς 25ης Μαρτίου. Ἡ Ἑλλὰς ὁλόκληρη, νεκροὶ καὶ ζωντανοί, καὶ οἱ αὐριανοὶ Ἕλληνες, στηρίζονται εἰς τὴν κάννην τοῦ πυροβόλου σας, εἰς τὴν λάμψιν τῆς λόγχης σας, εἰς τὴν δύναμιν τῶν καραβιῶν σας, εἰς τὰ φτερὰ τῶν ἀεροπλάνων σας. Εἰς τὸν γιγαντιαῖον ἀγῶνα σας, τὸν μεγαλύτερον καὶ λαμπρότερον ἀγῶνα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, τὸ λάβαρον τῆς Ἁγίας Λαύρας κυματίζει ἀπὸ πάνω σας καὶ σᾶς ὁδηγεῖ πρὸς τὴν δόξαν. Ἡ Εὐαγγελίστρια, τὴν ὁποίαν ἑορτάζομεν σήμερον, καὶ τὴν ὁποίαν προσέβαλεν ὁ ἐχθρὸς εἰς τὴν Τῆνον, σᾶς εὐλογεῖ.

Ἕλληνες Μαχηταί,

Ἡ Χώρα σᾶς ἐκφράζει δι' ἐμοῦ ἀπέραντον τὴν στοργήν της καὶ βαθεῖαν τὴν εὐγνωμοσύνην της.

ΑΛΕΞ. ΚΟΡΙΖΗΣ
Πρόεδρος Κυβερνήσεως

Ο ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ κ. ΠΑΠΑΓΟΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΥΠ' ΑΥΤΟΝ ΜΟΝΑΔΑΣ

Ἀξιωματικοί, Ὑπαξιωματικοί, Στρατιῶται,

Συμπληροῦνται 120 χρόνια ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν ἡμέραν τῆς 25ης Μαρτίου 1821 καθ' ἣν μία δρὰξ ἡρώων ὑψώσασα τὴν σημαίαν τῆς Ἐπαναστάσεως εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Ἁγίας Λαύρας, μετ' ἀγῶνας τραχεῖς πρὸς μίαν ἰσχυρὰν καὶ σιδηρόφρακτον Αὐτοκρατορίαν, ἀγῶνας πρὸ τῶν ὁποίων ἔκθαμβος μένει καὶ θὰ μένῃ ἡ Ἱστορία τῶν λαῶν, κατέλιπεν εἰς τοὺς ἐπιγενομένους, εἰς τοὺς πατέρας μας, εἰς ἡμᾶς, τὴν Ἐλευθερίαν.

Ἡ Τριπολιτσά, τὸ Μανιάκι, τὰ Δερβενάκια, τὸ Μεσολόγγι, τὸ Σοῦλι, ἡ Ἀλαμάνα, ἡ Γραβιά, τὸ Ἀρκάδι, τὸ Βαλτέτσι, τὰ Ψαρά, κάθε γωνιὰ τῆς χώρας αὐτῆς, ἀποτελεῖ καὶ μίαν σελίδα ἡρωϊσμοῦ, αὐτοθυσίας, ἐνθέρμου πατριωτισμοῦ ἀπὸ τὸ Ἔπος τοῦ Ἀγῶνος τοῦ 21.

Ἔτσι ἡ 25η Μαρτίου, παρέμεινεν ἔκτοτε ὡς Ἁγία καὶ Ἱστορικὴ ἡμέρα διὰ τὸ Ἔθνος καὶ κάθε ἑλληνικὴ ψυχὴ τὴν κρατῇ ζηλοτύπως καὶ στοργικῶς ὡς καθαρῶς, ὡς ἁγνῶς Ἑλληνικήν, ὅσον καὶ ἂν οἱ κύκλοι τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς παρέρχωνται, ὅσον καὶ ἂν οἱ χρόνοι διαβαίνουν καὶ ἀλλάζουν οἱ ἐπίγειοι κόσμοι.

Καὶ ἡ Ἐποποιΐα τοῦ 21 παραμένει ἐσαεὶ ὡς μία ἀστείρευτος πηγὴ ἄθλων ἡμιθεϊκῶν, πηγὴ τῆς ὁποίας τὰ νάματα δροσίζουσι τὰς ψυχάς των διὰ νέους μεγάλους καὶ εὐγενεῖς ἀγῶνας.

Ἔκτοτε, ὅλοι οἱ ἀγῶνες αὐτοὶ τοῦ Ἔθνους ὑπῆρξαν Ἱεροὶ καὶ Ἅγιοι, ὑπῆρξαν ἀγῶνες τῆς Τιμῆς, τῆς Ἀρετῆς καὶ τοῦ Δικαίου.

Καὶ ἰδοὺ ὅτι ὕστερα ἀπὸ τόσα ἔτη σεῖς εἰς τοὺς ὁποίους οἱ πρόγονοί σας τοῦ 21 ἐνεπιστεύθησαν τὴν Ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος μας, ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην, μὲ τὴν δύναμιν τῆς Μεγαλόχαρης τῆς Τήνου, ποὺ δὲν λησμονεῖ τὴν γενομένην εἰς Αὐτὴν προσβολήν, ἐξεκινήσατε ἀπὸ τὴν Πίνδον διὰ νὰ συγγράψητε ἐκεῖ, εἰς τὴν Μόροβαν, τὸ Ἰβάν, τὴν Χειμάρραν, τὴν Τομορίτσαν, τὴν Κάμιαν, τὸ Ἀργυρόκαστρον, τὴν Κλεισούραν, τὴν Τρεμπεσίναν, τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν.

Ἀξιωματικοί, Ὑπαξιωματικοὶ καὶ Στρατιῶται,

Ὑπερήφανοι διὰ τὴν ἱερότητα τοῦ Ἀγῶνος καὶ τῶν σκοπῶν διὰ τοὺς ὁποίους μοχθῆτε, ὑπερήφανοι διὰ τὸ συντελούμενον ἔργον σας, ὑπερήφανοι διότι κατέστητε ἄξιοι τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ σεβασμοῦ ὁλοκλήρου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, συνεχίσατε τὸ ἀναληφθὲν ἔργον μὲ τὴν αὐτὴν πίστιν, τὴν αὐτὴν ἀποφασιστικότητα, τὴν αὐτὴν ἀνδρείαν, βέβαιοι ὅτι ἡ Παναγία, προστάτις καὶ ὁδηγήτρια, παραμένει εἰς τὸ πλευρόν σας διὰ νὰ στεφανώσῃ τελικῶς τὸν δίκαιον ἀγῶνα σας.

Ἀξιωματικοί, Ὑπαξιωματικοὶ καὶ Στρατιῶται,

Ἱστάμενοι διὰ μίαν στιγμὴν σιωπηλοὶ διὰ νὰ ἀποτίσωμεν ἐλάχιστον φόρον τιμῆς, σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἑορταζομένην σήμερον μνήμην τῆς συλλήψεως τοῦ Χριστοῦ καὶ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς καὶ πρὸς τοὺς τετιμημένους νεκροὺς τῶν Ἱερῶν ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας μας Ἀγώνος, ἂς ἑνώσωμεν τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας, ἂς ἀτενίσωμεν κατόμματα τὴν ἀναγεννωμένην Μεγάλην Ἑλλάδα καὶ πρὸ τοῦ μεγαλειώδους αὐτοῦ ὁράματος, τὸ ὁποῖον φέρει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ δάκρυ τῆς συγκινήσεως καὶ εἰς τὰς καρδίας τὸ κῦμα τῆς ἀκλονήτου πίστεως διὰ τὴν Νίκην, ἂς ἀναφωνήσωμεν μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μας:

Ζήτω τὸ Ἔθνος, Ζήτω ὁ Βασιλεύς, Ζήτω ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος ΑΛ. ΠΑΠΑΓΟΣ

'Ο Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς 'Επιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. 'Αλέξανδρος Κοριζῆς.

■

'Ο Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς 'Επιθεωρητὴς τῆς 'Εθνικῆς 'Οργανώσεως Νεολαίας κ. 'Αλέξανδρος Κοριζῆς, ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ μας ἑορτῇ, ἐξεφώνησε τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν εἰς μεγάλην συγκέντρωσιν ἀνωτέρων Στελεχῶν, Βαθμοφόρων, Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν τῆς 'Οργανώσεως, ἐν τῷ κινηματοθεάτρῳ «Παλλάς», τὸν παραπλεύρως ἐμπνευσμένον λόγον.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ λόγου οἱ Φαλαγγῖται, αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ ὅλον ἐν γένει τὸ ἀκροατήριον, ἐξέσπων εἰς οὐρανομήκεις ζητωκραυγὰς καὶ παντοειδεῖς ἐκδηλώσεις πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

■

'Εθνικὴ Νεολαία τῆς 'Ελλάδος.

'Ο ἄγγελος πρωτοστάτης ποὺ κατέβηκε ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ Παντοδυνάμου διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ θαῦμα τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ θείου λόγου καὶ νὰ φέρῃ τὸ ἄγγελμα τῆς ἀπολυτρώσεως στὴν πολυδοκιμασμένην ἀνθρωπότητα — αὐτὸς ὁ ἴδιος ἄγγελος, ἐκπληρώνων θέλημα θεῖον, ἐπέταξεν ἀπὸ τὰ οὐράνια, σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν πάμφωτη γωνία τῆς γῆς, διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ θαῦμα παρόμοιο: Τὴν ἐνσάρκωσι τῶν πόθων καὶ τῶν ὀνείρων τοῦ "Εθνους μας — ὀνείρων καὶ πόθων πέντε ὁλοκλήρων αἰώνων σκλαβιᾶς. Καὶ εἶναι θαῦμα, γιατὶ δὲν ὑπῆρξεν ἡ ἐθνικὴ ἐπανάστασις τῶν 'Ελλήνων συνηθισμένο ἀνθρώπινο ἔργο, κάτι, ποὺ μπορεῖ νὰ χωρέσῃ στὰ πλαίσια καὶ τῶν πιὸ τολμηρῶν, ἔστω, ὑπολογισμῶν τοῦ λογικοῦ. Τὸ ἔργο τῶν ἡμιθέων τοῦ Εἰκοσιένα, ποὺ σήμερα γιορτάζουμε τὴν ἀθάνατη μνήμη τους, μὲ τὴν ψυχὴ γονατιστὴ μπροστὰ στοὺς δοξασμένους τάφους των, γεμάτη ἀπὸ τὴ θερμότερη λατρεία καὶ τὸν βαθύτερο θαυμασμό, εἶναι ὑπεράνθρωπο κατόρθωμα, ποὺ ὅμοιό του δὲν ἔχει νὰ δείξῃ καμμιὰ ἱστορία κανενὸς λαοῦ. Κι' ἀφοῦ μάταια τὸ ζητήσῃ, ἔξω ἀπὸ τὴν ἱστορία τοῦ "Εθνους αὐτοῦ, πρέπει στὴν 'Ελλάδα νὰ ξαναγυρίσῃ κανεὶς γιὰ νὰ βρῇ κάτι ἀντάξιο: Καὶ ὄχι στὴν 'Ελλάδα μόνο τῶν Μαραθώνων καὶ τῶν Σαλαμίνων· ἀλλὰ στὴν 'Ελλάδα τὴ ζωντανή, τὴν τωρινὴ — σ' αὐτὸ τὸ ἄλλο σύγχρονον θαῦμα, σ' αὐτὸ τὸν ὑπεράνθρωπο ἆθλο, ποὺ ἐπιτελοῦν οἱ σημερινοί μας ἡμίθεοι στ' ἀπόκρημνα καὶ χιονισμένα βουνὰ τῆς 'Αλβανίας. ('Ενθουσιώδη χειροκροτήματα). 'Η ἴδια θεία πνοὴ ἐμψυχώνει τοὺς ἀξίους αὐτοὺς ἀπογόνους μεγάλων προγόνων· τὸ ἴδιο ἐκπληκτικὸ θάρρος, ἡ αὐτὴ ἀδάμαστη καρτερία, τὸ ἴδιο ὑψηλὸ φρόνημα, τὰ ἴδια ἰδανικὰ πίστεως, ἐλευθερίας καὶ τιμῆς. (Χειροκροτήματα). Κι' ἀπὸ τὴν ἴδια θεία μορφὴ συντροφεύονται στὸν σκληρὸ καὶ ἄνισο ἀγῶνα τους—ἄνισο καὶ σκληρό, σὰν τὸν ἀγῶνα τοῦ Εἰκοσιένα—ἀπὸ τὴ γλυκυτάτη μορφὴ τῆς Παρθένου, τῆς προσβληθείσης ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὴν Τῆνον Εὐαγγελιστρίας, ποὺ τὴν ἡμέρα τῆς ἀποδοχῆς τοῦ οὐρανίου ἀγγέλματος τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Λυτρωτοῦ ἐδιάλεξαν οἱ πρόγονοί μας, μὲ τόσο βαθειὰ κατανόησι τοῦ συμβολισμοῦ της, διὰ νὰ ὑψώσουν τὴ σημαία τῆς ἐθνικῆς μας ἀνεξαρτησίας. Τὴν μορφὴ τῆς Θεοτόκου, ποὺ στ' ὄνομά της ἔψαλλε στὶς εὐτυχέστερες στιγμές του, τὸ Βυζάντιον, τὰ νικητήρια, καὶ εἶμαι βέβαιος ἀπόλυτα ὅτι θὰ ψάλλουμε καὶ μεῖς, συνεχίζοντες παληές, ἀγαπημένες παραδόσεις. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Βουβὸς ἀπὸ κατάπληξι καὶ θαυμασμὸ ἀπομένει ὁ μελετητὴς — ἀκόμα κι' αὐτὸς ποὺ θὰ πίστευε ἀπέραντες τὶς ἀνθρώπινες δυνατότητες — ὅταν σκύψῃ ἐπάνω στὰ πραγματικὰ στοιχεῖα, στὰ δεδομένα, ποὺ εἶχε ν' ἀντιμετωπίσῃ στὸ ξεκίνημά του, τὸ τεράστιο ἐγχείρημα τοῦ Εἰκοσιένα. Φθάνει νὰ ρίξῃ κανεὶς τὸ ἁπλούστερο βλέμμα στὰ ἐρωτήματα ποὺ ἔθεσε μὲ τόσον ἀμείλικτη διαύγεια ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς κατὰ τὴ μεγάλη συνέλευσι τῶν Προκρίτων καὶ 'Αρχιερέων, καὶ στὸν ἴλιγγο ποὺ κατεῖχε τὰ πνεύματα τῶν συνετῶν, ἀκόμη καὶ τὰ μεγαλύτερα τῆς ἐποχῆς, ἀπὸ τοῦ 'Ιωάννου Καποδίστρια μέχρι τοῦ 'Αδαμαντίου Κοραῆ, ὅταν λογάριαζαν, μὲ τὸ μέτρο τῆς ψυχρᾶς λογικῆς, τὸν ὄγκον τῆς περιπετείας, γιὰ ν' ἀναμετρήσῃ, μὲ δέος καὶ ρίγη, τοὺς ἀπείρους καὶ κολοσσιαίους κινδύνους ποὺ εἶχαν ν' ἀντικρύσουν οἱ ὑπέροχοι ἐκεῖνοι ἄνδρες ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. 'Απὸ τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ τοῦ στοχαστικοῦ 'Ιεράρχου, ποὺ ὑπῆρξε καὶ μία διάνοια πολιτικὴ στὸν ἀγῶνα, εἶναι πολὺ εὔκολο νὰ ἐννοήσῃ κανεὶς ἀμέσως τί ἀφάνταστο ψυχικὸ σθένος χρειάσθηκαν γιὰ νὰ ξεκινήσουν. "Ιχνος πραγματικῆς ἐλπίδος δὲν διεγράφετο στὸν ὁρίζοντα. 'Η τρομερὴ ἀνάμνησι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 'Ορλώφ, ποὺ εἶχε πνιγῆ στὸ αἷμα καὶ στὸ δάκρυ τῶν ραγιάδων, νωπὴ ἀκόμη γιὰ τὸ "Εθνος, ἔφθανε — αὐτὴ καὶ μόνη — νὰ κάμῃ διστακτικοὺς καὶ τοὺς τολμηρότερους. Οἱ ἀπόπειρες τοῦ Κοραῆ καὶ τοῦ Ρήγα Φεραίου, τοῦ ὑπερόχου αὐτοῦ προδρόμου, νὰ μπάσουν στὰ σχέδια τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος καὶ τὴν ὑπόθεσι τῆς 'Ελληνικῆς ἀπελευθερώσεως, εἶχαν ναυαγήσει στὴ γένεσί τους. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Ναπολέων, ἀφοῦ πέρασε, σὰν φωτεινὸ μετέωρο, στὸ στερέωμα τῆς ἱστορίας, εἶχε σβήσει ἄδοξα στὴν 'Αγία 'Ελένη — μαζὶ μὲ τὶς ἐλπίδες ποὺ εἶχε, γιὰ μιὰ στιγμή, γεννήσει στὴν πικραμένη ψυχὴ τῶν σκλαβωμένων λαῶν — γιὰ ν' ἀφήσῃ,

πίσω του, μιὰ Εὐρώπη βαθύτατα κλονισμένη, τρομαγμένη ἀπὸ τὴ θύελλα, ἠθικῶς ξεπεσμένη, παραδομένη στὴν ἀντιδραστικὴ μυστικοπάθεια τῶν ἀνακτοβουλίων, ἕρμαιον τῆς τρομοκρατίας των, σφικτὰ δεμένη μὲ τὶς βαρειὲς ἁλυσίδες τῆς Ἱερῆς Συμμαχίας. Ἦταν ἔγκλημα καθοσιώσεως, στὴν ἀντίληψι τοῦ συνασπισμοῦ αὐτοῦ τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, ὄχι μόνο νὰ διανοηθῇ ἕνας λαὸς τὴν ἐθνικὴ ἐλευθερία του, ἀλλὰ καὶ νὰ προφέρῃ ἁπλῶς τὴ λέξι. Μέσα σ' αὐτὴ τὴν πνιγερὴ ἀτμόσφαιρα τῆς Εὐρώπης ἐπρόκειτο νὰ δράσῃ τὸ κίνημα τοῦ Εἰκοσιένα, σ' αὐτὴν νὰ ἐπιβληθῇ καὶ αὐτὴν νὰ ὑψώσῃ σ' ἀνθρωπινότερες σκέψεις, ὅπως ἀκριβῶς ἐκλήθη σήμερα ἡ Ἑλλὰς — ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται — νὰ δώσῃ, μὲ τὸ ἡρωϊκὸ παράδειγμά της, τὸ μέγα δίδαγμα τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια, τὴν ἐθνικὴ ἐλευθερία καὶ τὴν τιμή, σὲ μιὰ Εὐρώπη πεσμένη, φοβισμένη, ποὺ σὰν νὰ ξέχασε γιὰ πάντα τὶς ὑψηλότερες ἀξίες τοῦ πολιτισμοῦ της. (Παρατεταμένα ζωηρὰ χειρκροτήματα).

Ἦταν ὅμως μόνον αὐτὸς ὁ τεράστιος σκόπελος; Ἂν ἡ ἀντιδραστικὴ Εὐρώπη παρουσίαζε δυσμενῆ ἀτμόσφαιρα διὰ τὸ κίνημα, ὑπῆρχε ὁ ἄλλος κίνδυνος πολὺ πιὸ κοντινός: Μιὰ κραταιοτάτη αὐτοκρατορία ποὺ ἅπλωνε τὴν ἐπιβλητικὴ δύναμί της ἀπὸ τὸ ρεῦμα τοῦ Δουνάβεως ὣς τὰ βάθη τῆς Ἀσίας καὶ ὣς τὴν ἄμμο τῆς ἐρήμου· ποὺ εἶχε στὴ διάθεσί της ἀστείρευτη δεξαμενὴ ἀνθρώπων, μέσων, πλούτου, ὅπλων, στρατῶν, στόλου. Μία αὐτοκρατορία μὲ περίλαμπρη στρατιωτικὴν ἱστορία καὶ τέτοια πολεμικὴ ἀρετή, ὥστε ἡ Εὐρώπη τὴν ἔτρεμεν. Αὐτὴν τὴν τρομερὴ αὐτοκρατορία εἶχαν τὴν ἀπίστευτη τόλμη ν' ἀντιμετωπίσουν, σὲ πάλη θανάσιμη, σῶμα μὲ σῶμα, μιὰ φούχτα παλληκάρια, οἱ ἡμίθεοι τοῦ Εἰκοσιένα (χειροκροτήματα)· ν' ἀντιμετωπίσουν τὰ πλήθη της καὶ τοὺς θησαυρούς της· τοὺς στρατοὺς καὶ τοὺς στόλους της· καὶ τὴν πολεμικὴ ἀρετὴ καὶ τὴν στρατιωτικὴ πεῖρα της. Μὲ τί μέσα; Μ' ἕνα καὶ μόνο: μὲ τὴν ΨΥΧΗ, μὲ τὴ μεγάλη τους ΨΥΧΗ, αὐτὴ τὴν πνοὴ τοῦ Θεοῦ μέσα στὸν ἄνθρωπο. (Τὰ χειροκροτήματα παρατείνονται ἐπὶ μακρόν). Αὐτὴ τὴν ΨΥΧΗ, ποὺ ὅταν πλημμυρίσῃ ἀπὸ τὸ θεῖο κρασὶ τῆς πίστεως, ὅταν γνωρίσῃ τὴν ἅγια μέθη τοῦ ἀληθινοῦ ἐνθουσιασμοῦ, κάνει τὸ θαῦμα: Τὸ ἀκατόρθωτο κατορθωτό. Αὐτὴ κάνει τὸ Δαυῒδ νὰ ρίχνῃ κάτω τὸ Γολιάθ. Ὁ πιὸ κοινὸς ἄνθρωπος μεταμορφώνεται σὲ ἥρωα, ὅταν αἰσθανθῇ μέσα του τὴν πνοὴ τοῦ θείου. Καὶ τότε παίρνει μέρος στὴν παντοδυναμία του. Κι' ἔτσι τὰ θεωρούμενα ἀδύνατα παρ' ανθρώποις γίνονται δυνατὰ γι' αὐτόν. Τὸ Εἰκοσιένα εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα, τὰ ἀπροσμέτρητα θαύματα τοῦ ἑλληνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ. (Χειροκροτήματα).

Ἐθνικὴ Νεολαία τῆς Ἑλλάδος!

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς διάλεξα τὴ σημερινὴ μέρα, τὴν ἀφιερωμένη σ' αὐτὸ τὸ θαῦμα, γιὰ νὰ ἐπικοινωνήσω, γιὰ πρώτη φορά, ἐπίσημα, μαζί σου. (Ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα). Ποιὰ εὐκαιρία καλύτερη θὰ μποροῦσα νἄχω γι' αὐτό; Ὅταν μιλοῦμε γιὰ ἐνθουσιασμό, μιλοῦμε ἀσυναίσθητα γιὰ νειᾶτα. Δὲν θέλω νὰ πῶ μ' αὐτό, ὅτι οἱ ἄλλες ἡλικίες τῆς φρονήσεως εἶναι κλειστὲς στὴν ἐξαίσια δόνησι αὐτοῦ τοῦ αἰσθήματος. Ὁλόκληρη στρατιὰ ἀπὸ σκιὲς μεγάλων, ὑπερόχων, ὡρίμων ἀνθρώπων ποὺ διετήρησαν ἀκοίμητο καὶ βαθὺ τὸν ἐνθουσιασμό τους μέχρι γήρατος, μέχρι τάφου, γιὰ νὰ μᾶς ἀφήσουν τοὺς καρπούς του, ἔργα μεγάλα, στὴν ἐπιστήμη, στὴν τέχνη, στὸν πόλεμο, στὴ δρᾶσι ἐν γένει, στὴν ἱστορία, θὰ ἤρχετο ἐδῶ νὰ μὲ ἐπιτιμήσῃ γιὰ τὴν ἀδικία. Καὶ πρώτη ἀπ' ὅλες ἡ σκιὰ τοῦ Μεγάλου μας Ἀρχηγοῦ, (καταφανὴς ἡ βαθεῖα συγκίνησις τῶν παρισταμένων), ποὺ χάραξε τὸ δοξασμένο δρόμο ποὺ ἀκολουθοῦμε καὶ δημιούργησε τὰ θαυμαστὰ ἔργα ποὺ μᾶς κληροδότησε — ἔργα τοῦ θερμοτέρου καὶ ἁγνοτέρου ἐνθουσιασμοῦ — καὶ πρῶτο ἀπ' ὅλα τὴ λαμπρὴ Ὀργάνωσί σας. (Παταγώδη καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα). Καὶ δὲν ξεχνῶ αὐτὴ τὴ μεγάλη στιγμή, ποὺ ἔρχομαι νὰ ἀνανεώσω ἐπίσημα τὸ ἠθικὸ συμβόλαιο, ποὺ ἔχομε συνάψει καὶ ὡς Ἔθνος καὶ ὡς κονιωνία μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Νεολαία, συμβόλαιο στοργῆς καὶ ἀκαταπονήτου ἐργασίας γιὰ τὴν πνευματικὴ καὶ ὑλική της ἀνύψωσι, τὰ συγκινητικώτατα καὶ βαθύτατα λόγια του, στὴν προσφώνησί του πρὸς τὴ Φοιτητικὴ Νεολαία, τῆς δεκάτης Δεκεμβρίου 1936, καὶ ποὺ μᾶς δίνουν τὸ πνεῦμα, μὲ τὸ ὁποῖον εἶχε συλλάβει τὴν ἰδέα τῆς ὀργανώσεώς σας: «Ὅταν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Βασιλέως μας — ἔλεγε — ἑνὸς ἀληθινοῦ βασιλιᾶ, ἔκαμα τὴν 4ην Αὐγούστου, εἶχα πρὸ παντὸς ἐσένα ὑπ' ὄψιν μου, Ἑλληνικὴ Νεολαία. Εἶδα τὴν ἄβυσσον εἰς τὴν ὁποίαν κατρακυλοῦσες, εἶδα τὴν ἀνάγκη νὰ σωθῇς καὶ εἶχα τὴν πίστιν ὅτι θὰ σωθῇς. Ἀλλὰ ἀκόμη ὅλοι σήμερα καὶ ἐγὼ πολλὲς φορὲς λέγομεν: Ἡ Νεολαία εἶναι τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους, ἡ Νεολαία εἶναι ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν πρὸ παντὸς θέλουμε νὰ δώσωμε τὴν ψυχήν μας ὅλην καὶ ὅλα μας τὰ μέσα, διὰ νὰ σώσωμεν τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους. Ἡ γενεά μας ἦλθε, εἶναι καὶ θὰ παρέλθῃ. Αὐτὸ ποὺ ἔρχεται εἶναι ἡ Νεολαία. Σωστὰ εἶναι ὅλα αὐτὰ καὶ ἀληθινὰ εἶναι ὅλα αὐτά. Ἀλλὰ εἶναι ὅμως καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη, τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς τὸ εἰπῶ ἀπόψε. Τὸ μέλλον δὲν ἔρχεται σὰν ἕνα κομμάτι διὰ νὰ ἀντικαταστήσῃ ἕνα κομμάτι ποὺ φεύγει «ἀποτόμως καὶ λέγεται «παρελθόν». Ἐσεῖς δὲν θὰ ἔλθετε ἀποτόμως σὰν νὰ περιμένετε σὲ μιὰ γωνιά, ὅσο νὰ ξεφύγῃ ἡ ἄλλη γενεά, διὰ νὰ ἔλθετε ὅλοι μαζὶ νὰ τὴν ἀντικαταστήσετε. Ἡ ζωὴ ἡ ἀνθρώπινη καὶ ἡ ἐξέλιξις τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς κοινωνίας εἶναι ἕνας ὁρμητικὸς ποταμός, ὁ ὁποῖος ρέει διαρκῶς καὶ κάθε στιγμὴ παρέρχεται τὸ παρελθὸν καὶ κάθε στιγμὴ ἔρχεται τὸ μέλλον. Ἀλλὰ εἶναι καὶ ἕνα ἄλλο ἀκόμη. Δὲν εἶσθε χρήσιμοι μόνον διὰ τὸ μέλλον. Δὲν εἶσθε μόνον τὸ μέλλον, εἶσθε καὶ τὸ παρόν. Τὸ σημερινὸν Ἔθνος δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀποτελῆται μόνον ἀπὸ ἡλικιωμένους καὶ ἀπὸ ἄνδρας καὶ ἀπὸ γυναῖκας, ποὺ παλαίουν τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς κουρασμένοι. Ἔχει ἀνάγκην τὸ παρὸν ἔχει ἀνάγκην αὐτὸ ποὺ εἴμεθα τώρα, ἔχει ἀνάγκην νὰ βλέπῃ τὸν ἥλιον τῆς ζωῆς, νὰ βλέπῃ τὴν φλόγα τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία θὰ τοῦ θερμαίνῃ τὰ στήθη. Σεῖς εἶσθε αὐτὸς ὁ ἥλιος, σεῖς εἶσθε αὐτὴ ἡ φλόγα καὶ τώρα ἀκόμη ποὺ εἶσθε νέοι, δὲν εἶσθε μόνον ὁδηγούμενοι ἀπὸ ἡμᾶς, τοὺς μεγαλυτέρους, εἶσθε οἱ θερμαίνοντες καὶ οἱ ἐνθουσιάζοντες ἡμᾶς καὶ ἑπομένως εἶσθε κατὰ ἕνα μεγάλο μέρος οἱ ὁδηγοῦντες ἡμᾶς» (Παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Αὐτὰ μᾶς ἔλεγεν ὁ Μεγάλος μας Ἀρχηγός.

Σ' αὐτὸ τὸν ἥλιο τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, σ' αὐτὴ τὴ θεία φλόγα, ποὺ φωτίζει καὶ θερμαίνει, σὲ σένα, Νεολαία τῆς Ἑλλάδος, ἀπευθύνομαι μὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα, τὴ μεγάλη αὐτὴ μέρα (χειροκροτήματα). Ὁ Θεὸς στὴν πανσοφία του ἔβαλε αὐτὴ τὴ φλόγα στὰ στήθη τῆς νεότητος αὐτὴ τὴν ἐξαίσια ὁρμὴ πρὸς ὅ,τι εὐγενές, ὑψηλὸ καὶ ὡραῖο, αὐτὴ τὴν ἄσβεστη δίψα γιὰ ἰδανικό, γιὰ νὰ κρατῇ τὴ ζωή, νὰ συντηρῇ τὴν τάσι της πρὸς ἀνώτερα ἐπίπεδα. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς, ἐπειδὴ τὰ νειᾶτα παίζουν τόσο σπουδαῖο ρόλο στὴ ζωὴ τοῦ συνόλου, ἐπειδὴ ἀποτελοῦν τὸ ψυχικὸ προζύμι γιὰ κάθε ἀνάτασί του, διάλεξα τὴ γιορτὴ τοῦ Εἰκοσιένα γιὰ νὰ μιλήσω σ' αὐτά. (Χειροκροτήματα). Ἡ φλόγα γιὰ νὰ διατηρῆται θέλει ἀέναη τροφή. Καὶ ποῦ ἀλλοῦ μπορεῖ νὰ τὴν εὕρῃ καλλίτερη, παρὰ στὴ μεγάλη κι' αἰώνια πραγματικότητα τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς ἱστορίας του; Ἐλᾶτε μαζί μου, Ἑλληνικὰ νειᾶτα, νὰ ἰδοῦμε ἀπὸ κοντὰ κάπως τὰ θαυμαστὰ ἔργα τοῦ ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ: Μέσα στὴν καρδιὰ τῆς κραταιᾶς καὶ τρομερῆς αὐτοκρατορίας μπόρεσε, αὐτὸς ὁ ἐνθουσιασμός, νὰ πλέξῃ σὰν ἱστὸν ἀράχνης αὐτὴ τὴν εὐρύτατη ἐθνικὴ συνωμοσία, ποὺ, στὴν αἰώνια εὐγνωμοσύνη τῶν Ἑλλήνων, εἶναι γνωστὴ μὲ τὸ ὄνομα «Φιλικὴ Ἑταιρεία». Κάτω ἀπ' αὐτὰ τὰ μάτια τοῦ δυνάστου, μπόρεσε ὁ ἐνθουσιασμὸς αὐτὸς νὰ λειτουργήσῃ μὲ ὑπομονὴ ἀφάνταστη καὶ τεραστίους κινδύνους, τὸ ὄργανο ποὺ ἔμελλε σὲ λίγο νὰ σπάσῃ τὶς ἁλυσίδες τῆς σκλαβιᾶς. Δημιούργησε ὑποχθόνιο ρεῦμα γιὰ τὸν ἀγῶνα τόσο δυνατὸ ποὺ καὶ οἱ πιὸ διστακτικοὶ βρέθηκαν ὑποχρεωμένοι ν' ἀκολουθήσουν. Τὸν πρῶτο ρόλο στὸν σχηματισμὸ τῆς ἀτμοσφαίρας, γιὰ τὸ πρῶτο αὐτὸ κολοσσιαῖο κατόρθωμα, ἔπαιξε ἡ νεολαία τῆς ἐποχῆς — αὐτὴ ἡ Νεολαία ποὺ σᾶς προτείνω γιὰ ἀθάνατο πρότυπο, αἰώνιο παράδειγμα πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως στὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη. Ἀμύητοι, στὶς περισσότερες περιπτώσεις, στὰ μυστήρια τῆς Ἑταιρείας, μεμυημένη ὅμως ἀπὸ τὴ διαίσθησι τῆς καινούργιας, τῆς ἁγνῆς τῆς θερμῆς ψυχῆς, ὅλη ἡ σπουδάζουσα Νεολαία τῶν Ἑλληνικῶν παροικιῶν, ἀνερρίπιζε τὴ φλόγα τῆς ἐλευθερίας. Καὶ ἀφοῦ ἔδωσε στὴν Ὀδησσὸ τὴν ἀξιομνημόνευτη ἐκείνη ἐρασιτεχνικὴ παράστασι τοῦ «Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος», τοῦ Λασσάνη, ποὺ προέλεγε τὴ μεγάλη ἐθνικὴ ἐπανάστασι κατέβαινε, μὲ τὸ ντουφέκι στὸ χέρι, στὸν ἱερὸ ἀγῶνα. Τὸ ἄνθος τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας τῶν παροικιῶν, πεντακόσια παι-

διὰ — ἀριθμὸς ἐκπληκτικὸς γιὰ τὴν ἐποχὴ — ἔτρεξε στὴ φωνὴ τῆς ἀναγεννωμένης Πατρίδος, νὰ καταταχθῆ στὸ λόχο τῶν «μαυροφορεμένων», στὸν περίφημο ἱερὸ λόχο τοῦ Νικολάου Ὑψηλάντη. Ἀτρόμητη ἐγκαινίασε τὸν μεγάλο ἀγῶνα ἡ Νεολαία τοῦ Εἰκοσιένα, στὰ ἐδάφη τῶν παραδουναβίων ἡγεμονιῶν, πιστὴ στὴν παμβαλκανικὴ ἰδέα τοῦ Ρήγα καὶ στὴν παράδοσι τῆς αἰωνίας Ἑλλάδος, ποὺ δὲν ἐπολέμησε ποτὲ γιὰ σκοποὺς ἐγωϊστικούς, ἀλλὰ πάντοτε, ὅπως μάχεται καὶ σήμερα, σὰν πρωταθλητὴς τῶν Κοινῶν καὶ μεγάλων ἰδανικῶν τῆς ἀνθρωπότητος (ζωηρὰ καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα). Ἔτρεμεν ἡ καρδιὰ τῶν Ντελάληδων, ὅταν εἶδαν τοὺς ἱερολοχίτας νὰ προβαίνουν μὲ σφ.γμένες γραμμὲς καὶ τὰ ἐμβλήματα τοῦ θανάτου, τὴν νεκροκεφαλὴ καὶ τὰ κόκκαλα χιαστί, στὸ ψηλό τους καλπάκι, κατὰ τὸ Δραγατσάνι. Κι' ἂν δὲν ἦταν τὸ θανάσιμο λάθος τοῦ ἀρχηγοῦ νὰ τοὺς διχάση, θὰ κέρδιζαν τὴ λαμπρότερη νίκη. Ἔπεσαν, οἱ περισσότεροι, ἐκεῖ, σὰν Ἕλληνες τῶν κλασσικῶν καιρῶν, πιὸ δοξασμένοι κι' ἀπὸ τοὺς ἱερολοχίτας τῶν ἀρχαίων Θηβῶν, γιὰ νὰ ἐμπνεύσουν στὸν Ἀνδρέα Κάλβο τοὺς ἀθάνατους αὐτοὺς στίχους:

Ἂς μὴ βρέξη ποτὲ
Τὸ σύννεφο καὶ ὁ ἄνεμος
Σκληρὸς ἂς μὴ σκορπίση
Τὸ χῶμα τὸ μακάριον
Ποὺ σᾶς σκεπάζει.

Ἂς τὸ δροσίση πάντοτε
Μὲ τ' ἀργυρᾶ της δάκρυα
Ἡ ροδόπεπλος κόρη·
Κι' αὐτοῦ ἂς ξεφυτρώνουν
Αἰώνια τ' ἄνθη.

Ὦ γνήσια τῆς Ἑλλάδος
Τέκνα· ψυχαὶ ποὺ ἐπέσατε
Εἰς τὸν ἀγῶνα ἀνδρείως
Τάγμα ἐκλεκτῶν ἡρώων
Καύχημα νέον.

Σᾶς ἅρπαξεν ἡ τύχη
Τὴν νικητήριον δάφνην
Καὶ ἀπὸ μυρτιὰν σᾶς ἔπλεξε
Καὶ πένθιμον κυπάρισσον
Στέφανον ἄλλον.

Ἀλλ' ἄν τις ἀποθάνη
Διὰ τὴν πατρίδα, ἡ μύρτος
Εἶναι φύλλον ἀτίμητον
Καὶ καλὰ τὰ κλαδιὰ τῆς κυπαρίσσου.

(Χειροκροτήματα καὶ ἐκδηλώσεις)

Ὅσοι ἐσώθησαν ἀπὸ τοὺς ἡρωϊκοὺς αὐτοὺς νέους, στὴ χαράδρα τοῦ Γκούρα Βερζύϊ, τὴ χαράδρα τοῦ θανάτου, ὅπου τοὺς ἐθέρισαν «ὡς θαλεροὺς στάχεις», τὰ σπαθιὰ τῶν ἱππέων, κατέβηκαν στὴν Πελοπόννησο, νὰ γίνουν ὁ πυρὴν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ καὶ νὰ φυσήσουν στὰ στήθη τῶν ἀγωνιστῶν τὸν ἐνθουσιασμὸ τῆς Νεότητος.

Κι' ἐλᾶτε τώρα μαζί μου, νὰ ἰδοῦμε πλησιέστερα τὰ ἐκπληκτικὰ ἔργα του: Ν' ἀντικρύσουμε τοὺς Ἕλληνας, τοὺς ραγιάδες, τοὺς ἀμάχους, τοὺς ἀγυμνάστους, νὰ πολεμοῦν, στὸ Βαλτέτσι, μὲ τὸ λίγο μπαροῦτι ποὺ τοὺς εἶχαν στείλει οἱ φιλικοὶ τῆς Σμύρνης· νὰ τοὺς λείπη τὸ μολύβι γιὰ τὰ βόλια τῶν ντουφεκιῶν τους καὶ ν' ἀναγκάζεται ὁ ἀσύγκριτος Νικηταρᾶς νὰ κατέβη στὸ Ἄργος καὶ κάτω ἀπὸ τὰ ἔκπληκτα μάτια τῆς ξένης, τρομοκρατημένης ἀπ' τὸ τόλμημα ἐξουσίας νὰ ξηλώνη τὴ μολυβένια σκεπὴ ἑνὸς τζαμιοῦ, γιὰ νὰ τὴν κάνη σφαῖρες. (χειροκροτήματα) νὰ παρευρεθοῦμε στὴ δοξασμένη μάχη τῆς Γράνας καὶ τὰ παλληκάρια τοῦ Κολοκοτρώνη νὰ σκαρφαλώνουν κάτω ἀπὸ τὶς φωτιὲς τῶν κανονιῶν, σ' ἑπτὰ μέτρων τεῖχος, καὶ νὰ κυριεύουν τὸ κάστρο τῆς Τριπόλεως· νὰ ἰδοῦμε τὸ Δημήτριο Ὑψηλάντη ν' ἀμύνεται, μὲ τριακοσίους, σὰν ἄλλος Λεωνίδας, στὴν Ἀκρόπολι τοῦ Ἄργους, ἐναντίον τῆς στρατιᾶς τοῦ Δράμαλη· ν' ἀντικρύσουμε τὸ θαῦμα τῆς συντριβῆς τῆς στρατιᾶς αὐτῆς στὰ Δερβενάκια· καὶ τὸν Ὑψηλάντη νὰ περνᾶ στὰ νῶτα τοῦ ἐχθροῦ· ποὺ θεωρήθηκε σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη ἀκόμα, σὰν τὸ μεγαλύτερο στρατιωτικὸ κατόρθωμα τῆς ἐποχῆς· ν' ἀντικρύσουμε τὴ λεβεντιὰ καὶ τὸ μαρτύριο τοῦ Διάκου, τὸ θεῖο χορὸ τοῦ Ἀνδρούτσου στὸ χάνι τῆς Γραβιᾶς· τὸν Παπαφλέσσα ν' ἀντιμετωπίζη μὲ μιὰ φοῦχτα παλληκάρια τὴ στρατιὰ τοῦ Ἰμπραήμ στὸ Μανιάκι· τὸν Ὑψηλάντη πάλι νὰ τὴν ἀποκρούη στοὺς Μύλους· τὸ Μεσολόγγι, μὲ τὴν ἀντίστασι καὶ τὴν ἔξοδό του, νὰ γίνεται παραμύθι καὶ τραγούδι· (χειροκροτήματα) νὰ ἰδοῦμε τὸν Καραϊσκάκη νὰ σπάζη τὸν τελευταῖο κρῖκο τῆς σκλαβιᾶς μας στὴν Ἀράχωβα· τὸν Κανάρη νὰ καίη ναυαρχίδες καὶ νὰ φωτίζη μὲ τὶς φλόγες των καὶ τὶς πιὸ σκοτεινὲς συνειδήσεις τῆς Εὐρώπης (χειροκροτήματα)· ν' ἀντικρύσουμε τὸν Μιαούλη, τὸν Νέλσωνα αὐτὸν τῆς Ἑλλάδος, νὰ καταναυμαχῆ στὰ στενὰ τῆς Σάμου δυὸ μεγάλους στόλους μὲ τὰ σιτοκάραβα τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Σπετσῶν· (χειροκροτήματα)· νὰ ἰδοῦμε τὶς γυναῖκες ἀκόμα, καπετάνισσες σὰν τὴ Μπουμπουλίνα, ν' ἀποκλείουν τὸ Ναύπλιο, ἢ σὰν τὴ Μαντὼ Μαυρογένους νὰ στρατηγεύουν στὴν Εὔβοια (χειροκροτήματα)· νὰ ἰδοῦμε μὲ δυὸ λόγια τὴν πανίσχυρη αὐτοκρατορία νὰ ἡττᾶται· τὴν Ἱερὴ Συμμαχία νὰ λυγίζη· τὴν Εὐρώπη νὰ καίγεται ἀπὸ ἐνθουσιασμό· τὴν ποίησί της νὰ τραγουδῆ τοὺς Ἕλληνας μὲ τοὺς ὑψηλότερους στίχους της· τὸν φιλελληνισμὸ νὰ φουντώνη· τοὺς φιλέλληνας νἄρχωνται νὰ σκοτώνονται πλάϊ στὰ παλληκάρια μας· τὸν Βύρωνα στὸ Μεσολόγγι (χειροκροτήματα) τὰ χρήματα καὶ τὰ ὅπλα νὰ φθάνουν· τὰ ξένα καράβια νὰ βουλιάζουν τοὺς ἐχθρικοὺς στόλους στὸ Ναυαρῖνο, τὶς Κυβερνήσεις, ποὺ δὲν ἤθελαν ν' ἀκούσουν γιὰ ἐλευθερία, νὰ ὑπογράφουν τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος· τὸ δόγμα τῶν ἐθνοτήτων, ὠχρὰ διατυπωμένον, στὸ βιβλίο τῆς Στάελ γιὰ τὴ Γερμανία, νὰ ζωντανεύη καὶ νὰ γίνεται πηγὴ ἐμπνεύσεως γιὰ τοὺς ὡραιοτέρους ἀγῶνας τῶν λαῶν καὶ στὸ τέλος νὰ καθιερώνεται θριαμβευτικά, σὰν βάσις στὸ Διεθνὲς Δίκαιο. Γιατί, θὰ ἦτανε μεγάλη ἀδικία στὸ Εἰκοσιένα νὰ θεωρηθῆ σὰν χρονολογία στὴν ἐθνική μας μονάχα ἱστορία. Εἶναι μιὰ μεγάλη χρονολογία στὴν ἱστορία τῆς Εὐρώπης (χειροκροτήματα). Τὸ παράδειγμα τῆς Ἑλλάδος ἐνέπνευσε πολλοὺς λαούς. Καὶ πρῶτον ἀπ' ὅλους αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λαὸ ποὺ ζητᾶ νὰ πληρώση σήμερα τὸ μεγάλο ἠθικὸ χρέος στοὺς ἡρωϊκούς μας προγόνους μὲ τὴν ὑποδούλωσι καὶ τὴν ἐξουθένωσι τῆς Πατρίδος μας. Ἑκατὸν εἴκοσι χρόνια μετὰ τὸν ἱερὸ ἀγῶνα τῆς ἀνεξαρτησίας εὑρισκόμεθα ὑποχρεωμένοι τώρα νὰ τὸν ἐπαναλάβωμε, νὰ πολεμήσωμε ἐναντίον ὑπούλου ἐπιδρομέως, οἱ Ἕλληνες σὰν ἕνας ἄνθρωπος ἐδράξαμε τὰ ὅπλα (ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα). Καὶ γι' ἄλλη μιὰ φορὰ ὁ ἐθνικός μας ἐνθουσιασμός, ἡ ἀκλόνητη πίστις στὴν αἰώνια Ἑλλάδα θαυματουργεῖ. Ὁ ἐχθρὸς ἐτινάχθη ἔξω τοῦ ἱεροῦ ἐδάφους τῆς Πατρίδος καὶ καθηλώθη πολὺ πέραν τῶν γραμμῶν τῆς ἐξορμήσεώς του. (Παρατεταμένα καὶ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα καὶ ἐκδηλώσεις).

Ἐθνικὴ Νεολαία τῆς Ἑλλάδος,

Στρέψε τὸ βλέμμα σου μὲ θαυμασμὸ καὶ λατρεία στοὺς ἥρωας αὐτοὺς ποὺ ἐπαναλαμβάνουν μ' ἀσύγκριτη αὐτοθυσία τὴν ἐποποιία τοῦ 21. Νοιῶσε βαθειὰ στὴν ἀτίμητη θυσία τους· κατάλαβε ὅτι κι' αὐτοὶ δὲν μάχονται μονάχα γιὰ τὴν ἐθνική μας ὕπαρξι, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν κόσμο ὁλόκληρο γιὰ νὰ σηκώσουν μὲ τὸ παράδειγμά τους τὴ φθισμένη, τὴν πεσμένη ἀνθρωπότητα, στὸ ὕψος τῶν πιὸ πολυτίμων ἠθικῶν κατακτήσεών της. Ἔτσι ἡ Ἑλλὰς ἐμφανίζεται διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὄχι μόνον ὡς Κράτος, ἀλλὰ καὶ ὡς Ἰδέα. (Χειροκροτήματα). Καὶ τὴν ὥρα αὐτήν, ποὺ νέαι ἀπειλαὶ διαγράφονται στὸν ὁρίζοντα ὁρκίσου ὅτι θὰ διατηρήσης ἄσβεστη τὴ φλόγα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ σου ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν συμβῆ. (Σύσσωμον τὸ ἀκροατήριον ἐν βαθυτάτη συγκινήσει ἀπαντᾷ: ὁρκιζόμεθα!)· ὅτι θὰ μείνης πιστὴ στὶς μεγάλες ἀρχὲς τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς τιμῆς, (φωναί: ὁρκιζόμεθα) στὰ ἰδανικὰ ποὺ ὁ ἄνθρωπος ἔχει κατακτήσει μὲ ποταμοὺς αἱμάτων καὶ χωρὶς τὰ ὁποῖα δὲν ἀξίζει νὰ ζῇ. (Φωναί: Ὁρκιζόμεθα ν' ἀποθάνωμεν ὅλοι!). Κι' ἂν εἶναι νὰ πεθάνουμε γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἀπολύτρωσι τοῦ κόσμου — ἂς πεθάνουμε. (Φωναί: Ἂς πεθάνουμε!) Ἡ ἀκατάβλητη δύναμις τῆς Ἰδέας θὰ μᾶς ἀναστήση. (Φωναί: Ἡ Ἑλλὰς θὰ ζήση, θὰ ζήση, θὰ ζήση!)

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Κοριζῆς ἐν τέλει ἐκραύγασε:

Ζήτω τὸ Ἔθνος.
Ζήτω τὸ Ἐθνικὸν Σύμβολον, ὁ Βασιλεύς.
Ζήτω ὁ Ἐθνικὸς Στρατός.
Ζήτω ἡ Ἐθνικὴ Νεολαία.

25Η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Ἡ ἱστορία ἔχει ἤδη κατατάξει τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 21 μεταξὺ τῶν σπανίων καὶ κρισίμων ὁμαδικῶν πράξεων αἱ ὁποῖαι ἐφώτισαν καὶ θὰ φωτίζουν ἐσαεὶ τὸν δρόμον τῆς ἀνθρωπότητος, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὴν ὑψηλὴν δικαίωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡ πολιτική της σημασία εἶναι γνωστή. Ἀνέστησε τὴν Ἑλλάδα ἐκ τοῦ τάφου. Ἀποκατέστησεν εἰς τὴν ἐλευθέραν ζωὴν ἕνα ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων λαῶν τοῦ κόσμου — τὸν λαὸν ποὺ ἔδωσε ρυθμὸν καὶ φτερὰ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην σκέψιν καὶ κανόνας βίου αἰωνίους εἰς τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν. Τὸν λαὸν ποὺ «ἠμπόρεσε νὰ ντύσῃ μὲ θεία σάρκα τὸ φωτερώτερον ἀπ' ὅλα τὰ ὄνειρα» τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ πλὴν τούτου τ' ἀποτελέσματά της ἦσαν ἀκόμη σημαντικώτερα. Ἡ Εὐρώπη ἔπτησσε καὶ τότε ὑπὸ τὸ πέλμα τῆς Ἱερᾶς Συμμαχίας, τοῦ πανισχύρου συνασπισμοῦ τῶν δυνατῶν τῆς γῆς. Ἀλλὰ καθὼς καὶ τώρα ἔτσι καὶ τότε πρὸ ἑκατὸν εἴκοσι ἐτῶν εἰς τὸν μικρὸν αὐτὸν τόπον, τὸν λησμονημένον, ἔλαμψε μέσα στὸ πυκνὸ σκοτάδι τῆς Βίας καὶ τοῦ Τρόμου τὸ πρῶτον φῶς καὶ ἡ πρώτη ἐλπίς. Οἱ δοῦλοι λαοὶ τῆς Εὐρώπης ἤκουσαν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐμβρόντητοι τὴν πολεμικὴν κραυγὴν τῆς αἰωνίας Ἑλλάδας. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον μόλις χρόνον ἐνωτίσθησαν τὸ παράδειγμά της, ἤντλησαν πίστιν καὶ θάρρος ἀπὸ τὸ ὑπεράνθρωπον τόλμημά της, ἔδραξαν τὰ ὅπλα τῆς ἐλευθερίας καὶ συνέτριψαν τὰς ἁλύσεις.

Ἀλλ' ἡ ἠθικὴ πρὸ παντὸς ἀξία τῆς Ἐγέρσεως τοῦ 21 εἶναι ἐκείνη ποὺ ἔκαμε τὴν ψυχὴν τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων ὅλης τῆς γῆς νὰ τρέμῃ ἀπὸ θάμβος καὶ δέος θρησκευτικόν. Ποῖος ἠμποροῦσε νὰ πιστεύσῃ τότε εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ «ἄφρονος ἐκείνου κινήματος»; Ἡ πτωχὴ λογικὴ τῶν ἀνθρώπων τὸ κατεδίκαζεν. Οἱ ἐπιφανέστεροι καὶ οἱ συνετώτεροι Ἕλληνες, ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας, ὁ Ἀδαμάντιος Κοραῆς, τὸ ἀπεδοκίμαζον. Ἀλλ' ὁ λαὸς τῶν Ἀρματωλῶν, τῶν Κλεφτῶν καὶ τῶν Κουρσάρων δὲν ἐγνώριζε νὰ ὑπολογίζῃ. Ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμήν, ὅταν ὑψώθη τὸ λάβαρον τοῦ Ἀγῶνος εἰς τὴν ἀναστάσιμον πνοὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔαρος, ὅρκος καὶ σύνθημά των ἦσαν αἱ λέξεις «Ἐλευθερία ἢ Θάνατος». Καὶ ἡ δραματικὴ αὐτὴ ὑπόσχεσις δὲν ἦτο οὔτε λόγος κενὸς οὔτε πρόκλησις ἁπλῆ. Τὴν ἐπεκύρωσεν ἡ Α' Ἐθνικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων, ἡ συγκροτηθεῖσα εἰς τὴν Ἐπίδαυρον, μὲ τὴν ἱστορικήν της διακήρυξιν: **«Ὁμοθυμαδὸν ἐκστρατεύσαμεν, ἀποφασίσαντες ἢ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπόν μας καὶ νὰ διοικηθῶμεν μὲ νόμους δικαίους, ἢ νὰ χαθῶμεν ἐξ ὁλοκλήρου, κρίνοντες ἀνάξιον νὰ ζῶμεν πλέον ἡμεῖς οἱ ἀπόγονοι τοῦ περικλεοῦς ἐκείνου Ἔθνους τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ δουλείαν τοιαύτην, ἰδίαν μᾶλλον τῶν ἀλόγων ζώων, παρὰ τῶν λογικῶν ὄντων».** Καὶ τὴν ἐπεκύρωσε πρὸ παντὸς τὸ θαυμαστὸν ἡρωϊκὸν ἔπος τοῦ ἑπταετοῦς ἀγῶνος, ἐπάνω ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀνεμίζει σὰν φωτοστέφανος ἡ τραγικὴ πνοὴ τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν — ἡ πνοὴ ποὺ ἐκίνησε τὰς εὐγενεστέρας χορδὰς τῆς λύρας τοῦ ΙΘ' αἰῶνος. Ὁ λαὸς τῶν Ἀγωνιστῶν, ὁ λαὸς ποὺ ἐκρατοῦσε τὰ αἱματωμένα, τὰ καθηγιασμένα ἄρματα τῆς Ἐλευθερίας, ἐπίστευε καὶ τότε εἰς τὴν ἀξίαν τῆς Ἀρετῆς καὶ τῆς Θυσίας. Ἐπίστευεν εἰς τὴν ἀπροσμάχητον δύναμιν τῆς Ἰδέας ἐναντίον τῆς κτηνώδους Βίας. Ἐπάτησε τὸν θάνατον διὰ τοῦ θανάτου. Καὶ εἰς τὸ πεῖσμα τῆς λογικῆς καὶ τῶν συμβουλῶν τῆς φρονήσεως ἐνίκησε καὶ ἀνέστη.

Εἰς παρόμοιον ἀγῶνα ζωῆς ἢ θανάτου ἐκλήθη καὶ ἡ σημερινὴ γενεὰ τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς 28 Ὀκτωβρίου τοῦ 1940. Ἔπειτα ἀπὸ 120 ἐτῶν ἐλεύθερον βίον, ἔπειτα ἀπὸ 120 ἐτῶν ἀγῶνας καὶ δοκιμασίας καὶ στερήσεις, πρὸ τῶν ὁποίων ἡ ἀψευδὴς ἱστορία θὰ σταθῇ ἔκθαμβος, ἐδημιουργήθη τὸ σημερινὸν κράτος τῶν ἑκουσίως ὡλοκληρωμένων σχεδὸν ἐθνικῶν διεκδικήσεων — παράγων εἰρήνης καὶ τάξεως καὶ πολιτισμοῦ εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην, παράδειγμα ἐντιμότητος καὶ μετριοπαθείας, ἀπηλλαγμένος πάσης αἰχμῆς εἰς τὰς διεθνεῖς του σχέσεις. Ἀλλ' ἐνῷ ἐξηκολούθει μετὰ πόνου καὶ μόχθου ἡ Ἑλλὰς τὴν εἰρηνικήν της προσπάθειαν, ὑπέστη τὴν ὕπουλον καὶ ἄνανδρον, τὴν ἀτιμοτέραν τῶν αἰώνων ἐπιδρομήν. Ἔκτοτε, ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην ἡμέραν, ἀπεδύθη εἰς νέον ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα ἐναντίον πανισχύρου ἐχθροῦ. Εἰς ἀγῶνα τὸν ὁποῖον ἐστεφάνωσαν ἐπὶ πέντε ἤδη σχεδὸν μῆνας ἀλλεπάλληλοι περιφανεῖς νῖκαι. Οἱ ἀπαράμιλλοι στρατιῶταί της — νέοι ἀθληταὶ τῆς Ἐλευθερίας — ὕψωσαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θαυμασμοῦ τοῦ κόσμου ὅλου νέα τρόπαια ἀφθίτου δόξης. Καὶ τὸν ὑπερήφανον στίχον ποὺ ἀπηύθυνεν ὁ ποιητὴς πρὸς τοὺς ἀθανάτους ἥρωας τοῦ 21, τὸν ἀφιερώνει τώρα ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ μαζὶ μὲ τὸ δάκρυ τῆς εὐγνωμοσύνης της εἰς τοὺς σημερινούς:

> Ὦ τρακόσιοι! σηκωθῆτε
> καὶ ξανάθελτε σ' ἐμᾶς·
> τὰ παιδιά σας θέλ' ἰδῆτε
> πόσο μοιάζουνε μὲ σᾶς.

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ὑπῆρξε διὰ μίαν φορὰν ἀκόμη ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Κυρίου. Ὅπως κατὰ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Περσῶν, ὅπως εἰς τὴν σκοτεινὴν μεσαιωνικὴν ἐποχήν, ὅταν ἐπὶ δέκα αἰῶνας ὑπερήσπιζε τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν χριστιανωσύνην μόνη ἡ Ἑλληνικὴ Αὐτοκρατορία, ὅπως εἰς τὰ 1821, ἔτσι καὶ τώρα ἐκλήθη νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ τιμιώτερα ἀποκτήματα τοῦ ἀνθρώπου, ἐκλήθη καὶ πάλιν νὰ δώσῃ τὸ παράδειγμα — νὰ δώσῃ τὸ φῶς καὶ τὴν ἐλπίδα εἰς τὴν δοκιμαζομένην, εἰς τὴν δουλωμένην ἀνθρωπότητα. Καὶ δὲν εἶχεν οὔτε θὰ ἔχῃ εἰς οἱανδήποτε περίπτωσιν οὔτε στιγμῆς δισταγμόν. Διότι πιστεύει εἰς τὴν ἱστορίαν του. Διότι πιστεύει εἰς τὴν Δικαιοσύνην καὶ τὴν Ἐλευθερίαν καὶ τὸν ὑψηλὸν ἐπὶ τῆς γῆς προορισμόν του. Διότι πιστεύει ἀκλονήτως εἰς τὴν Νίκην. Καὶ διότι «ἐλπίζει ἐπὶ τὸν Κύριον καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ Ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῇ».

Γιατί καὶ πῶς ἔχουμε σημαία τὸ γαλανόλευκο αὐτὸ λάβαρο, ποὺ τὸ ἀντίκρυσμά του φέρνει τὰ δάκρυα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ στὰ μάτια; Πῶς καθιερώθη τὸ χαρούμενο αὐτὸ δραμα ποὺ γεμίζει εὐδαιμονία τὴν ψυχή;

Ἂς ἀρχίσουμε ἀπὸ τὰ χρόνια ἐκεῖνα τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς ἱστορίας, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν προπαρασκευὴ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Γένους, ἀπὸ τὰ χρόνια δηλαδὴ τῶν ἁρματωλῶν καὶ τῶν κλεφτῶν.

Ξέρουμε καλὰ ὅτι οἱ ἁρματωλοὶ καὶ οἱ κλέφτες ἐχρησιμοποίησαν ὁ καθένας δική του σημαία ποὺ ὠνόμαζαν «φλάμπουρα» καὶ «μπαϊράκια». Καὶ τὰ μὲν φλάμπουρα ἦσαν γιὰ τὶς γιορτινὲς ἡμέρες, τὰ δὲ μπαϊράκια, ποὺ ἐλέγοντο καὶ παντιέρες, ἦσαν οἱ πολεμικὲς σημαῖες ποὺ ἐκυμάτιζαν στὶς ντάπιες καὶ στὰ ταμπούρια καὶ ἐφέροντο πάντα ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πολεμιστῶν ὅταν ἐνεργοῦσαν ἐπιθέσεις καὶ ἐκστρατεῖες. Συνήθως ἦσαν ἀπομιμήσεις σημαιῶν βυζαντινοῦ τύπου, σταυρὸς σὲ γαλάζιο ἐπίπεδο, ἢ ὁμοίωμα τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ποὺ ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας ἐθεωρεῖτο προστάτης τοῦ στρατοῦ μας. Ἀλλὰ καὶ ὁ δικέφαλος ἀετός, ποὺ ἐστόλιζε τὴν χρυσόκροση σημαία τοῦ Βυζαντίου, ὡς τὴν μοιραία 29η Μαΐου 1453, ἦταν τὸ σύμβολο πολλῶν καπεταναίων. Ὁ Κροκόδειλος Κλαδᾶς ἀπὸ τὸ 1464 ἀκόμη ὕψωσε σημαία μὲ τὸ δικέφαλο ἀετὸ στὴν Κρήτη γιὰ νὰ δείξη πὼς δὲν πέθανε ἡ βυζαντινὴ αὐτοκρατορία καὶ ὁ ἁρματωλὸς Χρῆστος Μηλιώνης, ποὺ τόσον τὸν τραγούδησε τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι καὶ σκοτώθηκε σὲ παγίδα ποὺ τοῦ ἔστησε ὁ φίλος του Τουρκαλβανὸς Σουλεϊμὰν ἀγᾶς, στὸν Ἁλμυρὸ εἶχε κι' αὐτὸς στὰ 1808 μπαϊράκι μὲ τὸ δικέφαλο ἀετὸ καὶ σταυρό.

Οἱ Μαυρομιχαλαῖοι ἐν τούτοις, ποὺ ἐπῆραν μέρος στὰ 1769 στὴν ἐπανάστασι τὴ λεγομένη τοῦ Ὀρλώφ, ὕψωσαν σημαία λευκὴ μὲ γαλάζιο φόντο καὶ ὅπως ἔχουμε λόγους νὰ πιστεύουμε αὐτὴ ἦταν ἡ σημαία ποὺ εἶχαν ὡς πολύτιμο σύμβολο σ' ὅλους τοὺς μετέπειτα ἀγῶνες γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι. Ὁ Λάμπρος Κατσώνης, ὁ θαυμαστὸς αὐτὸς Ἕλλην, ἐπειδὴ ὑπηρετοῦσε στὸ ρωσικὸ πολεμικὸ ναυτικό, ὕψωσε τὴ ρωσικὴ αὐτοκρατορικὴ σημαία μὲ τὸν δικέφαλο ἀετό, ἀλλὰ καὶ ἄλλη δική του ποὺ εἶχε τὸν ἅγιο Κωνσταντῖνο καὶ τὴν ἁγία Ἑλένη καὶ στὸ κέντρο σταυρό, ἀπὸ τὴν ἄλλη δὲ πλευρὰ εἰκόνα τῆς Παναγίας. Ἀλλὰ καὶ οἱ Χειμαρριῶτες ἥρωες εἶχαν σημαῖες μὲ ἁγίους, τοὺς ἀρχαγγέλους Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ οἱ Λευκάδιοι μὲ τὴν ἁγία Μαύρα καὶ τὸν ἅγιο Τιμόθεο. Τέλος καὶ ὁ ναύαρχος Σταθᾶς ὕψωσε στοὺς ἐθνικούς του ἀγῶνες μετὰ τὴν συνθήκη τοῦ Τιλσίτ, ποὺ τὸν ὑποχρέωσε νὰ κατεβάση τὴ ρωσική, σημαία μὲ σταυρὸ σὲ κυανὸ ἐπίπεδο.

Ἂς σημειωθῆ ὅτι τὸ δικαίωμα νὰ ἔχη τὴν ἐθνική του σημαία διετήρησε στὸν 15ον καὶ 16ον αἰῶνα καὶ τὸ σῶμα τῶν σπαχήδων τῆς Ἠπείρου, ποὺ τὸ ἀποτελοῦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ Ἕλληνες καὶ ὑπηρετοῦσε ὑπὸ τὸν σουλτᾶνο. Τὸ σῶμα συνεκεντρώνετο στὰ Γιάννενα καὶ μποροῦσε ὡς τὴν Πίνδο νὰ πορεύεται μὲ τὴν ἐθνική του σημαία ἐπὶ κεφαλῆς καὶ μόνον πέρα ἀπὸ κεῖ ἦταν ὑποχρεωμένο νὰ προχωρῆ μὲ τὴν τουρκική. Ἀναφέρεται μάλιστα, χαρακτηριστικῶς, ὅτι στὰ 1612 ὅταν τὰ ἄλλα στρατεύματα τοῦ σουλτάνου ἐφάνησαν ἀνίκανα νὰ καταλάβουν τὴ Βαγδάτη, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἑλλήνων σπαχήδων διέταξε τὸ ξεδίπλωμα τῆς ἑλληνικῆς σημαίας καὶ στὸ ἀντίκρυσμα οἱ σπαχῆδες ἐσάρωσαν τοὺς Πέρσας καὶ κατέλαβον τὴ Βαγδάτη. Ὁ σουλτᾶνος Σελὴμ Α΄ τοὺς ἐγκωμίασε γιὰ τὴν γενναιότητά τους, ἐθεώρησε ὅμως τὸ γεγονὸς ὡς παρασπονδία καὶ τοὺς ἀφήρεσε τὸ δικαίωμα νὰ ἔχουν ἰδιαίτερο ἐθνικὸ σύμβολο. Ὅσο γιὰ τὴν Ἑπτάνησο, ποὺ εἶχε πάντοτε ἰδιάζουσα θέσι, ὅταν στὰ 1800 συνεκροτήθη σὲ πολιτεία, ὑποτελὴ στὴν Τουρκία, ἐζήτησε νὰ ἔχη σημαία μὲ τὸν φοίνικα, γιὰ νὰ συμβολίζη τὴν ἀνάστασι τοῦ Ἔθνους, ἀντέστησαν ὅμως ἐπιμόνως οἱ Τοῦρκοι καὶ ἔγινε τότε δεκτὴ σημαία κυανῆ, μὲ κόκκινα πλαίσια, λευκὸ σταυρὸ καὶ φτερωτὸ κιτρινωπὸ λέοντα ποὺ κρατοῦσε κλειστὸ εὐαγγέλιο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐξέφευγαν ἑπτὰ λόγχες ποὺ ἐδηλοῦσαν τὰ ἑπτὰ νησιά.

Τὸ ζήτημα τῆς ἐθνικῆς σημαίας ἀντιμετώπισε καὶ ὁ Ρήγας ὁ Βελεστινλῆς, ὁ ὁποῖος καθώρισε τὸ κόκκινο, τὸ λευκὸ καὶ τὸ μαῦρο ὡς τὰ χρώματα ποὺ ἐταίριαζαν σ' αὐτή, μαζὶ μὲ τὸ ρόπαλο τοῦ Ἡρακλέους καὶ τρεῖς σταυρούς. Μὲ τὸ κόκκινο ἐννοοῦσε τὸ αἷμα ποὺ ἔχυσε καὶ θἄχυνε ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ γιὰ νὰ ξαναβρῆ τὴν ἐλευθερία, μὲ τὸ λευκὸ ἤθελε νὰ συμβολίση τὴν ἐλευθερία, καὶ μὲ τὸ μαῦρο τὸ θάνατο ποὺ θἄβρισκαν πολλοὶ Ἕλληνες γιὰ ν' ἀνακτήση τὸ Ἔθνος τὴν ἐλευθερία του. Τὰ ἴδια αὐτὰ ἐξ ἄλλου χρώματα, μὲ τὶς εἰκόνες ὅμως τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἀπὸ τὴ μιὰ ἐπιφάνεια καὶ τὴν ἐπιταγὴ «ἐν τούτῳ νίκα» καὶ τὸν φοίνικα μὲ τὶς λέξεις «ἐκ τῆς κόνεώς μου ἀναγεννῶμαι» ἀπὸ τὴν ἄλλην ἐπιφάνεια, εἶχε καὶ ἡ σημαία ποὺ ὕψωσε ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης στὶς 27 Φεβρουαρίου 1821 στὴ Μολδαυΐα, στὸ μοναστῆρι τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ εὐλογήθηκε ἀπὸ τὸν μητροπολίτην Βενιαμίν. Δὲν μπόρεσε, ἐν τούτοις, νὰ ἐπιβληθῆ αὐτὴ ἡ σημαία στὴν Ἑλλάδα καὶ ἔτσι, ὅταν ἄρχισε ὁ Ἱερὸς Ἀγών, ὁ κάθε καπετάνιος εἶχε τὴ δική του σημαία.

Στὴ Μολδαυΐα ὑψώθησαν δύο ἀκόμη σημαῖαι: μία ἀπὸ τὸν Ρουμᾶνο Θεόδωρο Βλαδιμηρέσκου, ποὺ ἦταν γαλάζια, μὲ κεντρικὸ σύμβολο τὴν Ἁγία Τριάδα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸν Ἅγιο Δημήτριο καὶ μὲ χρυσοκέντητα γράμματα τὶς λέξεις «Ζήτω ἡ Ἐλευθερία».

Ἡ ἄλλη σημαία ὑψώθηκε ἀπὸ τὸν Πάτμιο Σάβα Φωκιανὸ τὸν Μάϊο τοῦ 1821 καὶ ἦταν λευκὴ μὲ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἐσταυρωμένου.

Πρώτη σημαία τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῆ ἡ σημαία ποὺ ὕψωσεν ὁ Μᾶρκος Μπότσαρης τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1820 στοὺς βράχους τοῦ Σουλίου, ποὺ σὲ κάθε τους κορφὴ ἔγραφε καὶ μιὰ ἐποποιΐα. Ἀλλὰ καὶ τὸ λάβαρο ποὺ ὕψωσε ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς στὴν Ἁγία Λαύρα, κι' αὐτὸ εἶναι μιὰ σημαία, μὲ τὴν ἔννοια ποὺ ἐπῆρε ἡ πρᾶξις τοῦ Δεσπότη. Ἦταν τὸ παραπέτασμα τῆς Ὡραίας Πύλης στὴν Ἁγία Λαύρα, κεντημένο μ' ἀσῆμι καὶ χρυσάφι. Ἀπὸ κεῖ ἀπεσπάσθη καὶ ὑψώθη σύμβολο τοῦ ὑπὲρ ὅλων ἀγῶνος ποὺ ἤρχιζεν ἡ ἑλληνικὴ φυλή. Λίγες ἡμέρες νωρίτερα ὁ Ἀνδρέας Λόντος στὰς Πάτρας ὕψωσε μιὰ ἄλλη σημαία εὐλογημένη ἀπὸ τὸν Παλαιῶν Πατρῶν ἐπίσης. Ἔχει μιὰ περίεργη ἱστορία αὐτὴ ἡ σημαία, ποὺ ἦταν κατακόκκινη καὶ μόνο ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος εἶχεν ἕνα μαῦρο σταυρό. Τὸ κάστρο τῶν Πατρῶν τὸ κρατοῦσαν οἱ Τοῦρκοι καὶ γιὰ νὰ ξεγελασθοῦν ἀπὸ τὸ χρῶμα καὶ νὰ μπορέση νὰ περάση μέσα μὲ τὰ παλληκάρια του ὁ Λόντος εἶχεν ἐπινοήσει αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς σημαίας. Στὴ σημερινὴ πλατεῖα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὴν εὐλόγησε ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς καὶ μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια ἐπλησίαζαν καὶ προσκυνοῦσαν ἕνα ξύλινο σταυρὸ μπηγμένο στὴ γῆ, καὶ ὡρκίζοντο νὰ πεθάνουν γιὰ τὴν λευτεριὰ καὶ μὲ τὴν φλόγα τῆς πίστεως στὰ μάτια ἔλεγαν: «Καὶ στὴν Πόλι νὰ δώση ὁ Θεός!».

Ὅταν ἄναψε τὸ ντουφέκι, ὁ κάθε

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

30ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Μάρκου θ´ 17—31)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων: Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. Καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ρήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; Φέρετε αὐτὸν πρός με. Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. Καὶ ἰδὼν αὐτὸν εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. Καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ· πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπε· παιδιόθεν. Καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ᾽ εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ᾽ ἡμᾶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. Καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων ἔλεγε· πιστεύω, κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. Καὶ κράξαν καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτὸν ἐξῆλθε, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ᾽ ἰδίαν, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνῷ· ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

Ἀπόστολος (Πρὸς Ἑβραίους στ´ 13—20)

Ἀδελφοί, τῷ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ᾽ οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὀμόσαι, ὤμοσε καθ᾽ ἑαυτοῦ, λέγων· ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε· καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας. Ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος· ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος· ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς ὁμιλεῖ στὴν περικοπή του αὐτὴ γιὰ τὴν ὑπόσχεσι ποὺ εἶχε δώσει στὸν Ἀβραὰμ ὁ Θεός, ὅτι δηλαδὴ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους του θὰ ἤρχετο κάποτε στὸν κόσμο γιὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπο ἀπ᾽ τὴν ἁμαρτία. Ὁ πανάγαθος ὅμως Θεὸς δὲν ὑπεσχέθη μόνον στὸν Ἀβραὰμ ὅτι θὰ πραγματοποιηθῆ ἡ ὑπόσχεσίς του, ἀλλὰ τὸν διεβεβαίωσε καὶ μὲ ὅρκον. Ἔκαμε δηλαδὴ ἐκεῖνο ποὺ κάνουν καὶ οἱ ἄνθρωποι ὅταν θέλουν νὰ δώσουν περισσότερο κῦρος εἰς ἐκεῖνα ποὺ λέγουν. Λαμβάνοντας λοιπὸν ὁ Παῦλος ἀφορμὴ ἀπ᾽ τὴν ὑπόσχεσι αὐτὴ τοῦ Θεοῦ, μᾶς διαβεβαιώνει ὅτι τὸ ἔκαμε αὐτὸ ὁ Θεὸς γιὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι πάντοτε ἡ προσοχή του μᾶς παρακολουθεῖ καὶ ἐνδιαφέρεται γιὰ μᾶς ὅπως ἕνας στοργικὸς πατέρας γιὰ τὰ παιδιά του. Καὶ ὅμως σήμερα δυστυχῶς ὑπάρχουν πολλοὶ χριστιανοὶ ποὺ ἀμφιβάλλουν γιὰ τὴ στοργὴ αὐτὴ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Καὶ λέγουν: «σκοτίζεται ὁ Θεὸς γιὰ μᾶς;» Ὁ Παῦλος ὅμως ποὺ ἦταν ἀπόλυτα βέβαιος γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Θεοῦ μᾶς συνιστᾶ ὅπως παντοῦ καὶ πάντοτε ἐπικαλούμεθα τὴν προστασία καὶ τὴ βοήθειά του. Πρέπει νὰ γνωρίζωμεν λοιπὸν ὅτι ὁ γεμᾶτος ἀγάπη Θεὸς δὲν μοιάζει μὲ τοὺς ἀξιωματούχους τοῦ κόσμου, ποὺ εἶναι ἐγωϊσταὶ πολλάκις καὶ ἀκατάδεχτοι καὶ δὲν δείχνουν τὸ παραμικρὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς ὑφισταμένους των. Ἂς ἔχωμεν λοιπὸν κι᾽ ἐμεῖς τὴν βεβαιότητα ποὺ εἶχε ὁ Παῦλος καὶ ὅλοι οἱ ἀληθεῖς χριστιανοὶ ποὺ εἶναι στολίδια τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας καὶ κατετάχθησαν μεταξὺ τῶν ἁγίων, ὅτι ὁ Θεὸς σὲ κάθε στιγμὴ δείχνει ἄπειρον ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ χρησιμοποιεῖ κάθε μέσον γιὰ νὰ θεραπεύσῃ τὶς ἀδυναμίες μας καὶ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ στὸ δρόμο τῆς ἀληθείας καὶ ἑπομένως τῆς σωτηρίας μας.

ἀρχηγὸς εἶχε τὴ δική του σημαία, ὅπως γράφεται παραπάνω. Ὁ καπετάνιος τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας Ἐμμανουὴλ Παππᾶς, καὶ οἱ καπεταναῖοι τῆς Ναούσης Καρατάσος, Ζαφειράκης κλπ. εἶχαν λευκὲς σημαῖες μὲ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Λευκὲς εἶχαν ἐπίσης σημαῖες οἱ Κολοκοτρωναῖοι μὲ γαλάζιο σταυρό, ὅπως καὶ ὁ Πλαπούτας ποὺ ἐπρόσθεσε τὰ γράμματα: Ι. Χ. Ν. Κ. (Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ). Ὁ Παπαφλέσσας ἀντὶ σημαίας εἶχεν ἕνα πελώριο σταυρό, ποὺ ἐκρατοῦσεν ἕνας πανύψηλος καλόγηρος, καὶ ὁ Διάκος εἶχε σημαία λευκὴ μὲ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τὶς λέξεις: «Ἐλευθερία ἢ θάνατος». Τέλος πολλοὶ καπεταναῖοι ὕψωναν ἀντὶ σημαίας ἕνα ἁπλὸ πολύχρωμο ὕφασμα καὶ ἄλλοι ἐχρησιμοποιοῦσαν λάβαρα μὲ τὸν Ἅγιο Δημήτριο καὶ τὸν Ἅγιο Κωνσταντῖνο καὶ μὲ τὰ σύμβολα τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας.

Οἱ σημαῖες τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, ποὺ τόσον ρόλον ἔπαιξαν στὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα, ὡμοίαζαν ἡ μία μὲ τὴν ἄλλη. Ἡ σημαία τῆς Ὕδρας ἦταν γαλάζια μὲ κόκκινο πλαίσιο, μὲ ἀνεστραμμένη στὸ μέσο τὴν ἡμισέληνο καὶ πάνω τὸ λευκὸ σταυρό. Ἀριστερὰ τοῦ σταυροῦ ἦταν ἄγκυρα ὀρθία, φαιοῦ χρώματος, τυλιγμένο δὲ σ᾽ αὐτὴ φίδι πρασινωπό, ποὺ ἐκρατοῦσε στὸ στόμα του ὀρθία μὲ ἀνοιχτὰ τὰ φτερὰ γλαῦκα. Κάτω ἀπὸ τὸν σταυρὸ ἦσαν οἱ λέξεις: «Ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς, 1821». Δεξιά, τέλος, τοῦ σταυροῦ ὑπῆρχε κοντὸς πρασινωπὸς ποὺ ἀπέληγε σὲ λόγχη κόκκινη μὲ κόκκινη ἐπίσης σημαία. Οἱ σημαῖες τῶν Σπετσῶν καὶ τῶν Ψαρῶν ἔμοιαζαν πολὺ μεταξύ τους, ὅπως καὶ μὲ τὴ σημαία τῆς Ὕδρας. Καὶ στὶς τρεῖς ὁ σταυρὸς ἐσήμαινε τὴν ἱερότητα τοῦ ἀγῶνος, τὸ φίδι τὴ δικαιοσύνη καὶ ἡ γλαὺξ τὴ σωφροσύνη.

Ἡ Κρήτη ὕψωσε κι᾽ αὐτὴ διάφορες σημαῖες, κυρίως μὲ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἐπισκόπου Τίτου. Τέλος ἡ Κύπρος καὶ ἡ Σάμος ὕψωσαν σημαία λευκὴ μὲ γαλάζιο σταυρό.

Περίεργη ἦταν ἡ σημαία ποὺ ὑψώθη στὴν Τριπολιτσά. Ἕνας παπᾶς, πιθανῶς ὁ Παπαφλέσσας, ἔσχισε ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸ γαλάζιο ἀντερί του καὶ ὁ στρατιώτης Κεφάλας δυὸ λόξες ἀπὸ τὴ φουστανέλλα του. Μὲ τὶς λόξες ἐρράφτηκε ἕνας σταυρὸς πάνω στὸ ράσο καὶ αὐτὴ ἦταν ἡ σημαία ποὺ ὑψώθη στὸ διοικητήριο, ὅταν οἱ ἐπαναστάτες ἐμπῆκαν στὴν Τρίπολι.

Ὁ τύπος τῆς σημερινῆς σημαίας καθιερώθη ἀπὸ τὴν πρώτη τῶν Ἑλλήνων συνέλευσι στὴν Ἐπίδαυρο, στὶς ἀρχὲς τοῦ 1822. Αὐτὴ μὲ τὸν ὀργανικὸ νόμο ποὺ ψήφισε, ἠθέλησε τὴ σημαία νὰ συμβολίζῃ τὴν «πάρεδρον τοῦ Θεοῦ Σοφίαν, τὴν Ἐλευθερίαν καὶ τὴν Πατρίδα». Ἐκανόνιζε δηλαδὴ τὸ σταυρὸ καὶ τὰ χρώματα λευκὸ καὶ γαλάζιο ν᾽ ἀποτελέσουν τὰ σύμβολα τοῦ ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Τὸ ἐκτελεστικὸ διάταγμα, ποὺ ὑπεγράφη στὰ μέσα τοῦ Μαρτίου, κανόνιζε τὶς λεπτομέρειες, καὶ ἡ Ἑλλὰς ἔκτοτε εἶχε τὴ σημαία ποὺ ἔχομε.

Πῶς ὅμως καθιερώθησαν τὸ γαλάζιο καὶ τὸ λευκὸ γιὰ τὴν ἑλληνικὴ σημαία; Πολλὲς ὑπεστηρίχθησαν ἐκδοχὲς κατὰ καιρούς καὶ ἄλλες ἀναφέρονται στὸ Βυζάντιο, ἄλλες στὴ σημαία τοῦ ναυάρχου Σταθᾶ, ἄλλες ἀλλοῦ, καμμιὰ ὅμως δὲν παραδέχεται βάσιμη ἀπόδειξι τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ καθενός. Τὰ ἀρχεῖα ποὺ περιελάμβαναν τὰ πρακτικὰ τῶν συζητήσεων γιὰ τὴ σημαία κατεστράφησαν στοὺς ἐμφυλίους σπαραγμοὺς τοῦ 1823 - 1824, ὥστε μόνον εἰκασίες νὰ δίδουν ἀπάντησι σήμερα.

Ὅ,τι καὶ νἆναι ὅμως, τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ γαλανόλευκη ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ ὅλον τὸν Ἑλληνισμό, δείχνει πόσον τὰ χρώματα τοῦ πανφιλτάτου συμβόλου ἀνταποκρίνονται στὴν ἐσώτερη πίστι τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

Τὸ Κανόνι βροντοφωνεῖ τὸν ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟ.

Κάθε χρόνο, ἀπὸ μικρὸ ἀκόμη παιδί, περίμενα μὲ πραγματικὴ λαχτάρα τὸν ἐρχομὸ τῆς 25ης Μαρτίου. Κι' ἐγὼ κάτι εἶχα νὰ δώσω ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου στὸν ἑορτασμό της. Μικροπράγματα ἴσως, ἀσήμαντα καὶ χωρὶς ἀξία. Κάποιο ποίημα στὸ σχολεῖο, ἕνας φανὸς πολύχρωμος ποὺ θὰ τὸν κρατοῦσα στὴ λαμπαδηφορία μὲ τ' ἄλλα παιδιά. Καὶ ἡ χαρὰ τοῦ πανηγυριοῦ, μὲ τὰ κυριακάτικα ροῦχα, μὲ σημαῖες—πάντοτε ζήλευα ἐκεῖνον ποὺ ἦταν σημαιοφόρος, ὅταν ἐννοεῖται δὲν ἤμουν ἐγὼ—ἦταν πραγματικὰ μεγάλη καὶ μοῦ χάριζε ἀνείπωτη ἀγαλλίασι... Καὶ μέσα στὸ μικρό μου μυαλὸ κυλοῦσαν τὰ λόγια τοῦ δασκάλου μου, ποὺ μᾶς μιλοῦσε στὴν πανηγυρικὴ συγκέντρωσι τοῦ σχολείου γιὰ τὴν Ἐπανάστασι, τοὺς ἥρωες τοῦ 21 καὶ ποὺ ἔβλεπα τὶς εἰκόνες τους κρεμασμένες στοὺς τοίχους καὶ νόμιζα πὼς μὲ κοίταζαν κατάματα, λὲς κι' ἤθελαν νὰ μοῦ ἐξιστορήσουν τὰ μεγάλα τους κατορθώματα... Καὶ σὲ μιὰ στιγμή, ἔπαυα πιὰ ν' ἀκούω τὸ δάσκαλο, καὶ βλέποντας τὸν Κανάρη, μοῦ φαινόταν πὼς μοῦ σιγοψιθύριζε τὸ λαμπρό του κατόρθωμα, τὴν πυρπόλησι τῆς Ναυαρχίδος στὴν Χίον...

Τὸν ἔβλεπα μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου νὰ ξεκινάη ξυπόλητος—ὅπως τὸ εἶχε τάμα—ἀπὸ τὸ σπίτι του, στὰ Ψαρᾶ, νὰ τραβάη ἴσια γιὰ τὴν ἐκκλησία νὰ κάνη τὴν προσευχή του κι' ἔπειτα μὲ τ' ἄλλα παλληκάρια του νὰ μπαίνη στὸ καΐκι του καὶ νὰ τραβάη γιὰ τὴ Χίο, γιὰ νὰ κολλήση στὸ ἐχθρικὸ καράβι τὸ πυρπολικό του.

Ἔβλεπα τὸν Ἀθανάσιο Διάκο καὶ τὰ μάτια μου γέμιζαν ἀπὸ δάκρυα, δάκρυα συγκινήσεως γιὰ τὸ μαρτύριό του, καὶ τὰ χείλη μου ψέλιζαν τὸ τετράστιχο:

Γιὰ δὲς καιρὸ ποὺ διάλεξε
ὁ χάρος νὰ μὲ πάρη
τώρα π' ἀνθίζουν τὰ κλαριὰ
καὶ βγάζει ἡ γῆ χορτάρι.

Καὶ τὸν ἔβλεπα χωρὶς ἀποτροπιασμὸ νὰ σιγοψήνεται στὴ φωτιά, μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη προφέροντας μόνο τὴν περιφρονητικὴ λέξι πρὸς τοὺς δημίους του: Μουρτάτες. Καὶ τὸ ἀνατριχιαστικὸ θέαμα ἔπαιρνε στὴν παιδική μου ψυχὴ τὴν μορφὴ τοῦ μαρτυρίου, ποὺ ἐξαγνίζει τὶς ψυχές, ἁγιάζει τοὺς ἀνθρώπους καὶ δημιουργεῖ τοὺς ἥρωας...

Δίπλα στὸ Διάκο ἡ μορφὴ τοῦ Ἀνδρούτσου, μὲ τὰ ἁβρά της χαρακτηριστικά, μ' ἔφερνε στὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς καὶ τὶς πολεμίστρες του καὶ νόμιζα πὼς ἄκουα τὸν «κρότον τῶν ὀργάνων», ἀπὸ τὸν ὁποῖον «ἐβούιζε» τὸ χάνι τῆς Γραβιᾶς. Καὶ ἔβλεπα τὸν ἀγέρωχο Δερβίση νὰ προχωρῆ ἔφιππος πρὸς τὸ χάνι, μέσα στὸ ὁποῖον ἐκρύπτετο ὁ Ἀνδροῦτσος μὲ τοὺς πολεμιστές του...

Κι' ἀκούω τὴν βροντώδη φωνὴ τοῦ Ὀδυσσέα νὰ τὸν ρωτᾷ ποῦ πηγαίνει καὶ τὴν ἀπόκρισί του:

...Νὰ σφάξω
ὅπου βρῶ τοῦ προφήτου ἐχθροὺς
καὶ σκορπῶν τοὺς ἀπίστους νεκροὺς
τὸ Ἀλλὰχ θὲ νὰ κράζω.

Καὶ τὸν Ἀνδροῦτσο νὰ τοῦ ἀπαντᾷ:

Ἀλλ' ἐδῶ ὦ υἱὲ τοῦ προφήτου
μιναρὲν δὲν θὰ βρῇς ὑψηλόν,
ἀλλὰ μόνον ντουφέκι καλὸν
καὶ ἰδοὺ ἡ φωνή του...

Καὶ βλέπω τὸν Δερβίση νὰ πέφτη ἀπὸ τὸ ἄλογό του νεκρὸν καὶ τὸν ἵππον του «κοῦφον κι' εὔκαιρον» νὰ τρέχη.

Κι' ὕστερα τὸν Ὑψηλάντη, τὴν Μπουμπουλίνα, τὸν Μιαούλη... Κάθε νας τους κάτι εἶχε νὰ μοῦ διηγηθῆ. Ὁ Κολοκοτρώνης μοὔλεγε γελώντας τὸ ἀνέκδοτό του, τότε μὲ τὴν Τριπολιτσά...

...Τὸ ἀσκέρι τοῦ Κολοκοτρώνη πολιορκοῦσε τὴν Τριπολιτσὰ καὶ στὸ τέλος ἡ φρουρὰ της πῆρε τὴν ἀπόφασι νὰ παραδοθῆ. Δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ ἀνθέξη στὴν πολιορκία. Ἄρχισαν λοιπὸν αἱ διαπραγματεύσεις τῆς παραδόσεως. Οἱ πολιορκούμενοι ζητοῦσαν νὰ παραδοθοῦν μὲ ὅλες τὶς τιμές. Ἤθελαν μάλιστα νὰ τοὺς... παρουσιάσουν οἱ νικηταὶ καὶ ὅπλα...

Ὁ Κολοκοτρώνης δέχτηκε ἀσυζητητὶ τὸν ὅρο. Οἱ ὁπλαρχηγοὶ δυσανασχέτησαν!

—Μὰ γιατί καπετάνιο; Νὰ τοὺς κάμουμε καὶ τιμές; Τί λέτε ἐκεῖ; Νὰ παραδοθοῦν χωρὶς ὅρους.

—Καὶ τί σᾶς κόφτει ἐσᾶς; ρώτησε ὁ Κολοκοτρώνης. Τί σᾶς πειράζει...; Ἀφοῦ αὐτοὶ δὲν ντρέπονται...

Καὶ χαμογελοῦσα μὲ τὴν ἐξυπνάδα τοῦ Γέρου...

Μὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη, σὰν νὰ ξυπνοῦσα ἀπὸ τοὺς ἐθνικοὺς ρεμβασμούς μου, ἄκουγα τὸ δάσκαλο ποὺ μιλοῦσε γιὰ τὴν πατρίδα μας, ποὺ συνεχίζει πάντα τὸν ἀγῶνα τοῦ 21 γιὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς σκλάβους ἀδελφούς μας..

Καὶ τὸ μυαλό μου πήγαινε στὸ χάρτη... Τί μικρὴ ἀλήθεια εἶναι ἡ Ἑλλάς. Καὶ νὰ ξέρῃ κανεὶς πὼς ὁλόκληρη Μακεδονία—δὲν εἶχαν γίνει ἀκόμα οἱ βαλκανικοὶ πόλεμοι—στέναζε ὑπὸ τὸ ζυγό, ὅπως καὶ τὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου, ἡ Ἤπειρος, ἡ Πάργα, τὸ Σοῦλι, καὶ προπαντὸς αὐτό, ποὺ μοὔφερνε στὸ μυαλὸ τὸ βράχο τοῦ Ζαλόγγου καὶ τὸ χορό του... καὶ ἡ ψυχή μου φτεροὔγιζε στὰ ἠπειρωτικὰ βουνά, πάνω στὰ ὁποῖα ἔβλεπα τὸν Σαμουὴλ ν' ἀνατινάζη τὸ Κοῦγκι στὸν ἀέρα!

Μὰ τὴν φαντασία μου τὴν διέκοπταν τὰ χειροκροτήματα ποὺ ἐσήμαιναν πὼς ὁ δάσκαλός μου τέλειωσε τὴν ὁμιλία του καὶ τὰ δικά μου χέρια ἄρχιζαν νὰ κτυποῦν μ' ἐνθουσιασμό, ἐνῷ μὲ τοὺς διπλανοὺς συμμαθητάς μου σιγανοτραγουδούσαμε:

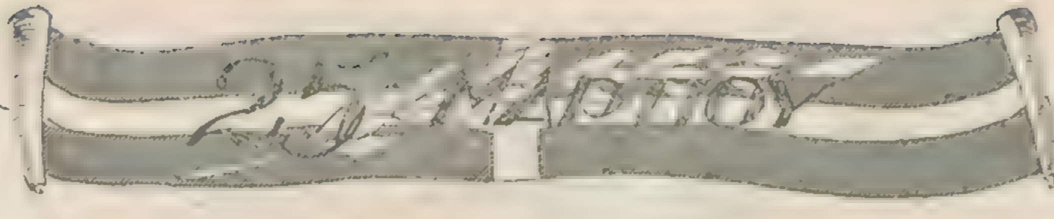
Εἶμαι Ἕλλην τὸ καυχῶμαι
ξέρω τὴν καταγωγή μου
κι' ἡ ἑλληνικὴ ψυχή μου
ἐλευθέρα πάντα ζῇ.

Πέρασαν τὰ χρόνια ἕνα ἕνα. Ἀπὸ τὸ δημοτικὸ στὸ γυμνάσιο, ὕστερα στὴν Ἀθήνα, πανεπιστήμιο, δουλειά. Πάντα ἡ 25η Μαρτίου μὲ ἠλέκτριζε. Πάντα μοῦ ξυπνοῦσε τὸν ἐθνικὸ ἐνθουσιασμὸ καὶ πραγματικὰ μ' ἔκανε νὰ καυχῶμαι γιὰ τὴν Ἐθνική μου καταγωγή. Πάντα λαμπρή, πάντα ὄμορφη, πάντα χαρούμενη· ὅλες τὶς φορὲς μ' ἀνέβαζε σ' ἀνώτερες σφαῖρες πατριωτικῶν ἐξάρσεων καὶ πάντοτε πλημμύριζε τὴν ψυχή μου ἀπὸ ὑπερηφάνεια γιατὶ ἡ καλὴ τύχη μ' ἔκανε Ἕλληνα.

Φέτος ὁ ἑορτασμὸς τῆς Ἐθνικῆς Ἑορτῆς δὲν πῆρε τὴν λαμπρότητα τῶν περασμένων χρόνων. Οὔτε πολλὲς συγκεντρώσεις, οὔτε λαμπαδηφορίες, οὔτε στὴν Ἀθήνα παρελάσεις στρατοῦ. Σεμνὰ ὅπως ἡ περίστασις τὸ θέλει. Μὰ δὲν θὰ πῆ μὲ τοῦτο πὼς ἡ Ἐθνικὴ Ἑορτή μας δὲν γιορτάστηκε ἐφέτος καλλίτερα καὶ ἀπὸ τὸν περασμένο χρόνο καὶ ἀπὸ κάθε προηγούμενο. Οἱ γραμμὲς αὐτὲς γράφονται πρὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἑορτῆς. Μὰ τὴν βλέπω πιὸ πανηγυρικὴ ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά... Ἡ Νεολαία τοῦ Ἔθνους τὴν ἑορτάζει στ' ἀλβανικὰ βουνὰ μὲ τὸ ντουφέκι στὸ χέρι. Τὸ κανόνι τὴ διαλαλεῖ σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύσι μὲ τὸ ἀκατάπαυστο μπουμπουνητό του, καὶ βροντοφωνεῖ πὼς οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες δὲν ἀφήνουν νὰ χαθῆ τὸ θεῖο δῶρο ποὺ τοὺς ἐκληροδότησαν οἱ ἥρωες τοῦ 21: Τὴν Ἐθνική μας ἐλευθερία. Γι' αὐτὴν καὶ γιὰ τὴν τιμή μας τὴν Ἑλληνικὴ ἀγωνίζονται οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες. Τὰ στήθη τους τὰ προτάσσουν στοὺς ἐπιδρομεῖς ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸ «Τὰν ἢ ἐπὶ Τᾶς», κι' ἀποφασισμένοι νὰ γυρίσουν νικηταὶ ἢ νὰ πεθάνουν ἕνας ἕνας μαχόμενοι γιὰ τὴν Ἐλευθερία τους.

Κι' ἐνῷ οἱ Ἕλληνες τῶν μετόπισθεν θὰ γιορτάζουν σεμνὰ τὴν 25ην Μαρτίου, τὸ κανόνι, τὸ ἑλληνικὸ κανόνι, μὲ τὰ σφυροκοπήματά του κατὰ τοῦ ἐπιδρομέως θὰ ἐκφωνῇ τὸν πανηγυρικὸ τῆς ἡμέρας καὶ θὰ ἐξαγγέλλῃ σ' ὅλο τὸν κόσμο τὴν ἀπόφασι τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους νὰ ζήσῃ ἀνεξάρτητο καὶ ἐλεύθερο.

Ἄγγ. Μεταξᾶς

Πῶς γιορτάσαμε πέρυσι...

... Μὲ πολλὲς ἐθνικὲς γιορτὲς στὸ σκολειό, καὶ πολλὲς ἀνησυχίες γιὰ τὸ μέλλον...

★

... Μὲ πολλοὺς πανηγυρικοὺς λόγους τῆς ἡμέρας...

★

...Μὲ πολλὲς χαιρετιστήριες κανονιὲς ἀπὸ τὸν Λυκαβηττό...

★

... Μὲ πολλὰ Ἑλληνικὰ ἀεροπλάνα ποὺ ἐστόλιζαν τὸν Ἀττικὸν οὐρανό μας σὰν ἐλπιδοφόρα πουλιά...

★

...Πέρυσι μὲ πολλὲς στρατιωτικὲς παρελάσεις...

★

Μὲ πολὺ γιορταστικὸ φῶς τὴ νύχτα στοὺς δρόμους...

★

Μὲ τ' ἀδέρφια μας νὰ πολεμοῦν κοντά μας τὸν τίμιο ἀγῶνα τῆς ζωῆς...

★

...Πέρυσι, ἐμεῖς τὰ παιδιά, γιορτάζαμε τὴ λαχτάρα μας νὰ μεγαλώσουμε, νὰ μορφωθοῦμε, νὰ προκόψουμε, νὰ γίνουμε ἀντάξια παιδιὰ τῆς Ἑλλάδας μας...

★

...Πέρυσι, ἐμεῖς τὰ παιδιά, εἴμαστε — καθὼς μᾶς ἔλεγαν — ἡ ἐλπίδα τῶν σπιτιῶν καὶ τοῦ Ἔθνους μας...

★

...Πέρυσι, ἐμεῖς τὰ παιδιά, φέρναμε στεφάνια δάφνης στὸ μνημεῖο τοῦ ἀγνώστου στρατιώτη...

★

.. Πέρυσι, τέτοια μέρα, γιορτάζαμε καὶ χαιρόμαστε γιὰ τὴ δόξα τῶν προγόνων μας...

★

...Πέρυσι, τέτοια μέρα, ἀκούγαμε γιὰ χιλιοστὴ φορά, ἀπὸ τοὺς δασκάλους καὶ τοὺς πατεράδες μας, πὼς εἴμαστε Ἕλληνες...

★

...ΛΕΥΤΕΡΙΑ Ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ, πέρυσι ..

Πῶς γιορτάζουμε φέτος...

...Μὲ πολλοὺς μῆνες κλειστὸ τὸ σκολειὸ καὶ μὲ πολλὲς μεγάλες νῖκες στὸ μέτωπο σὲ βάρος τῶν ἐχτρῶν τῆς λευτεριᾶς μας...

★

...Μὲ πολλὰ πανηγυρικὰ καὶ ἡρωϊκὰ ἔργα τῆς Ἑλληνικῆς αἰωνιότητας...

★

...Μὲ ἀμέτρητες ἐλευθερωτικὲς Ἑλληνικὲς ὁμοβροντίες στὸ μέτωπο...

★

...Μὲ πολλὰ Ἑλληνικὰ φτερὰ δόξας ποὺ σκοτεινιάζουν ὁλοένα καὶ περισσότερο τὸν οὐρανὸ τῶν βαρβάρων...

★

...Ἐφέτος μὲ πολλὲς στρατιωτικὲς προελάσεις...

★

...Μὲ πολὺ σκοτάδι τὴ νύχτα στοὺς δρόμους καὶ πολὺ γιορταστικὸ φῶς στὴν ψυχή μας...

★

...Μὲ τ' ἀδέρφια μας νὰ πολεμοῦν ἀπάνω στ' ἄγρια βουνὰ τῆς Ἀρβανιτιᾶς τὸν μεγάλον ἀγῶνα τῆς Λευτεριᾶς καὶ νὰ θεμελιώνουν μακριά μας τὸ παλάτι μιᾶς νέας ζωῆς, πιὸ χαρούμενης, πιὸ ἀκοπίαστης, πιὸ δίκαιης καὶ πιὸ Ἑλληνικῆς...

★

...Ἐφέτος, ἐμεῖς τὰ παιδιά, γιορτάζουμε τὸ ξαφνικό μας μεγάλωμα, μπροστὰ στὸ σάλπισμα τοῦ ἐθνικοῦ μας συναγερμοῦ, καὶ τὴν ἀνακάλυψι πὼς εἴμαστε ἄξιοι γιὰ νὰ ἐκτελέσουμε τὸ καθῆκον μας ἀπέναντι τῶν παιδιῶν ὅλου τοῦ ἐλεύτερου κόσμου...

★

...Ἐφέτος, ἐμεῖς τὰ παιδιά, βεβαιώνουμε τὸν κόσμο πὼς δὲν θ' ἀφήσουμε ποτὲ νὰ χαθοῦν οἱ θυσίες καὶ τὸ χυμένο αἷμα τῶν μεγάλων...

★

...Ἐφέτος, ἐμεῖς τὰ παιδιά, βοηθοῦμε τοὺς γνωστοὺς προμάχους τῆς Λευτεριᾶς μας στὸ ἔργο τους καὶ φέρνομε στεφάνια δάφνης στοὺς [illegible] Πρεμετῆς, τοῦ Ἀργυροκάστρου, τῆς Χειμάρρας καὶ τῆς Κλεισούρας...

★

.. Ἐφέτος, τὴν ἴδια μέρα, γιορτάζομε καὶ χαιρόμαστε καὶ γιὰ τὴ δόξα τῶν ἀπογόνων τῶν προγόνων μας. Τὴ δική μας δόξα...

★

...Ἐφετος, τὴν ἴδια μέρα, καὶ γιὰ χιλιοστὴ φο- [illegible] τοὺς πατεράδες μας, νὰ ἰδοῦν πὼς εἶχαν δίκιο γιὰ ὅσα μᾶς ἔλεγαν...

★

...ΛΕΥΤΕΡΙΑ Ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ, σήμερα.

ΛΕΥΤΕΡΙΑ Ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ ΠΑΝΤΟΤΕ...

Μιχ. Στρούζας

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ Υπο Α.Β.Γ.

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

58. (Συνέχεια)

Ἡ χώρα πιὰ ποὺ περνοῦσαν δὲν ἦταν κατάφυτη, γεμάτη δάση καὶ περιβόλια· ἄρχισε νὰ γίνεται ξερὴ κι' ἄγρια ἔρημος. Ἔπιασε τὸ καλοκαίρι κι' ἄρχισαν δυνατὲς βροχές· ὅσες φυ- [illegible] κατέβαινη· ἄλλες ὑποτάχτηκαν καὶ δὲν ἔφεραν καμμιὰν ἀντίστασι.

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου ἔφτασαν στὴν πόλι Πάτταλα, ἀπ' ὅπου ἀρχίζει τὸ δέλτα τοῦ Ἰνδοῦ, τὸ πλατὺ στόμιο ὅπου χύνεται ὁ ποταμὸς στὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό.

Ὁ Ἀλέξανδρος κυρίεψε τὰ Πάτταλα, τὰ ὠχύρωσε καὶ μεγάλωσε τὸ λιμάνι τους.

— Ἡ πολιτεία τούτη, ἔλεγε ὁ βασιλιᾶς, πρέπει νὰ γίνη τὸ κέντρο τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Περσίας.

Ἀφῆκε τὸ στρατό του ν' ἀναπαυθῆ κι' αὐτὸς μὲ τὸν Νέαρχο καὶ μὲ λίγα καράβια ξεκίνησε γιὰ νέες περιπέτειες.

— Ποῦ πηγαίνεις; τὸν ρώτησε ὁ Ἡφαιστίων ἀνήσυχος. Κάθισε πιά, ἀναπαύσου!

Μὰ ποῦ ν' ἀναπαυθῆ ἡ ἀκόρεστος αὐτὴ ψυχή!

— Πᾶμε, εἶπε τοῦ Νέαρχου, νὰ ἐξερευνήσουμε τὶς ἐκβολὲς τοῦ ποταμοῦ, νὰ δοῦμε ἂν εἶναι πλωτὲς κι' ἂν [illegible]ροῦν τὰ καράβια νὰ ταξιδέψουν. Ἔπειτα ..

Ὁ Νέαρχος χαμογέλασε εὐχαριστημένος.

— Γιατί χαμογελᾶς; τὸν ρώτησε ὁ [illegible]

— Γιατί ξέρω τί θὰ κάμουμε ἔπειτα ἀποκρίθηκε.

Τί; ρώτησε ὁ βασιλιᾶς εὔθυμος. Ν' ἀναπαυθοῦμε;

— Ν' ἀναπαυθοῦμε! Εἶναι δυνατὸν ὁ βασιλιᾶς Ἀλέξανδρος ν' ἀναπαυθῆ; Ἔπειτα θ' ἀνοίξουμε πανιὰ πρὸς τὸ ἀνοιχτὸ πέλαγο, νὰ ἐξερευνήσουμε τὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό!

— Τὸ βρῆκες! ἔκαμε ὁ Ἀλέξανδρος γελώντας. Σ' ἕνα Ἀλέξανδρο ταιριάζει ἕνας Νέαρχος.

Κι' οἱ δυὸ ἔχουμε τὶς ἴδιες λαχτάρες. Πᾶμε!

Στράφηκε στὸ φίλο μας τὸν Στέφανο:

— Ἔλα μαζί μου, Στέφανε, εἶπε. Ἂς μὴ χωρίσουμε!

Κεφ. 74.

Ἡ ναυσιπλοΐα τοῦ Δέλτα τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ εἶναι πολὺ δύσκολη κι' ἐπικίνδυνη.

Τὸ ρεῦμα εἶναι πολὺ δυνατό, παρασύρει μεγάλους ὄγκους χώματα καὶ κάθε στιγμὴ οἱ ὄγκοι αὐτοὶ πέφτουν ἀπὸ ψηλὰ καὶ τὰ καράβια ποὺ περνοῦν κινδυνεύουν. Κάθε τόσο σχηματίζονται στρόβιλοι, τὰ πλοῖα στριφογυρίζουν καὶ συχνὰ γίνονται συντρίμματα. Καὶ σήμερα ἀκόμα κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ταξιδέψη ἐκεῖ μέσα χωρὶς ὁδηγοὺς καὶ πιλότους.

Κι' ὅμως ὁ Ἀλέξανδρος κι' ὁ Νέαρχος, ἂν καὶ δὲν εἶχαν κανένα ὁδηγὸ καὶ γιὰ πρώτη φορὰ περνοῦσαν τὶς μυστηριώδεις αὐτὲς ἐπικίνδυνες χῶρες, ἐτόλμησαν νὰ ἐπιχειρήσουν τὸ τρομακτικὸ αὐτὸ ταξίδι. Εἶχαν πεποίθησι στὴ γενναιότητά τους καὶ τὴν τόλμη.

Ἦταν τὰ μέσα τοῦ Αὐγούστου κι' ὁ ποταμὸς εἶχεν ἐξογκωθῆ ἀπὸ τὶς ἀδιάκοπες βροχὲς ποὺ πέφτουν τὴν ἐποχὴ αὐτὴ στὶς Ἰνδίες. Τὴν πρώτη μέρα προχώρησαν χωρὶς δυσάρεστη περιπέτεια· τὴν δεύτερη ὅμως μέρα σηκώθηκε σφοδρότατος νότιος ἄνεμος, ποὺ λίγου ἔλειψε νὰ συντρίψη τὰ πλοῖα καὶ ν' ἀναρπάση τοὺς ναῦτες.

Τὴν τρίτη μέρα ὁ ποταμὸς γίνονταν ὁλοένα καὶ πιὸ πλατύς. Ἐνῶ τὶς πρῶτες δυὸ μέρες ἡ ζέστη ἦταν ἀνυπόφορη, ἄξαφνα, κατὰ τὸ βράδυ τῆς τρίτης ἡμέρας, δροσερὸ ἀγεράκι φύσηξε ἀπὸ τὸ νότο.

— Μυρίζει θάλασσα! εἶπε ὁ Νέαρχος ἀνοιγοκλείνοντας μὲ χαρὰ τὰ ρουθούνια του.

— Ζυγώνουμε στὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό! ψιθύρισε ὁ Ἀλέξανδρος χαρούμενος.

Τὴν ἐπόμενη μέρα ἄρχισε πάλι νὰ φυσᾶ δυνατὸς νοτιᾶς καὶ τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ φούσκωναν· οἱ κωπηλάτες μὲ δυσκολία μποροῦσαν νὰ τραβοῦν κουπί. Κατὰ τὸ μεσημέρι περνοῦσαν ἀπὸ ἕνα μικρὸ ἀπάνεμο κόλπο.

[illegible]

— Ἂς ἀράξουμε ἐδῶ, εἶπε ὁ Νέαρχος, ὡσότου πέση λίγο ὁ ἄνεμος. Ἔτσι δὲν μποροῦμε νὰ προχωρήσουμε.

Μὲ μεγάλους ἀγῶνες κατώρθωσαν νὰ προσεγγίσουν στὴν ὄχθη καὶ νὰ μποῦν μέσα στὸν ἀπάνεμο κόλπο.

Μόλις ὅμως ἄραξαν καὶ νέες περιπέτειες τοὺς περίμεναν. Ξαφνικὰ ὁ ποταμὸς ἄρχισε νὰ χαμηλώνη, σὰ νὰ σωραίναν τὰ νερά του, καὶ σὲ λίγο τραβήχτηκε ἐντελῶς· τὰ καράβια ἄλλα βρέθηκαν ἀπάνω στὴν ξηρὰ κι' ἄλλα καρφωμένα μέσα σὲ πηχτὴ λάσπη.

— Τί εἶναι τοῦτο; μουρμούριζαν οἱ ναῦτες τρομαγμένοι. Μαγεμένος εἶναι ὁ τόπος τοῦτος, θὰ χαθοῦμε!

Μὰ ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Νέαρχος κι' ὁ Στέφανος ἔμειναν ἀτρόμητοι.

— Ἐμπρός, φώναζαν στοὺς ναῦτες τους, θάρρος παιδιά! Ἐμπρός, ὅλοι μαζί! Νὰ μετακινήσουμε τὰ καράβια νὰ τὰ πᾶμε σὲ πιὸ βαθιὰ νερά!

Μὰ τὴν ὥρα ποὺ ὅλοι μαζὶ ἔσπρωχναν τὰ καράβια, νά, ἀρχίζει πάλι νὰ φουσκώνη ὁ ποταμὸς καὶ νὰ χυμοῦν μουγκρίζοντας τὰ κύματα καὶ νὰ χτυποῦν τὰ καράβια. Χυμοῦσαν, καβαλλίκευαν τὶς ὄχθες, πλημμυροῦσαν τὰ χωράφια, οἱ ναῦτες τρομαγμένοι πήδησαν μέσα στὰ καράβια, ποὺ εἶχαν κατασκορπισθῆ παρασυρόμενα ἀπὸ τὰ κύματα. Τὰ κουπιὰ καὶ τὰ τιμόνια συντρίβονταν, ὁ κίνδυνος ἦταν μέγας.

Παντοῦ ἡ θάλασσα εἶχε πλημμυρίσει, μερικοὶ λόφοι μονάχα ἐξεῖχαν ἀπάνω ἀπὸ τ' ἀφρισμένα κύματα.

Ὁ Νέαρχος μαζὶ μὲ τοὺς ἀξιωματικούς του φώναζε, ἔδιδε διαταγές, προσπαθοῦσε νὰ σώση τὸ στόλο. Τέλος ἡ τρικυμία ἐκόπασε, ἔστρωσαν πάλι τὰ κύματα, τὰ καράβια συγκεντρώθηκαν καὶ ἐξακολούθησαν τὴν πορεία.

— Τί ἦταν; ρώτησε ὁ Ἀλέξανδρος τὸν Νέαρχο, ποὺ ἐξαντλημένος σφούγγιζε τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου του ἀπάνω στὴ γέφυρα τοῦ καραβιοῦ.

— Εἶναι ἡ παλίρροια, ἀποκρίθηκε ὁ Νέαρχος. Ἔχεις ἰδῆ ἕνα τέτοιο φαινόμενο στὴν Εὔβοια, στὸ στενὸ τῆς Χαλκίδος. Μὰ ἐδῶ εἶναι ἄλλο πρᾶγμα. Τόση ὁρμὴ καὶ τόση δύναμι ποτὲ δὲν εἶδα. Χρειάζεται προσοχὴ νὰ μὴ χαθοῦμε. Κατεβαίνει ὁ ποταμός, ἀνεβαίνει ἡ θάλασσα, ἡ σύγκρουσι εἶναι τρομερή.

Ἀπὸ μακριὰ ἀντίκρυσαν ἕνα μικρὸ νησάκι. Ὁ Νέαρχος ἔδωσε διαταγή:

— Δυὸ ἐλαφρὰ καράβια νὰ φύγουν καὶ νὰ πιάσουν τὸ νησάκι αὐτὸ νὰ ἰδοῦν τί εἶναι! Καὶ νὰ γυρίσουν ἀμέσως πίσω, νὰ μᾶς ποῦν!

Δυὸ ἐλαφρὰ καράβια κίνησαν σὰ σαΐτες. Σὲ μιὰ ὥρα γύρισαν.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἄγνωστοι ἥρωες τοῦ Ἀγῶνος

ὁ Γ. Πέτας

Ἡ ἱστορία ὅλων τῶν αἰώνων εἶναι γεμάτη μὲ τοὺς ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὴν Ἐλευθερία. Τὸ 1821 εἶναι ἕνα δοξασμένο ἀποκορύφωμα αὐτῶν τῶν ἀγώνων, ποὺ συνεχίζονται τώρα μὲ τὸν σημερινὸ πόλεμο γιὰ τὴν διατήρησι ἁγνῆς καὶ ἄσπιλης τῆς Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας. Ὁλόκληρη ἡ Πατρίδα μας, κάθε Ἕλληνας, ὅλες οἱ [illegible]χὲς τοῦ τόπου μας ἀγωνίστηκαν στὴν Ἐπανάστασι.

Στὶς σελίδες τῆς ἱστορίας ξεχωρίζουν βέβαια μερικὰ ἡρωϊκὰ ὀνόματα. Ξεπροβάλλουν δαφνοστεφανωμένες οἱ κορυφαῖες ἡρωϊκὲς μορφὲς τοῦ Ἀγῶνος: ὁ Καραϊσκάκης, ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ Κανάρης, ὁ Μιαούλης, ὁ Ἀνδροῦτσος, ὁ Διάκος, οἱ Μαυρομιχαλαῖοι... Ὅλοι τοῦτοι καὶ πλῆθος ἄλλοι ἦσαν μεγάλα παλληκάρια καὶ ὑπέροχοι ἀρχηγοὶ τοῦ Ἀγῶνος. Δίκαια καὶ σωστὰ τὰ ὀνόματά τους δοξάζονται γιατὶ ὅλες οἱ γνωστὲς ἱστορικὲς μορφὲς τοῦ Εἰκοσιένα προσέφεραν πολλὰ καὶ μεγάλα γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐλευθερία. Ἀλλ' ὄχι μονάχα αὐτοί. Ὑπάρχουν καὶ πλῆθος ἄλλοι, ἀρχηγοὶ ἢ μαχηταί, πλῆθος ἀμέτρητο ἀπὸ ἥρωες, ποὺ συνετέλεσαν στὸν μεγάλο Ἀγῶνα καὶ τ' ὄνομά τους εἶναι λιγώτερο ἢ ἐλάχιστα γνωστό. Σ' ὅλους ὅμως αὐτοὺς ἀξίζει τὸ στεφάνι τῆς Δάφνης...

Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς τοὺς λησμονημένους εἶναι καὶ ὁ Γεράσιμος Πέτας, ποὺ ἐπολέμησε μ' ἐνθουσιασμὸ σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ Ἀγῶνος. Δὲν ἦταν ἀπὸ τὴν ὑπόδουλη Ἑλλάδα, μὰ γεννήθηκε τὸ 1801 στὴν Ἰθάκη καὶ πέθανε τὸ 1890 στὴν Ἀθήνα. Κι' αὐτός, ὅπως καὶ ὁ Ἀνδρέας Μεταξᾶς καὶ πλῆθος ἄλλοι Ἕλληνες ἀπὸ τὴν ἀγγλοκρατουμένη τότε Ἑπτάνησο ἔσπευσαν νὰ πολεμήσουν γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐλευθερία. Τὸ 1820 ὁ Πέτας ἦταν στὴ Ρουμανία, ὅπου ἐμυήθη στὴ Φιλικὴ Ἑταιρεία. Ἔπειτα ἔλαβε μέρος στὴν ἐπανάστασι στὶς ἡγεμονίες καὶ ὅταν ἀπέτυ- [illegible] ρος σὲ πολλὲς μάχες τοῦ Ἀγῶνος στὴν Ἑλλάδα. Πρῶτα [illegible] ρούτσου καὶ κατόπιν μαζὶ μὲ τὸν Ἰθακήσιο στρατηγὸ [illegible] Ὅταν ἡ ἐπανάστασις ἔφθασε στὸ [illegible] τοῦ συνταγματάρχου.

Ὁ Πέτας, ἂν κι' εἶχε μέτρια μόρφωσι, ἀποφάσισε νὰ [illegible] ριο σκοπὸ νὰ περιγράψῃ καὶ τὴν συμμετοχὴ τῶν Ἰθακησίων, τῶν ἀπογόνων τοῦ Ὀδυσσέως, στὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα. Ἤθελεν ἀκόμα νὰ δώσῃ καὶ μερικὲς ἐξακριβωμένες πληροφορίες καὶ νὰ περιγράψῃ τὰ γεγονότα ποὺ εἶδε μὲ τὰ μάτια του: τὶς μάχες καὶ τὶς περιπέτειες τοῦ [illegible] λοιπὸν τοῦ Πέτα, ποὺ σώζονται χειρόγραφα, ἀρχίζουν τὸν ἀκόλουθο πρόλογο:

[illegible] κανένας, ἐγώ, ὡς ἀπόγονος τοῦ [illegible] πατρίδος μου ὡς αὐτόπτης ὅλη τὴν ἀλήθεια, ὄχι ὡς [illegible] τοὺς ἀναγνώστας τὴν συγγνώμην, ἐπειδή τις καὶ τὸ κοντύλι μου [illegible] ωπισμὸ τῆς ἀληθείας».

[illegible] βράδυ τῆς ζωῆς του, ποὺ τὸν ἐμύησαν στὴ Φιλικὴ Ἑταιρεία.

[illegible] Ἕλληνες καὶ μᾶς ἐπῆγαν εἰς ἕνα σπίτι εἰς τὴν ἄκρη τῆς [illegible] εἰς τὴν πόρτα ἦσαν τέσσαροι στρατιῶται μὲ τὰ ὅπλα. Ἐμβαίνοντες μέσα ηὕραμε τέσσαρους ἀξιωματικοὺς Ρώσους, τὸν Παπαδόπουλον, Μυλωνᾶ, Καλαματιανὸ καὶ ἕνα ἄλλον καὶ ἕνα γραμματικὸν Ἕλληνα ὀνομαζόμενον Βελισσάριον. Ἐμεῖς εἴμαστε περίπου 15 καὶ μᾶς εἶπαν νὰ ζυγώσουμε κοντὰ εἰς τὸ τραπέζι ὁμιλῶντας τὴν γλῶσσά μας. Καὶ μᾶς ἐρώτησαν πόθεν εἴμαστε καὶ τί θρησκεία λατρεύουμε καὶ ἂν γνωρίζωμε διατί μᾶς ἔκραξαν, εἰς τοὺς ὁποίους εἴπαμε. Καὶ ἀμέσως μᾶς ἐπαρουσίασαν ἕνα Εὐαγγέλιο μεγαλοπρεπές, λέγοντάς μας νὰ ὁρκιστοῦμε πρῶτον τὴν σιωπὴν καὶ δεύτερον ὅτι ἡ Θρησκεία καὶ ἡ Πατρὶς μᾶς προσκαλέσῃ νὰ λάβουμε τὰ ὅπλα νὰ τὴν ὑπερασπιστοῦμε, δίδοντάς μας καὶ ἕνα μυστικὸ μὲ τὸ χέρι, ὅπως γνωριζώμεθα ὁ εἷς μὲ τὸν ἄλλο. Καὶ οὕτως ἐπράξαμε».

Πραγματ[illegible] ἁπλῆ καὶ ζωηρή, τόσο ποὺ νομίζει κανεὶς ὅτι ζῇ τὶς ἱε- [illegible]

Διηγεῖται κατόπιν ὁ Πέτας τὴν ἔκρηξι τῆς Ἐπανα- [illegible] φει στὴ συνέχεια τὴν [illegible] ξὺ ἑλληνικῶν καὶ ἐχθρικῶν πλοίων στὸν [illegible] πῶς κατώρθωσε νὰ κατεβῇ στὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ πολεμήσῃ πρῶτα μαζὶ μὲ τὸν Ὀδ. Ἀνδροῦτσο καὶ κατόπι μὲ τὸν Εὐμορφόπουλο. Διηγεῖται ἐκτεταμένα τὴν κατα- [illegible] ους Ἰθακησίους, καὶ ὁμιλεῖ γιὰ τὴν ναυμαχία τοῦ [illegible] ν Ἐθνοσυνέλευσι τοῦ Ἄστρους καὶ [illegible] λος τοῦ Ἀγῶνος.

[illegible] τοῦ Γ. Πέτα ὑπάρχουν καὶ πίνακες [illegible] Ἰθακησίων ποὺ ἔλαβαν μέρος καὶ συνετέλεσαν στὴν ἐπιτ[illegible]ία τοῦ Ἀγῶνος τοῦ 1821. Πρῶτα σημειώνει ὁ Πέτας τὰ [illegible] γων. Καὶ αὐτὰ εἶναι: Γεώργιος Βαρνακιώτης, Βασίλειος Καραβίας, Διονύσιος [illegible] δροῦτσος. [illegible] πρῶτος ὅμως καὶ ὁ τελευταῖος ἀπ' αὐτοὺς [illegible] ν Ἰθάκη, μὰ δὲν ἦσαν Ἰθακήσιοι. Ἔπειτα σημειώνει ὁ Πέτας ὡς Ἰθακησίους συντελεστὰς τοῦ [illegible] τὸν γιατρὸν Λάμπρον Ζαβόν.

Εἶναι λοιπὸν φανερὸν ὅτι [illegible] Ἰθάκης προσέφεραν τὶς δυνάμεις τους στὸν Ἀγῶνα τ[illegible] μαζὶ [illegible] κησίους, ἀλλὰ καὶ μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους Ἕλληνες γιὰ τὴν μεγάλη Ἰδέα.

Φ. Γιοφύλλ[illegible]

1821

1941

25 Μαρτίου

Εὐαγγελισμός - Ἑλληνισμός

Μὲ μιᾶς ἀνοίγει ὁ οὐρανός, τὰ σύννεφα μεριάζουν,
οἱ κόσμοι ἐμείνανε βουβοί, παράλυτοι, κυττάζουν.
Μιὰ φλόγ' ἀστράφτει... ἀκούονται ψαλμοὶ καὶ μελῳδία
Πετάει ἕν' ἄστρο... σταματᾷ ἐμπρὸς εἰς τὴ Μαρία...

«Χαῖρε, τῆς λέγει, ἀειπάρθενε, εὐλογημένη, χαῖρε!
Ὁ Κύριός μου εἶναι μὲ σέ. Χαῖρε Μαρία χαῖρε!»

Ἐπέρασαν χρόνοι πολλοί... Μιὰ μέρα σὰν ἐκείνη
ἀστράφτει πάλι ὁ οὐρανός. Στὴν ἔρμη της τὴν κλίνη
λησμονημένη, ὀλόρφανη, χλωμὴ κι' ἀπελπισμένη,
μιὰ κόρη πάντα τήκεται, στενάζει, ἁλυσωμένη.
Τὰ σίδερα εἶναι ἀτάραγα, σκοτάδι ὁλόγυρό της
Τὰ καταφρόνια, ἡ δυστυχιὰ σέπουν τὰ κόκκαλά της
Τρέμει μὲ μιᾶς ἡ φυλακὴ καὶ διάπλατη ἡ θυρίδα
φέγγει κι' ἀφίνει καὶ περνᾷ ἕν ἄστρο, μιὰν ἀχτίδα.
Ὁ Ἄγγελος ἐστάθηκε, διπλώνει τα φτερά του...

«Ξύπνα, ταράξου, μὴ φοβοῦ, χαῖρε, Παρθένε, χαῖρε.
Ὁ Κύριός μου εἶναι μὲ σέ, Ἑλλάς, ἀνάστα χαῖρε».

Οἱ τοῖχοι εὐθὺς σωριάζονται. Ἡ μαύρ' ἡ πεθαμένη
νοιώθει τὰ πόδια φτερωτά. Στὴ μέση της δεμένη
χτυπάει ἡ σπάθα φοβερή. Τὸ κάθε πάτημά της
ἀνοίγει μνῆμ' ἀχόρταγο. Ρωτᾷ γιὰ τὰ παιδιά της...
Κανεὶς δὲν ἀποκρένεται... Βγαίνει, πετᾷ στὰ ὄρη...
Λυώνουν τὰ χιόνια ὅθε διαβῆ, ὅθε περάση ἡ Κόρη.

«Ξυπνᾶτε, ἐσεῖς ποὺ κοίτεστε, ξυπνᾶτε ὅσοι κοιμᾶστε,
τὸ θάνατο ὅσοι ἐγεύτητε, τώρα ζωὴ χορτᾶστε».

Οἱ χρόνοι φεύγουνε, πετοῦν καὶ πάντα ἐκείνη ἡ μέρα
εἶναι γραμμένο ἐκεῖ ψηλὰ λάμπη στὸν αἰθέρα
μ' ὅλα τὰ κάλλη τοὐρανοῦ. Στολίζεται ὅλη ἡ φύση
μὲ χίλια, μύρια λούλουδα γιὰ νὰ τὴ χαιρετίση
Γιορτάστε την, γιορτάστε την! Καθεὶς ἂς μεταλάβη
ἀπὸ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ. Καὶ σεῖς, καὶ σεῖς οἱ σκλάβοι,
ὅσοι τὴ δάφνη στὴν καρδιὰ νὰ φέρετε φοβᾶστε
ἀφωρεσμένοι νᾆστε!

Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Ὑπὸ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

54. (Συνέχεια)

Ὁ Γρηγόρης πῆρε δέκα καβαλλάρηδες καὶ ἔτρεξε νὰ κάμη κατὰ τὴν προσταγὴ τοῦ Δομέστικου... Σύννεφα ἀπὸ σκόνη σημάδευαν τὸ δρόμο τους... σὲ λίγο χάθηκαν κι' αὐτὰ πίσω ἀπο τὰ ψηλώματα.

Οἱ Βαράγγοι ποὺ κατάλαβαν ποιὰ σημασία εἶχε κείνη ἡ ἀποστολὴ κάρφωσαν τὸ βλέμμα τους ἐκεῖ πέρα προσμένοντας ἀνυπόμονα νὰ τοὺς δοῦν νὰ γυρίζουν...

Μὰ ἡ ὥρα περνοῦσε καὶ τίποτα δὲ φαινόταν...

Ξαφνικὰ ξεχώρισαν ἕνα καβαλλάρη μονάχα ποὺ ἔτρεχε κι' ἐρχόταν μαστίζοντας ἀλύπητα τ' ἄλογό του...

Τί ἔγιναν ἄράγε οἱ ἄλλοι; Χτυπήθηκαν μὲ τοὺς Σαρακηνούς; Ἔπεσαν σὲ ἐνέδρα καὶ σκοτώθηκαν καὶ γλύτωσε μονάχα αὐτὸς γιὰ νὰ φέρη τὴν εἴδησι;

— Λέγε, φώναξε ὁ Νικηφόρος μόλις τοῦτος ζύγωσε κοντά του...

— Ὁ ἑκατόνταρχος Κομιτᾶς στέλνει μήνυμα στὸ στρατηγὸ πὼς ὁ δρόμος εἶναι ἐλεύθερος...

— Ποῦ βρίσκεται;

Ὁ καβαλλάρης σηκώθηκε πάνω στοὺς ἀναβατῆρες κι' ἔδειξε πέρα κατὰ τὰ ψηλώματα...

— Ἐκεῖ πίσω, εἶπε... Πολεμᾶ μὲ τριπλάσιους Σαρακηνούς... Τὴ στιγμὴ ποὺ ἔφυγα δυὸ ἀπὸ τὴ συνοδεία του εἶχαν πληγωθῆ βαριά...

Ὁ Νικηφόρος τράβηξε τὸ σπαθι του...

— Ἐμπρός, εἶπε μὲ βροντερὴ φωνή, ὁ Χριστὸς νικᾶ. Σπηρούνισε δυνατὰ τ' ἄλογό του καὶ χύθηκε μπροστὰ σὰν ἀστραπή...

Ἡ βασιλικὴ φρουρὰ τὸν ἀκολούθησε.

Δυτικὰ στὸ κάστρο, εἴπαμε παραπάνω, εἶναι ἕνας μεγάλος κάμπος ποὺ κλείνεται στὸ βάθος καὶ ζερβὰ ἀπὸ τὴν Ἴδη καὶ τὰ παρακλάδια της... Πηγὲς ὑπάρχουν κάμποσες στὸν κάμπο αὐτὸ ποὺ τὸν ποτίζουν καὶ τὸν δροσολογοῦν... μὰ ἕνα μονάχα ποτάμι κι' αὐτὸ μικρὸ ποὺ χύνεται στὴ θάλασσα ὡς ἕνα μίλλι ἔξω ἀπὸ τὸ Χάντακα... Ἡ κοίτη του εἶναι ἀνάβαθη καὶ σὲ ὡρισμένα μέρη ποὺ εἶναι πλατειὰ καὶ λίγο τὸ νερὸ μπορεῖ καὶ πεζὸς ἀκόμα νὰ περάση χωρὶς δυσκολία ἀπὸ τὴ μιὰν ὄχτη στὴν ἄλλη... Τὴν ἐποχὴ κείνη οἱ Σαρακηνοὶ ποὺ ἦσαν μεγάλοι μαστόροι στὰ γεωργικά, εἶχαν μὲ τέτοιο τρόπο μοιρασμένο τὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ ποὺ δὲν ἄφηναν σταλιὰ νὰ χαθῆ... Κῆποι καὶ καρποφόρα δέντρα ἀνθοῦσαν παντοῦ... κι' ἔτσι κοντὰ στὴ θάλασσα ἡ κοίτη ἦταν ὁλότελα ξερὴ τοὺς καλοκαιρινοὺς μῆνες.

Ὁ Γρηγόρης μὲ τὴ συνοδεία του ἔκαμε ἕνα μεγάλο κύκλο καὶ προχώρησε πίσω ἀπὸ τὶς πλάτες τῶν Σαρακηνῶν, ὡς τὸ μέρος ποὺ κυλοῦσε τὸ ποτάμι. Ἡ λάσπη ἦταν πολλή... κάπου κάπου τ' ἄλογα χώθηκαν μέσα ὡς τὰ γόνατα... Αὐτὸ ὅμως δὲν ἦταν ἐμπόδιο ποὺ μποροῦσε νὰ τὸ λογαριάση κανείς. Προχώρησε ἀκόμα περισσότερο. Παντοῦ ἐρημιά... Ἐξοχικὰ σπιτάκια ἀνάμεσα σὲ κληματαριές... κῆποι μ' ἄφθονα λαχανικά .. Στὰ στενὰ δρομάκια ἦταν τέτοια ἡσυχία ποὺ ἄκουες ἀκόμα καὶ τὸ βούισμα ποὺ ἔκαναν τὰ μελίσσια καθὼς πετοῦσαν ἀπὸ λουλούδι σὲ λουλούδι..

Ὅλα ἔδειχναν τὴ βιαστικὴ φυγή. Μερικὲς μισάνοιχτες πόρτες... ἐργαλεῖα πεταμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ... Ψ[illegible] ἀνθρώπινη δὲ φαινόταν πουθενά. Μονάχα ἕνας γέρος ἑκατοχρονίτης μὲ τὴν πλάτη στηριγμένη στὸν κορμὸ μιᾶς ἐληᾶς σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τοὺς κοίταξε καθὼς περνοῦσαν. . Ἔφτυσε ὕστερα κατὰ τὴ μεριά τους καὶ γύρισε ἀλλοῦ τὸ πρόσωπο...

[illegible]

«Τί μῖσος, σκέφθηκε ὁ Γρηγόρης. [illegible]ε κι' ὁ φόβος τοῦ θανάτου δὲ μπορεῖ νὰ τὸ σκεπάση!».

Ἔδωσε τὸ σημάδι τοῦ γυρισμοῦ... Ἂν προχωροῦσαν ὡς ἐδῶ οἱ Βαράγγοι τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς κι' ἔπεφταν στὶς πλάτες τῶν Σαρακηνῶν, ἡ ὑπόθεσις θὰ τελείωνε μιὰ ὥρα ἀρχήτερα...

Βγῆκαν πάλι στὸν ἀνοιχτὸ κάμπο, τρέχοντας μὲ ὅση δύναμι εἶχαν τ' ἄλογά τους κι' ἀκολουθῶντας τὸν ἴδιο δρόμο ποὺ ἦρθαν...

Μιὰ στιγμὴ ξεχώρισαν σὲ ἀρκετὴ ἀπόστασι ἕνα ἄσπρο σύννεφο ποὺ ἐρχόταν κατὰ πάνω τους μὲ μεγάλη ὁρμή... Καὶ μέσα στὸ σύννεφο τοῦτο λαμποκοποῦσαν ἅρματα. Ἄκουσαν ἀκόμα καὶ τὴν κραυγὴ «Ἀλάχ, Ἀλάχ».

— Κένταρχε, πᾶνε νὰ μᾶς κόψουν τὸ δρόμο... φώναξε κάποιος ἀπὸ τὴ συνοδεία...

— Τὸ βλέπω, ἀπάντησε ὁ Γρηγόρης. Θὰ πολεμήσουμε...

Ὕστερα γύρισε σ' αὐτὸν ποὺ ἔτρεχε κείνη τὴ στιγμὴ δίπλα του...

— Πρόσεξε καλὰ τὰ λόγια μου, Ἄριστε, εἶπε. Ἐγὼ μὲ τοὺς ἄλλους θὰ τραβήξω ἴσια κατὰ πάνω τους... Ἐσὺ νὰ μείνης ἐδῶ... νὰ κρυφτῆς ἂν μπορῆς κάπου, καὶ τὴν ὥρα ποὺ ἐμεῖς θὰ χτυπιώμαστε κι' ἡ προσοχὴ τῶν κουρσάρων θἆναι στὸν ἀγῶνα, νὰ τρέξης ὅσο μπορεῖς γρηγορώτερα στὸ Δομέστικο καὶ νὰ τοῦ φέρης τὸ μήνυμα πὼς ὁ δρόμος εἶναι ἀνοιχτός...

— Ἐμπρός, φώναξε ὕστερα. Ἀκολουθᾶτε με, ὁ Χριστὸς νικᾶ... Καὶ τράβηξε ἴσια ἀπάνω στὸ ἀστραφτερὸ ἄσπρο σύννεφο ποὺ ζύγωνε ὁλοένα καὶ βρισκόταν πιὰ σὲ μικρὴ ἀπόστασι...

Ὁ Ἄριστος ἔκαμε κατὰ τὴν προσταγὴ τοῦ Γρηγόρη ... Πέζεψε καὶ τραβήχτηκε πίσω ἀπο ἕνα μεγάλο θάμνο ποὺ τὸν ἔκρυβε ὁλότελα. Ἀπὸ κεῖ παρακολούθησε γιὰ λίγη ὥρα τὴ μάχη....

Οἱ Σαρακηνοὶ θα ἦσαν καμμιὰ [illegible]

«Δύσκολη εἶναι ἡ θέσις τους» σκέφτηκε. Καβαλλίκεψε κι' ἔφερε τὸ μήνυμα στὸ Νικηφόρο.

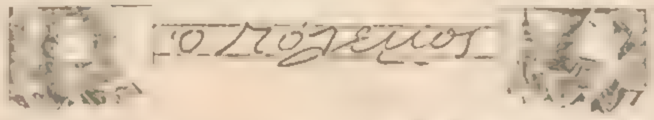
• • •

Τ' ἀκρογιάλι ὁλόκληρο ἀντήχησε ἀπὸ τὸ ποδοβολητὸ τῶν ἀλόγω[illegible]ρια τους...

Μὲ τί νὰ παρομοιάση κανεὶς τοὺς [illegible] οιά τους, σὰν καμωμένοι ἀπὸ ἀτσάλι;

(Ἀκολουθεῖ)

Πῶς ἀντικεύζουν τὰ Ἑλληνόπουλα τὶς μεγάλες ἱστορικὲς μας στιγμὲς

Σελίδες ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο τοῦ μαθητοῦ Μιχαλάκη Στρούζα

18ον

[illegible] ἐχθρῶν ἁρματωμένων ὡς τὰ [illegible]

[illegible] νάχω πρόχειρα ἐπεισόδια καὶ μι- [illegible]

»Αὐτὴ λοιπόν, μὲ λίγα λόγια, εἶναι, πατέρα μου, ἡ μεγάλη καὶ ἄγρια ἐκδικητικὴ ζωὴ ποὺ ἔκα- [illegible] χωρὶς [illegible]

[illegible] τὴν παρατοῦσα ἀπὸ δική [illegible] τὰ μετόπισθεν μιὰ παρέα [illegible] καμποσους μακαρονάδες τῆς τελευταίας ἐσοδείας μας...

»Δὲν φαντάζεσθε, βέβαια, πῶς ὅλ' αὐτὰ σᾶς τὰ γράφω γιὰ νὰ θαυμάσετε ἐμένα, τὸ χαϊδεμένο παιδί σας τὸ Γιῶργο, ποὺ κα- [illegible] ἕνας στρατιώ- [illegible] τὰ γράφω μονάχα γιὰ [illegible] τε τὴ δύναμι ποὺ δί-

νει τὸ δίκηο στὸν ἄνθρωπο καὶ γιὰ νὰ σᾶς κάνω νὰ βλέπετε πιὸ [illegible] φθῆτε τί θὰ μποροῦσε νάναι ἡ ζωή μας κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τοῦ [illegible] πρέπει νὰ σᾶς κάνη νὰ λυπᾶσθε. [illegible]

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἡ ὥρα εἶναι πολὺ περασμένη καθὼς ἀντιγράφω αὐτὸ στὸ δημοσιογραφικό χα- [illegible] κουράγιο νὰ τ' ἀφήσω καὶ νὰ [illegible] στὸν ἀδελφό μου...

[illegible] νὰ τοῦ ἀπαντήσω μὲ χαρτὶ καὶ μὲ φάκελλο! Νὰ δῆτε ποὺ δὲν τόχω καθόλου σκοπὸ νὰ ρίξω τὸ γράμμα μου σὲ κανένα ταχυδρομ- [illegible] κουτί!...

[illegible] ἀπὸ δῶ: Ἀ- [illegible] Τὰ γραφόμενά μου θὰ τυπωθοῦν κι' ὅποιος θέλει θὰ μπορῆ νὰ τὰ διαβάση... Γιατὶ ὅ,τι ἔχω νὰ γράψω στὸν ἀδερφό μου δὲν εἶ- [illegible] θελη νὰ γράψη κανεὶς σήμερα [illegible] ρα του, στὸ παιδί του ἢ στὸν ἀδελφό του, ὅπως ἐγώ.

Εἶμαι πολὺ νέος καί, σὰν πολὺ νέος, δὲν μπορῶ νάχω, βε- [illegible] σμένα τῶν «φίλων» καὶ τὰ [illegible] ἰσματα στὶς γωνιές, δὲν [illegible] πόρεσα ποτέ μου νὰ τὰ κατα- [illegible]

[illegible] μονάχα ἔτσι: Τὸ φάκελλο χρησιμεύει μονάχα γιὰ νὰ γράφουμε τὴ διεύθυνσι ἐκείνου ποὺ θὰ λάβη τὸ γράμμα. Κλείνουμε καὶ σφραγίζουμε τὸ φάκελλο — ἔλεγα — μονάχα γιὰ νὰ μὴ [illegible] πέση καὶ χαθῆ τὸ γράμμα...

Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ σκεπτόμουνα ἔτσι ἐπέρασαν χρόνια καὶ τώρα δὲν εἶμαι πιὰ τόσο ἀνίδεος ἀπὸ τὰ πράματα τῆς ζωῆς. [illegible] καὶ μένο- [illegible] τὴ ζωή [illegible] κανεὶς χωρὶς σφραγισμένα φάκελλα, χωρὶς «ἰδίαις χερσίν», χωρὶς «ἰδιαιτέρα» καὶ χωρὶς κρυφομιλήματα στὶς γωνιές...

Ὅμως [illegible] πιστεύω πὼς ὁ κόσμος θάναι πο- [illegible] κω, καὶ ἐν δήμῳ», χωρὶς νὰ ὑπάρχη λόγος νὰ κοκκινίζουν γι' αὐτὰ ποὺ θὰ λένε. Ὅταν δηλαδὴ οἱ ἄνθρωποι [illegible]

* * *

Ἔτσι λοιπὸν καὶ γώ, [illegible] ψηλὰ βουνὰ τῆς Ἀρβανιτιᾶς ποὺ [illegible] τόσο περισσότ- [illegible] δικούς μας στὸ σπίτι, ἤξερα πὼς εἶχες πολεμήσει καὶ πὼς θὰ λαβαίναμε ἕνα μεγάλο γράμμα σου σήμερα ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμή.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἑπόμενο)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μέσα σὲ τέτοιες κακὲς στιγμὲς τὸν βρήκανε τὰ μαντάτα τοῦ σκοτωμοῦ τῶν ἀντρειωμένων καὶ πιστῶν του Καρτεσιαώτη καὶ Ὀλυμπίου. Συντρίφτηκε κι' ὁ τελευταῖος πύργος τῆς ἐλπίδας. Λὲς καὶ πάνω του ἔπεσαν ὅλοι οἱ κεραυνοὶ τοῦ οὐρανοῦ. Δὲν τόλπιζε πὼς τάξια τὰ παλληκάρια του θὰ χανόντανε τόσο γρήγορα, τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ στρατηγικὸ μυαλό τους ἦταν τόσο χρήσιμο στὸ μεγάλον ἀγῶνα [illegible]

[illegible] δράμα τοῦ Ὑψηλάντη, [illegible] ση μαζί του καὶ νὰ τοῦ [illegible]

«Ὅλα τάχω ρυθμίσει, τοῦ 'πε ὁ Οὖγγρος συνταγματάρχης. Δὲ μένει παρὰ ἡ συγκατάθεσι ἡ δική σας.

Μὰ ὁ Ὑψηλάντης, περήφανος κι' ἄλυγος, εἶπε στὸν Οὖγγρο συνταγματάρχη τοῦτα τὰ λόγια, ποὺ ξεχειλίζουν ἀπὸ ἀρετή, λὲς καὶ εἰπωθήκανε ἀπὸ Σωκρατικὰ χείλη:

«Ὄχι δὲν φεύγω. Θὰ μείνω μέσα σὲ τοῦτον τὸ σκοτεινὸ τάφο ἕως ὅτου οἱ δῆθεν πολιτισμένοι ἄνθρωποι τῆς Εὐρώπης ἀναγνωρίσουν τὸ [illegible] Καμμιά [illegible] γῆς δὲν φαίνεται στὴ ζωὴ τῶν παλαιῶν προγόνων. Καὶ δέ, θὰ κάνω ἐγὼ τη [illegible] καὶ νὰ δώσω πρῶτος τὸ καλὸ παρά- [illegible] ρω στὶς πλάτες μου ἕνα [illegible] ρία καὶ παράδοσι καὶ στὶς φλέβες [illegible] αἷμα ποὔδωκε ζωή, [illegible] καιρους λαούς».

Τὴν ἴδια ἐποχὴ σταλθῆκε στὴ Βιέννη ὁ Ξάνθος γιὰ νὰ φροντίση γιὰ τὴ φυγάδευσι τοῦ Ὑψηλάντη. Οἱ Ἕλληνες εἶχαν νοιώσει τὴν ἀπου- [illegible] σία κείνου ποὺ τοὺς φώτισε τὴ ψυχὴ μὲ τὰ λόγια του καὶ μὲ τὰ ἔργα του.

Τὰ χειροτερεμένα τῆς ὑγείας [illegible] στὸ Μωριὰ τὴν ἄνοιξι τοῦ 1822. Βέβαια πὼς ἂν τὰ πράγματα βαδίζαν ἔτσι, ὁ πρῶτος ἀρχηγὸς τῆς Ἐπαναστάσεως θὰ πέθαινε σύντομα. Ἕνας ἔμπιστος ποὺ νὰ ξέρη καλὰ κεῖνα τ [illegible] φιλικός, γνώριζε καλὰ τί ἔπαιζε [illegible] στὴ Βιέννη καὶ τόσο δύσκολο ἦταν τ [illegible]

[illegible] τὸ μέρος τοῦ [illegible] αὐτοῦ ποὺ [illegible] ὁ Ὑψηλάντης τὸ [illegible] μὲ βαθειὰ χαρὰ κι' [illegible] τὸ μέρος ὅμως κεῖνο ποὺ τοῦ μ [illegible]

[illegible] σιας. Ἔτσι, κυριευμένος ἀπὸ τὸ [illegible] μα, ἔστειλε μὲ τὴν ἴδια γυναίκα τὰ λόγια στὸν Ξάνθο [illegible]

[illegible] τὰ μέσα τοῦ [illegible] λάντης μεταφέρθηκε μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους [illegible] στὸ κάστρο τῆς Θηρεσιούπολης.

Οἱ μέρες τοῦ Ὑψηλάντη ἄρχισαν νὰ γίνονται πιὸ βαρειὲς καὶ πιὸ ἀνυπόφορες ἀπὸ κεῖνες τοῦ κάστρου τοῦ Μούγκατς. Ἡ ἀσθένεια τοῦ ἄσθματος χειροτέρευε, τὸν ἔπιανε [illegible] τερα. Οἱ ἀρρώστειες του πάθαινε [illegible], κι' ἀκόμα τότε τοῦ παρουσιάστηκαν καὶ κάτι μικρὲς [illegible]

Ἔτσι πέρασε ὁ χειμώνας τοῦ 23, τὸ 24 καὶ τὸ 25. Στὶς ἀρχὲς τοῦ 1826 καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ πρώτου γιὰ τὴν Ἑλλάδα [illegible] χαλάρωσαν κάπως καὶ τὰ δεσμὰ τοῦ Ὑψηλάντη [illegible] τῆς Πρωσσίας [illegible] πεθερὸς τοῦ Τσάρου, [illegible] τοῦ Ὑψηλάντη ἀπὸ τὴ φυλακή [illegible] θέλησε τότε νὰ [illegible] [illegible] σαι δὲν τὸν ἄφηνε ἀσυγκίνητο

Ρήγας ο Βελεστινλής

Εἶναι τὰ τελευταῖα λόγια ποὺ προφέρανε τὰ θεῖα χείλη τοῦ Ρήγα μέσα στὴ φυλακὴ τοῦ Βελιγραδίου, λίγες στιγμὲς πρὶν νὰ χωρισθῆ ἀπὸ τὸ ἀθλητικό του σῶμα ἡ φλογερὴ καὶ ἡρωϊκὴ ψυχή του!

Τὰ τελευταῖα λόγια ποὺ ἀπηύθυνε στοὺς δημίους του σὰν ἀπειλή, μὰ καὶ σὰν θεία προφητεία, τὰ τελευταῖα λόγια μὲ τὰ ὁποῖα ἀπεχαιρέτησε τὴ μεστὴ ἀπὸ ἐθνικὴ δρᾶσι ζωή του!

Κι' ἀλήθεια! Ὁ σπόρος ποὺ ὁ Ρήγας ὁ Βελεστινλῆς ἄρχισε νὰ σπέρνη ὁλόκληρα πενῆντα χρόνια πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ὁ σπόρος ποὺ τὸν ἐκαλλιέργησαν οἱ Φιλικοὶ καὶ τὸν πότισαν μὲ τὸ αἷμα τους οἱ ἥρωες τῆς ἐποποιΐας τοῦ 1821, βλάστησε, γιγαντώθηκε καὶ γίνηκε τὸ ἀειθαλὲς δένδρο τῆς Ἐλευθερίας, κάτω ἀπὸ τὴν σκιὰν τοῦ ὁποίου ζοῦμε καὶ ἀναπνέομε, ἐμεῖς, τὸ γένος του, καὶ γευόμαστε τοὺς γλυκοὺς καρπούς του, ποὺ αὐτὸς ὄχι μονάχα δὲν πρόφθασε νὰ δοκιμάση, ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς δῆ στὴν πρώτη τους ἄνθησι!

Ὁ Πρωτομάρτυς αὐτὸς τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας γεννήθηκε στὸ Βελεστῖνο τῆς Θεσσαλίας τῷ 1752 — καὶ κατ' ἄλλους τῷ 1757 — καὶ κανεὶς ἀπ' τοὺς δικούς του καὶ τοὺς συγχωριανούς του δὲν θὰ περίμενε ὅτι ὁ μικρὸς Ἀντώνης, ὁ γυιὸς τοῦ πτωχοῦ βιοπαλαιστοῦ φούρναρη τοῦ Βελεστίνου Κων. Κυριαζῆ, θὰ γινότανε μιὰ μέρα ὁ Τυρταῖος τῆς ἐποχῆς του, ὁ Πίνδαρος καὶ ὁ Δημοσθένης τῆς σκλαβωμένης πατρίδας του!

Κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ φαντασθῆ ὅτι ὁ Θεὸς τῆς Ἑλλάδος θὰ ὥριζε τὸν Ἀντώνιον Κυριαζῆν — γιατὶ αὐτὸ ἦτο τὸ πραγματικὸ ὄνομα τοῦ Ρήγα — πρωτοπόρον καὶ ὁδηγητὴν τῆς Φυλῆς στὰ πεπρωμένα της!

Ἡ νεανικὴ ζωὴ τοῦ Ρήγα τοῦ Βελεστινλῆ, τὸν ὁποῖον ἀνεύθυνοι νεώτεροι ἱστορικοὶ καὶ φιλόλογοι ἀποκαλοῦν Φεραῖον γιατὶ γεννήθηκε στὰς ἀρχαίας Φεράς, τὸ σημερινὸν Βελεστῖνον δηλαδή, καλύπτεται ἀπὸ πυκνὸ πέπλο θρύλων καὶ σὲ πολλὰ σημεῖα εἶναι ἱστορικῶς σκοτεινή. Ἐκεῖνο ποὺ εἶναι γνωστό, εἶναι ὅτι ἐσπούδασε μαζὶ μὲ τὸν Γρηγόριο Κωνσταντᾶ στὸ περίφημο τότε σχολεῖο τῆς Ζαγορᾶς, ὅπου διακρίθηκε μεταξὺ τῶν συμμαθητῶν του γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ εὐφυΐα του καὶ τὴ φιλομάθειά του, καὶ ἀργότερα στὸ σχολεῖο τῶν ἀκμαζόντων τὴν ἐποχὴν ἐκείνην Ἀμπελακίων τῆς Θεσσαλίας.

Ὕστερα ἀπὸ τὶς πρῶτες του σπουδὲς διετέλεσε γιὰ λίγο διάστημα διδάσκαλος στὸν Κισσὸ τοῦ Πηλίου. Ἀπὸ τότε χοροπηδοῦσε μέσα του ἡ φλόγα τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ φλόγιζε τὴν καρδιὰ καὶ τὸ νοῦ, ἔτσι ποὺ μιὰ μέρα σκότωσε στὸ Βελεστῖνο ἕνα Τοῦρκο γιατὶ τοῦ φέρθηκε δεσποτικὰ καὶ [illegible]

Τὸ αἱματηρὸ αὐτὸ περιστατικὸ στάθηκε ἡ ἀφορμὴ νὰ ἐκδηλωθῆ ἡ ἐθνικὴ δρᾶσι τοῦ Ἀντώνη Κυριαζῆ ποὺ κόχλαζε μέσα του ἀπὸ τὰ παιδικά του χρόνια. Τὴν ἴδια μέρα τοῦ φόνου ὁ Ρήγας ἐγκατέλειψε τὸ Βελεστῖνο νύκτα καὶ πῆγε νὰ καταταγῆ στὸ ἁρματωλικὸ σῶμα τοῦ θείου του Σπύρου Ζήρα στὸν Ὄλυμπο, ὅπου καὶ ἔδρασε γιὰ κάμποσο διάστημα. Στὰ ἄγρια λημέρια τοῦ Ὀλύμπου ὁ Ρήγας συνέλαβε τὸ μεγαλεπήβολο σχέδιο τοῦ ξυπνήματος τοῦ αἰσθήματος τῆς ἐλευθερίας σὲ ὁλόκληρο τὸν Ἑλληνισμό, γιατὶ ἀπὸ τὸ λίγο διάστημα ποὺ ἔμεινε στὸν Ὄλυμπο ἐπείσθηκε ὅτι ὁ κλεφτοπόλεμος δὲν ἤτανε δυνατὸ νὰ ἐξυπηρετήση οὐσιαστικὰ τὴν ἰδέα τῆς ἀπελευθερώσεως.

Ἐγκατέλειψε λοιπὸν τὸν θεῖο του καὶ τοὺς συντρόφους του καὶ κατέφυγε στὴ Μονὴ τοῦ Βατοπεδίου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὅπου συνεδέθη στενὰ μὲ τὸν Ἡγούμενο τῆς Μονῆς Πατέρα Κοσμᾶ, στὸν ὁποῖον ἀνεκοίνωσε τὰ σχέδια ποὺ εἶχε συλλάβει ἡ φλογερὴ φαντασία του. Ἄρχισε νὰ γράφη σχέδια μανιφέστων καὶ ποιήματα, τὰ ὁποῖα ὑπέγραφε μὲ τὸ ψευδώνυμο Ρήγας Βελεστινλῆς, ἢ Ρήγας Θεσσαλὸς καὶ οὐδέποτε Φεραῖος.

Ἀλλὰ στὸ Ἅγιον Ὄρος ὁ Ρήγας δὲν ἔβλεπε πεδίον δράσεως καὶ ἐφαρμογῆς τῶν σχεδίων του. Καὶ ἀπεφάσισε νὰ πάη στὴν Κωνσταντινούπολι, σὲ ἐποχὴ ποὺ τὸ Φανάρι βρισκότανε στὴν ἀκμή του. Στὴν ἀπόφασί το αὐτὴ τὸν ἐνίσχυσε καὶ ὁ Ἡγούμενος Κοσμᾶς, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν ἐφωδίασε μὲ μίαν θερμὴν συστατικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ρωσίας στὴν Κωνσταντινούπολι. Ὁ τελευταῖος τὸν ἐγνώρισε ἀμέσως μὲ πολλοὺς σημαίνοντας Φαναριῶτες, ποὺ τοὺς βρῆκε σύμφωνους μὲ τοὺς σκοπούς του καὶ προθύμους νὰ τὸν βοηθήσουν.

Εἰς ἡλικίαν 29 ἐτῶν, ἤτοι τῷ 1756, διωρίσθηκε γραμματεὺς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαυΐας Ἀλ. Ὑψηλάντου, μὲ τὸν ὁποῖον ὅμως γρήγορα διεφώνησε καὶ προσελήφθη ὡς ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Ν. Μαυρογένους καὶ πῆγε στὸ Βουκουρέστι, ὅπου μέσα σὲ λίγο χρονικὸ διάστημα κατώρθωσε νὰ μάθη τελείως τὰ γαλλικά, ἰταλικὰ καὶ ἀρκετὰ καλὰ γερμανικά!

Στὸ διάστημα τῆς παραμονῆς του στὸ Βουκουρέστι ὁ Ρήγας ἐσημείωσε σημαντικὴ ἐθνικὴ δρᾶσι καὶ ἔβαλε τὶς πρῶτες βάσεις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν σχεδίων του, ποὺ τοῦ εἶχε ἐμπνεύσει ἡ αἴγλη τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως γιὰ ἕνα ἀγῶνα ἀπελευθερώσεως, ὄχι μόνον τῆς Πατρίδος του, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν Βαλκανίων.

Οἱ νίκες τοῦ Μ. Ναπολέοντος, ἐνθουσιάζουν ἀφάνταστα τὸν Ρήγαν καὶ τὸν κάνουν ἀκούραστον ἐργάτην τῆς ἰδέας τῆς ἀπελευθερώσεως ὄχι μόνον τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν φιλελευθέρων Τούρκων ἀκόμη ποὺ ἐστέναζαν κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τοῦ Σουλτάνου, τῶν Βεζύρηδων καὶ τῶν Πασσάδων! Καὶ κηρύσσει τότε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἀνεξηθρησκείας.

«Καθένας εἰς τὴν πίστι του,-ἐλεύθερος νὰ ζῆ» βροντοφωνεῖ στὰ

Ὁ Ρήγας ψάλλων στὴ λύρα τὰ θούριά του.

του ὁ γιγαντόσωμος Ρήγας! Καὶ κατορθώνει νὰ πείσῃ πολλοὺς Τούρκους νὰ τὸν ἀκολουθήσουν στὰ σχέδιά του. Ἐν τῷ μεταξὺ διορίζεται διερμηνεὺς τοῦ γαλλικοῦ προξενείου στὸ Βουκουρέστι, γνωρίζει πολλοὺς σημαίνοντας Γάλλους τῆς Ρουμανίας καὶ τῶν Παρισίων καὶ διὰ μέσου αὐτῶν κατορθώνει νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν Μ. Ναπολέοντα δι' ἀλληλογραφίας. Μὲ τὶς οἰκονομίες του καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν διαφόρων φίλων του, ἐκδίδει βιβλία, χάρτας, εἰκόνας, ἐπαναστατικὰς προκηρύξεις καὶ γράφει ποιήματα στὴ δημοτικὴ γλῶσσα, μὲ τὰ ὁποῖα ἀνάβει στὴν ψυχὴ τῶν σκλάβων τὴ φλόγα τῆς ἀγάπης γιὰ τὴν ἐλευθερία.

Τῷ 1796 ἀφήνει τὸ Βουκουρέστι καὶ μετέφερε τὴν ἕδρα τῆς δράσεώς του στὴ Βιέννη, ὅπου ὑπῆρχε πληθώρα Ἑλλήνων ἐμπόρων καὶ σπουδαστῶν, τοὺς ὁποίους δὲν ἄργησε νὰ κάνῃ ἐνθουσιώδεις συνεργάτας του. Τὸ ἴδιο ἔτος ἐπῆγε στὴ Λειψία καὶ ἐτύπωσε κρυφὰ τὴν «Δημοκρατικὴν προκήρυξιν».

Δὲν κατώρθωσεν ὅμως νὰ τυπώσῃ τὴ «Νέα πολιτικὴ διοίκησι τῆς Ρούμελης, τῆς Μ. Ἀσίας, τῶν Μεσογείων νήσων καὶ τῆς Βλαχομπογδανίας», γιατὶ κανένας τυπογράφος δὲν ἀνελάμβανε νὰ τὴν τυπώσῃ ἀπὸ φόβο. Ἀλλὰ ὁ Ρήγας ποὺ δὲν ἤξερε τί θὰ πῆ ἐμπόδιο, κάθησε καὶ τὴν ἔγραψε σὲ πολλὰ ἀντίγραφα, καὶ ἔτσι χειρόγραφη τὴν μοίρασε στοὺς φίλους του καὶ συνεργάτας του.

Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι ὁ Ρήγας εἶναι ὁ πρῶτος ποὺ συνέλαβε τὴν ἰδέα νὰ ἱδρύσῃ ἑταιρείαν συνεργατῶν γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τῆς Ἑλλάδος, παρὰ δὲ τὰ ἀντιθέτως ὑποστηριζόμενα, ἡ Φιλικὴ Ἑταιρεία δὲν ἦτανε παρὰ συνέχεια τῆς Ἑταιρείας τοῦ Ρήγα.

Τὸ μεγαλείτερο ὅμως ἀπὸ τὰ κατορθώματα τοῦ Ρήγα, διὰ τὴν ἐποχήν του, εἶναι ἡ ἔκδοσις τῆς «Χάρτας» του, τὴν ὁποίαν ἐχάραξε τῷ 1797 ὁ Φρανσουὰ Μύλλερ.

Τὴν ἴδια σχεδὸν ἐποχὴ ἐτύπωσε διὰ νυκτὸς εἰς τὸ τυπογραφεῖον τῶν ἐκ Σιατίστης ἀδελφῶν Μαρκιδῶν Πουλίων χιλιάδας ἐπαναστατικῶν προκηρύξεων.

Ὁ Ρήγας νομίσας ὅτι ἔφθασε πιὰ ἡ ὥρα τῆς ἐνεργοῦ ἐπαναστατικῆς δράσεως, ἀποφασίζει νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τῶν Ἰονίων νήσων, ὅπου ἄλλως τε ἐσκόπευε νὰ συναντηθῇ μὲ διαφόρους ἐπιφανεῖς Γάλλους, ἀπέστειλε δὲ στὶς 19 Δεκεμβρίου 1797 τὶς ἀποσκευές του γεμᾶτες ἀπὸ ἔγγραφα καὶ ἐπαναστατικὲς προκηρύξεις στὴν Τεργέστη, ὅπου ἐπῆγε καὶ ὁ ἴδιος σὲ λίγες μέρες μὲ τὸ συνεργάτη του Χριστόφορο Περραιβό.

Δυστυχῶς κατόπιν προδοσίας αἱ ἀποσκευαὶ του εἶχαν ἀνοιχθῆ ἀπὸ τὶς Αὐστριακὲς ἀρχές, κατεσχέθησαν καὶ ἐσφραγίσθησαν. Καὶ μόλις ὁ Ρήγας ἔφθασε στὴν Τεργέστη, συνελήφθη μαζὶ μὲ τὸ σύντροφό του Περραιβὸ καὶ ἀπεστάλη στὴ Βιέννη, ὅπου ἐν τῷ μεταξὺ εἶχαν συλληφθῆ καὶ ἄλλοι ἑπτὰ τῆς Ἑταιρείας. Καὶ ὁ μὲν Περραιβὸς κατόπιν τῆς ἐνεργηθείσης ἀνακρίσεως ἀπελύθη. Οἱ ἄλλοι ὅμως ἑπτὰ καὶ ὁ Ρήγας ἐκλείσθησαν στὴ φυλακὴ μὲ τὴν κατηγορία τῆς ἐσχάτης προδοσίας ἐναντίον τῆς φίλης καὶ συμμάχου της Τουρκίας, πρὸς τὴν ὁποίαν καὶ τοὺς παρέδωσαν, ἐκτὸς τριῶν ἐκ τῶν συλληφθέντων, οἱ ὁποῖοι ὡς Αὐστριακοὶ ὑπήκοοι ἐδικάσθησαν εἰς Βιέννην καὶ κατεδικάσθησαν εἰς ἰσόβιον ὑπερορίαν. Οἱ ἄλλοι μαζὶ μὲ τὸν πρόμαχο τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας Ρήγα παραδόθηκαν στὸν Πασᾶ τοῦ Βελιγραδίου, ὁ ὁποῖος ἀπεφάσισε νὰ τοὺς πνίξῃ στὸν ποταμὸ Ἴστρο, γιατὶ φοβώτανε ὅτι ἂν τοὺς ἔστελνε στὴν Κωνσταντινούπολι οἱ φίλοι τοῦ Ρήγα θὰ τοὺς ἀπελευθέρωναν ὁπωσδήποτε στὸ δρόμο.

Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι τέσσερις ἄφησαν τοὺς δημίους των νὰ τοὺς ὁδηγήσουν στὸ [illegible] πάλαισε παλληκαρίσια μὲ [illegible] δημίους του καὶ ἀντέστη σὰν ἀνήμερο θε[illegible] Μὰ ἦτανε ἀνώτερο τῶν [illegible]νάμεών του νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὰ χέρια τους! Καὶ τὴν νύκτα τῆς 10 πρὸς τὴν 11 Ἰουνίου τοῦ 1798 κατόπιν ὑπερανθρώπου πάλης, ἔπεσε, κατ' ἄλλους ἀπὸ τὶς σφαῖρες τῶν δημίων του, κατ' ἄλλους δὲ ἀφοῦ κατέπεσε ἀναίσθητος πιὰ ἀπὸ τὴν ἄνιση πάλη, στραγγαλίσθηκε καὶ ρίχθηκε στὸν Ἴστρο. Τὶς τελευταῖες του στιγμὲς ὁ Ρήγας ἐφώναξε:

«Ἔτσι πεθαίνουν τὰ παλληκάρια!»

Μῆτσος Δειλινὸς

ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΜΑΣ ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος Ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν. εἰσερχόμενος εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον, ὅπου ἐγένετο τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἡ ὁρκωμοσία τῶν ἐθελοντῶν Ἀεραμύνης.

Οἱ ἐθελονταὶ Ἀεραμύνης κατὰ τὴν ὥραν τῆς ὁρκωμοσίας των εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον.

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος ἐπιθεωρεῖ τοὺς ἐθελοντὰς Ἀεραμύνης, μετὰ τὴν ὁρκωμοσίαν των, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἀλεξάνδρου Κοριζῆ καὶ τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας κ. Κ. Μανιαδάκη

Γιὰ νὰ μαθαίνετε

Τρίγωνον

1η σειρά: Ἑλληνικὴ νῆσος, ποὺ φημίζεται γιὰ τὸ ὡραῖο της κρασί. 2α σειρά: Πλανήτης καὶ ἀρχαῖος θεός. 3η σειρά: Μέρος τοῦ χρόνου. 4η σειρά: Ἀντωνυμία. 5η σειρά: Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

ΑΠ. ΣΤΥΛΟΣ

Δευτεροστιχὶς

Τὰ δεύτερα γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν χώραν τῆς Εὐρώπης.

1) Ὀνομασία θαλάσσης, 2) Μικρὸν κράτος τῆς Εὐρώπης, 3) Χώρα τῆς Βορείου Ἀφρικῆς, 4) Πόλις τῆς Πελοποννήσου, 5) [illegible] τῆς Εὐρώπης.

ΘΕΜ. ΚΟΣΜΙΔΗΣ

Ἀπροσδόκητα

1) Ποιὸ ὄρος τῆς Ἑλλάδος ὅταν τὸ ἐρωτήσετε γιὰ τὸ ὄνομά του ἀρνεῖται;

2) Ποιὸς ἀριθμὸς ἔχει γένεια καὶ κέρατα;

3) Πότε μποροῦμε νὰ κάνουμε μιὰ τρύπα στὸ νερό;

4) Ποιὰ ὄρη ἔχουν γυαλιστερὴ οὐρά;

5) Ποιὰ πόλις γράφεται μὲ Κ.;

Κ. ΓΚΙΟΥΡΔΑΣ

Μαγικὴ εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος

— Τάκη φώναξέ την, ποὺ θέλει κάτι νὰ τῆς πῆ ἡ μαμά της.

— Ποιάν;

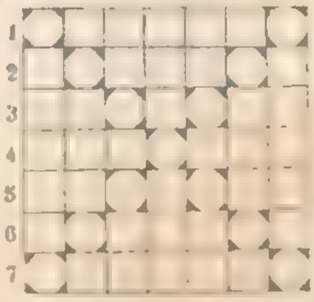
— Σοῦ τὴν εἶπα, δὲν τὴν ἄκουσες;

ΑΝ. ΜΑΛΑΚΑΣΗ

ΛΥΣΙΣ 24ου ΦΥΛΛΟΥ

[illegible]

Δικτυωτὸν

Ὁριζοντίως:

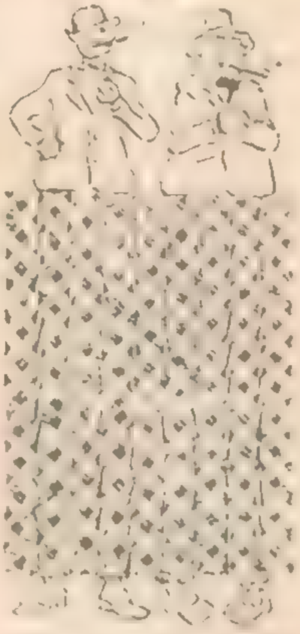
1) Ὡραία ἑλληνικὴ νῆσος δοκιμασθεῖσα ἀπὸ τοὺς ἱπταμένους δολοφόνους. 2) Κράτος τῆς Β. Εὐρώπης. 3) Διαλυθὲν εὐρωπαϊκὸν κράτος. 4) Ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου. 5) Εὐρωπαϊκὸν κράτος. 6) Νῆσος τοῦ Σαρωνικοῦ. 7) Ὄρη τῆς Ἀσίας.

Δ[illegible]

Ἐκ τῶν ἄνω ἀριστερὰ πρὸς τὰ κάτω δεξιά: Πόλις τῆς Γερμανίας. Ἐκ τῶν κάτω ἀριστερὰ πρὸς τὰ ἄνω δεξιά: Κράτος τῆς Ἀσίας.

Τ. Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

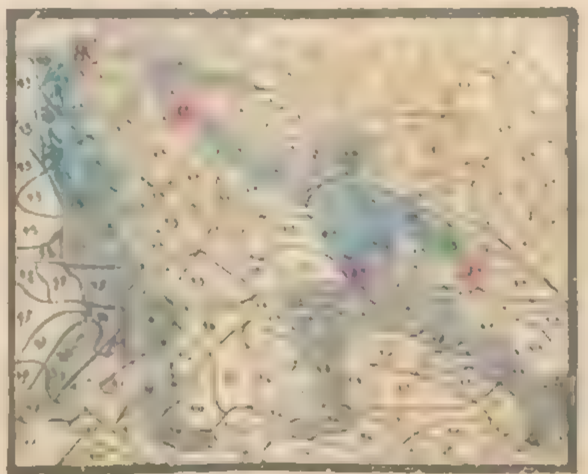
Ὀπτικὴ ἀπάτη

Τί σχῆμα ἔχουν εἰς τὴν πραγματικότητα τὰ σκέλη αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων;

Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Στερεώσατε ἕνα διαφανὲς χαρτὶ ἐπάνω στὸ σχέδιο καὶ ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸν πρῶτο ἀριθμὸ κ[illegible] κομματιοῦ χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:

Ὅπου ὑπάρχει:

1 μὲ μαῦρον, 2 μὲ γκρίζο, 3 μὲ μπλέ, 4 μὲ πρά[illegible]σινο σκοῦρο, 8 μὲ κόκκινο ἀνοικτό, 9 μὲ κόκκινο.

Τὰ σημεῖα ποὺ ἔχουν 0, θὰ μείνουν λευκά.

[illegible]

ΚΑΙ ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Ἡ ὑγρασία

Οἱ δῦται συνομιλοῦν στὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης:

— Γιατί δὲν ἀνεβαίνεις ἀπάνω;

— Περιμένω λιγάκι. Ἐπάνω βρέχει καὶ ὁ γιατρὸς μοῦ συνέστησε νὰ ἀποφεύγω τὴν... ὑγρασία!

ΑΛ. ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ

Στὸ σχολεῖο

Εἰς τὸ μάθημα τῆς ζῳολογίας.

Ὁ καθηγητής: Πές μου ἕνα δίποδο Γερασιμάκη.

Ὁ Γερασιμάκης: Ἡ κόττα κύριε.

Καθηγητής: Καὶ ἕνα τετράποδο.

Ὁ Γερασιμάκης: Δυὸ κόττες κύριε.

Ν. ΜΠΑΜΠΟΥΡΗΣ

Ἡ μετακόμισις

Τὸ σπίτι τοῦ Περιουσιάδη ἦταν ἀνάμεσα σ' ἕνα σιδεράδικο καὶ σ' ἕνα ξυλουργεῖο καὶ οἱ κρότοι τῶν ἐργαστηρίων αὐτῶν τὸν ἐνωχλοῦσαν ἐξαιρετικά. Καὶ μιὰ μέρα ποὺ τοὺς εἶδε καὶ τοὺς δύο μαζὶ τοὺς εἶπε:

— Ἂν ἀποφασίζατε ν' ἀλλάξετε μαγαζί, θὰ σᾶς ἤμουνα εὐγνώμων καὶ θὰ σᾶς ἔκανα ἕνα καλὸ τρα[illegible]

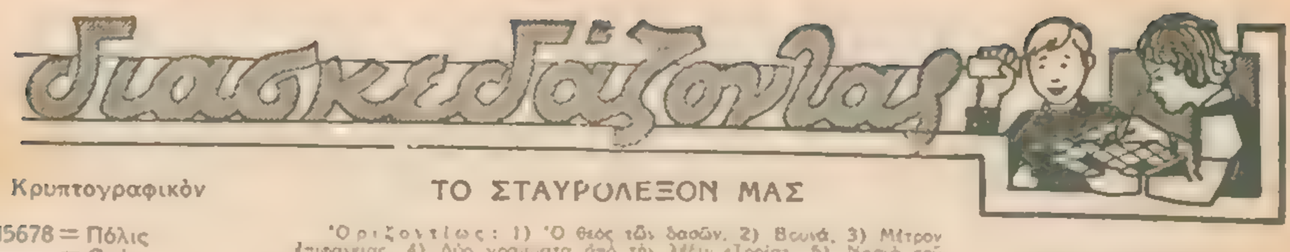
Ὕστερα ἀπὸ δύο μέρες παρουσιάσθησαν στὸν κ. Περιουσιάδη οἱ δύο γείτονές του καὶ τοῦ εἶπαν ὅτι ἐπρόκειτο νὰ κάνουν μετακόμισι. Θὰ ἄφηναν τὰ μαγαζιά τους... Καὶ ὁ κ. Π[illegible] σπουδαῖο τραπέζι. Στὰ [illegible] ῦτα τοὺς ρώτησε πο[illegible] ἀφήνοντας τα [illegible] Ὁ σιδ[illegible] στὸ δικό μου [illegible] στὸ δικό [illegible]

Τὰ ξεχνοῦσε

Εἰς τὰς ἐξετάσεις τῆς ἰατρικῆς σχολῆς:

Καθηγητής: Ἠμπορεῖτε, κύριε, νὰ μοῦ εἰπῆτε τὰ ὀστᾶ τῆς κεφαλῆς;

Ἐξεταζόμενος: Τὰ ὀστᾶ τῆς κεφαλῆς.... Τὰ ὀστᾶ τῆς κεφαλῆς.... [illegible] μου, ἀλλὰ τὴ στιγμὴ αὐτὴ δὲν τὰ θυμοῦμαι!...

Κρυπτογραφικόν

12345678 = Πόλις
325 = Θεά
[illegible]
45678 = Ἱερὸν μυστήριον.

Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Πυραμὶς

1η σειρά: Φωνῆεν. 2α σειρά: [illegible] Θεά. 3η σειρά: [illegible]. 4η σειρά: Πόλις τῆς Β. Ἑλλάδος.

Οἱ σταυροὶ καθέτως: Πρωτεύουσα νομοῦ.

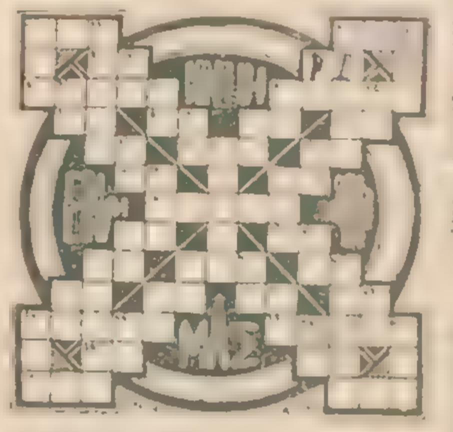
Γ. ΠΑΠΑΦΩΤΙΟΥ

Διπλοῦς συλλαβόγριφος

Κάποιου ζώου
τὸν [illegible] ἀλλάζω
καὶ ἀπὸ τὰ κύματα
μιὰ νῆσο βγάζω.
[illegible]
ἂν ἕνα γράμμα σβήσῃς
κάποιον ἀρχαῖον βασιλιᾶ
ἀμέσως θ' ἀναστήσῃς.

ΟΜΗΡΟΣ ΑΛΕΤΡΑΣ

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως: 1) Ὁ θεὸς τῶν δασῶν. 2) Βουνά. 3) Μέτρον ἐπιφανείας. 4) Δύο γράμματα ἀπὸ τὴν λέξιν «Τροίας». 5) Νησιὰ τοῦ Ἰονίου πελάγους. 6) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους εἰς τὸ ὁποῖον τὸν Αὔγουστον τοῦ 1940 [illegible] ἡ Παναγία ὑπὸ τοῦ θρασυδείλου ἐχθροῦ. 7) Ἄρνησις [illegible] Ἀριθμητικόν. 11) Νότα Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς. 12) Εἰς αὐτὴν βασιλεύει ἡ Ἀγγλία μὲ τὸν στόλον της (ἀρχ.). 13) Ἀφήνει (ἀρχ.). 14) Δικά σου (ἀρχ.). 15) Ἄρθρον (πληθ.). 16) Ἐποχὴ τοῦ ἔτους. 17) Ἄγγλος συγγραφεύς [illegible] Ἄρθρον [illegible] (ἀρχ.). 21) Τὸ αὐτὸ μὲ τὸ 8 ὁριζοντίως. [illegible] προθεσις. 24) Νότα. 25) Τὰς ὁποίας. 26) Κάτοικος Βορείου χώρας τῆς Εὐρώπης. 27) Εἶναι [illegible] Ὑποθετικόν. 29) Ἅγιος (δημ.). 30) Δικός σου. 31) Ναυτικὸν παράγγελμα [illegible] 26) Φωτίζει. 32) Ὑποθετικόν. 22) Θεὸς τοῦ ἡλίου. 33) Ἑλλη[illegible]ος. 19) Τὸ ἕνα. 34) Σύμφωνον. 35) Κλωστή. 17) Προσωπικὴ ἀντωνυμία. 36) Τὸ ὑπάρχον. 37) Λιθη. 38) Ἅγιον Ὄ[illegible] 27) Εἷς (ἀρχ.). 39) Δικά σου. 20) Ἀριθμητικόν. 40) [illegible] ἥτις θὰ γίνῃ ἐντὸς ὀλίγου ἑλληνική. 9) Τῆς ὁποίας. 41) Μο[illegible] ἀντιστάσεως. [illegible] Ἄρθρον (δοτ.). 5) Ὀργανισμὸς ποὺ φροντίζει γιὰ [illegible] 4) Ἄρθρον (δοτ.). 13) Ἐὰν (ἀρχ.). 43) Τὸ αὐτὸ τοῦ 42 καθέτως. 44) Αἰγυπτιακὴ θεότης. 2) Ἁρπακτικὰ πτηνά. 45) Ἔτσι λέγεται ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας. 46) Ζῶσα ὕπαρξις. 47) Τὸ αὐτὸ μὲ τὸ 17 ὁριζοντίως. 48) Ἀρχαία [illegible]. 49) Τὰ [illegible]ομεν ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας.

Α. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

Στὸ ἑστιατόριο

— Ἔχετε κοττόπουλο;
— Μάλιστα.
— Μοῦ δίνεις σὲ παρακαλῶ ἕνα... φτερὸ νὰ καθαρίσω τὴν πίπα μου;...

Ἰατρικὴ συμβουλὴ

Σ' ἕνα περίφημο ἀλλὰ ἀφηρημένο γιατρό, παρουσιάζεται κάποιος ἄρρωστος.

— Τί ἔχεις; τὸν ρωτᾶ ὁ σοφὸς ἐπιστήμων.

— Γιατρέ μου, εἶμαι ταχυδρομικὸς διανομεύς. Περπατῶ ἀρκετὲς ὧρες τὴν ἡμέρα μοιράζοντας γράμματα καὶ τὸ βράδυ τὰ [illegible] μένα. Μοῦ φαίνεται πῶς θὰ χάσω τὴ δουλειά μου...

— Καθόλου, τοῦ ἀπαντᾶ ἀφηρημένος ὁ γιατρός. Γιατί νὰ κουράζεσαι; Γιατί δὲν στέλνεις τὰ γράμματά σου ταχυδρομικῶς;

ΜΗΝΑΣ ΝΤΟΚΑΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΠΩΣ Η ΑΛΕΠΟΥ ΕΤΙΜΩΡΗΣΕ ΤΟ ΛΥΚΟ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ μιὰ ἀλεποῦ ἔκλεψε ἀπὸ κάποια στάνη ἕνα μικρὸ ἀρνάκι καὶ τὸ πῆγε στὴ φωλιά της. Στὸ δρόμο ἀπάντησε ἕνα λύκο, κι' αὐτὸς σὰν εἶδε τὸ ἀρνὶ τῆς ἐπρότεινε νὰ γίνουν γιὰ πάντα σύντροφοι κι' ὅ,τι βρίσκουν νὰ τὸ μοιράζωνται. «Καλά, τοῦ εἶπε ἡ ἀλεπού, μὰ αὐτὸ θὰ γίνεται ἀπὸ δῶ κι' ἐμπρός. Γιατὶ τὸ ἀρνάκι αὐτὸ πρέπει νὰ μείνῃ ἔξω ἀπὸ τὴ συμφωνία, ἐπειδὴ θέλω νὰ τὸ ἀναθρέψω καὶ νὰ τὸ κρατήσω γιὰ τὸν ἑαυτό μου».

Ἔτσι οἱ δυὸ σύντροφοι κάθησαν στὴν ἴδια φωλιά.

Τὸ ἀρνάκι μεγάλωνε κάθε μέρα, γιατὶ ἡ ἀλεποὺ τὸ πήγαινε στὴ βοσκή. Στὴν ἀρχὴ ἡ ἀλεποὺ ἦταν ἀνήσυχη γιὰ τὸ ἀρνὶ μὴν τὸ φάῃ ὁ λύκος, μὰ σὰν εἶδε πὼς δὲν τὸ προσέχει, πῆρε θάρρος καὶ τ' ἄφηνε μονάχο καὶ πήγαινε στὴ δουλειά της. Μιὰ μέρα ὅμως ποὺ ἡ ἀλεποῦ ἔλειπε, βρῆκε τὴν εὐκαιρία ὁ λύκος κι' ἔφαγε τὸ ἀρνί. Ἐγέμισε ὕστερα τὸ τομάρι του μὲ ἄχυρα καὶ τὸ ἔστησε σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς φωλιᾶς.

Ὅταν γύρισε ἡ ἀλεποῦ, μὲ μιὰ ματιὰ κατάλαβε τί εἶχε συμβῆ, μὰ δὲ μίλησε. Ἐβγῆκε ἔξω καὶ μάζεψε χορταράκια, τὰ ἔβαλε μπροστὰ στὸ ἀρνί, τάχα γιὰ νὰ τὰ φάῃ, κι' εἶπε τοῦ λύκου:

«Δὲν ξέρω, ἀγαπητέ μου, τί ἔπαθε τὸ ἀρνάκι μου καὶ δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ στὰ πόδια του».

Ὁ λύκος ὅμως ἔκαμε τὸν ἀδιάφορο.

Ὅλη νύχτα ἡ ἀλεποῦ συλλογιζόταν πῶς νὰ ἐκδικηθῇ τὸ λύκο. Τὴν ἄλλη μέρα λοιπὸν σηκώθηκε καὶ τράβηξε κατὰ τὴ θάλασσα. Ἐκεῖ οἱ ψαράδες, καθὼς ψάρευαν, ἔβαζαν τὰ ψάρια σὲ ἕνα κοφίνι καὶ ἡ ἀλεποῦ μὲ τρόπο τοὺς [illegible] μερικὰ καὶ τράβηξε πάλι στὴ φωλιά της.

Σὲ λίγο ἦρθε καὶ ὁ λύκος πεινασμένος καὶ σὰν εἶδε τὰ ψάρια εἶπε στὴν ἀλεποῦ:

«Ὤ, τί ὡραῖα ψάρια μοῦ ἔφερες, ἀγαπητή μου, σήμερα μάλιστα ποὺ εἶμαι τόσο πεινασμένος! Γιὰ πές μου ὅμως ποῦ τὰ βρῆκες, γιὰ νὰ πάω κι' ἐγὼ νὰ πάρω.

— Τὰ ψάρεψα ἡ ἴδια τοῦ εἶπε ἡ ἀλεποῦ.

— Θὰ ἤθελα νὰ μάθαινα κι' ἐγὼ τὸν τρόπο, γιὰ νὰ ψαρέψω, τῆς εἶπε ὁ λύκος.

— Νά' [illegible] ἡ ἀλεποῦ, πῆρα ἕνα λαγήνι, τὸ κρέμασα στὸ λαιμό μου καὶ τὸ [illegible] μέσα δέλωμα. Ἔμπηκα ὕστερα στὴ θάλασσα καὶ καθὼς ἀνεβοκατέβαζα τὸ κεφάλι μου, τὸ νερὸ ἔμπαινε λίγο λίγο στὸ λαγήνι καὶ μαζὶ ἔμπαιναν καὶ τὰ ψάρια μέσα.

— Αὔριο, τῆς εἶπε ὁ λύκος, θὰ πᾶμε μαζὶ στὴ θάλασσα καὶ θὰ μοῦ κρεμάσῃς τὸ λαγήνι στὸ λαιμό. Θὰ μπῶ ὕστερα στὴ θάλασσα πολλὲς φορές, ὥστε νὰ πιάσω πολλὰ ψάρια. Γιατί, ξέρεις, τὸ ψάρι μ' ἀρέσει περισσότερο ἀπὸ ὅλα τὰ φαγητά.

Ἔτσι κι ἔγινε. Τὸ ἄλλο πρωὶ πῆγαν μαζὶ στὴ θάλασσα καὶ ἡ ἀλεποῦ κρέμασε τὸ λαγήνι στὸ λαιμὸ τοῦ λύκου.

— Ἐμπρός τώρα, τοῦ εἶπε, ἔμπα μέσα γιατὶ βλέπω νὰ περνᾷ ἕνα κοπάδι ψάρια. Τρέχα νὰ τὰ φτάσῃς.

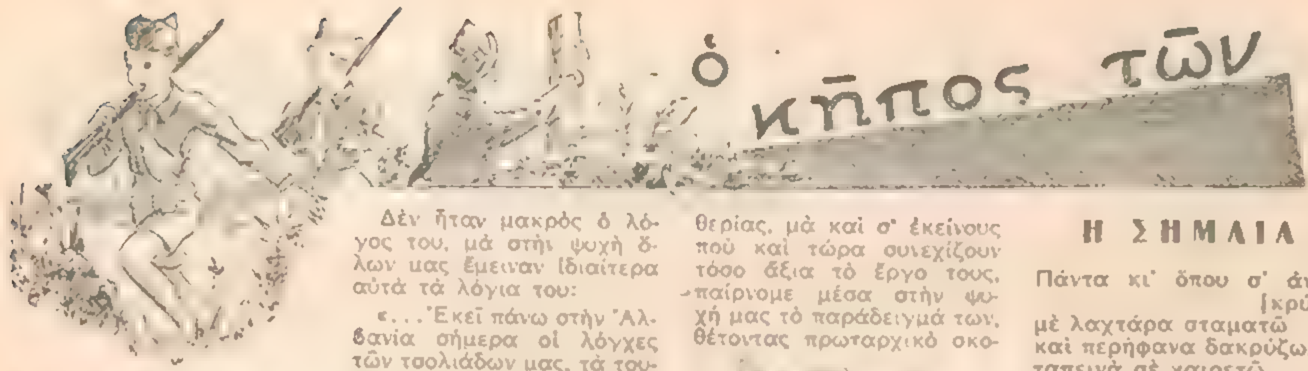
Ὁ λύκος ἀμέσως ἔπεσε στὴ θάλασσα κι' ἄρχισε νὰ μπαίνῃ καὶ τὸ νερὸ στὸ λαγήνι. Ὅσο προχωροῦσε, τόσο τοῦ ἔμπαινε περισσότερο νερὸ καὶ μὲ τὸ βάρος του, τράβουσε κάτω τὸ κεφάλι τοῦ λύκου.

— Πνίγομαι, συντρόφισσα, τρέξε νὰ μὲ βοηθήσῃς, φώναξε ὁ λύκος.

Ἡ ἀλεποῦ τότε τοῦ εἶπε:

— Καλὰ εἶσαι αὐτοῦ, σύντροφε. Τώρα ποὺ θὰ κατεβῇς στὸν πάτο ἂν συναντήσῃς τὸ ἀρνί μου, πές του χαιρετίσματα.

Ἔτσι ἡ ἀλεποῦ μὲ τὴν ἐξυπνάδα της ἐτιμώρησε τὸν ἄπιστο σύντροφό της. Καὶ ἔζησε κείνη καλὰ καὶ ἐμεῖς καλλίτερα.

Η ΕΟΡΤΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΤΟΜΕΑ

Ὅλοι οἱ Σκαπανεῖς στὸν Ὑποτομέα μας εἶχαν ἔρθει ἀπὸ πολὺ πρωΐ μὲ τὴ στολή τους καὶ μὲ τὶς μικρὲς σημαιοῦλες τους, γεμᾶτοι ζωὴ καὶ χαρά. Ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς 25ης Μαρτίου, ποὺ κάθε χρόνο ὡς τώρα ὅλη ἡ Ἑλλὰς τὴν ἐπανηγύριζε ξεχωριστὰ ἀπὸ ὅλες τὶς ἄλλες γιορτές, ἐφέτος γιορτάσθηκε λαμπρότερα. Γιατὶ ὅλοι μας ξέρουμε πὼς ἡ Ἑλλάδα καὶ σήμερα, σὰν καὶ τὴν 25ην Μαρτίου τοῦ 1821, μὲ ὑψωμένη τὴν ἴδια σημαία, ποὺ τότε στὴν Ἁγία Λαύρα ἐκάλεσε ὅλους τοὺς Ἕλληνας νὰ σηκωθοῦν καὶ νὰ διώξουν τὸν κατακτητή, μάχεται ἕνα ἀγῶνα σκληρό, μὰ νικηφόρο στὰ Ἀλβανικὰ βουνά.

Μὲ βαθύτατη συγκίνησι καὶ ἐνθουσιασμὸ ἀκούσαμε ὅλοι τὸν Ὑποτομεάρχη μας, ποὺ μᾶς μίλησε:

Δὲν ἦταν μακρὸς ὁ λόγος του, μὰ στὴ ψυχὴ ὅλων μας ἔμειναν ἰδιαίτερα αὐτὰ τὰ λόγια του:

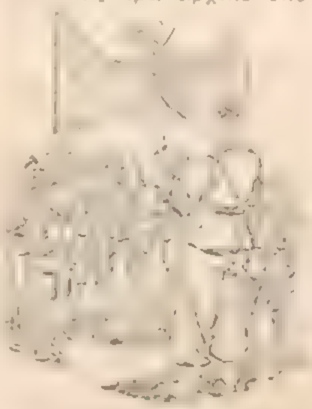
«...Ἐκεῖ πάνω στὴν Ἀλβανία σήμερα οἱ λόγχες τῶν τσολιάδων μας, τὰ τουφέκια τῶν φαντάρων μας, τὰ κανόνια τῶν πυροβολητῶν μας καὶ τὰ ἀεροπλάνα μας, φωνάζουν ξανά, σὲ ὅλον τὸ κόσμο, τὸ τραγοῦδι τοῦ Ρήγα:

«Καλύτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωή,
παρὰ σαράντα χρόνια, σκλαβιὰ καὶ φυλακή...»

καὶ ἡ φωνή τους ἀκούγεται στὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης. Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς Ἑλλάδος, ἡ γνωστὴ φωνὴ ποὺ ἀκούγεται κάθε φορὰ ποὺ ἡ Ἐλευθερία κινδυνεύει.

Τὸ Λάβαρο τῆς Ἁγίας Λαύρας εἶναι τὸ ἴδιο ποὺ κυματίζει καὶ σήμερα στὰ Ἀλβανικὰ βουνά, συνέχεια ἀκατάλυτη τῆς μιᾶς καὶ ἀδιαίρετης Ἑλλάδος καθὼς μᾶς ἔρχεται μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνες, πρόμαχος μαζὶ καὶ βωμὸς τῆς Ἐλευθερίας.

Γονατιστοὶ οἱ Νέοι τῆς Ὀργανώσεως τὴ Μεγάλη σημερινὴ ἡμέρα μπροστὰ σ' ἐκείνους ποὺ πρῶτοι ἐπότισαν μὲ τὸ ἱερὸ αἷμα τους τὸ δένδρο τῆς Ἐλευθερίας, μὰ καὶ σ' ἐκείνους ποὺ καὶ τώρα συνεχίζουν τόσο ἄξια τὸ ἔργο τους, παίρνομε μέσα στὴν ψυχή μας τὸ παράδειγμά των, θέτοντας πρωταρχικὸ σκοπὸ στὴ ζωή μας, ὄχι μονάχα νὰ τὸ ἀκολουθήσωμε, μὰ καὶ νὰ παραδώσουμε στὰ παιδιά μας καὶ στὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν μας τὴν ἴδια ἱερὴ φλόγα, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκεῖνοι ἐκπληροῦν τὸν αἰώνιο Ἑλληνικὸ ὅρκο:... τὴν πατρίδα δὲ οὐκ ἐλάττω παραδώσω...»

Ὁ Ὑποτομεάρχης τους μίλησε.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Η ΣΗΜΑΙΑ

Πάντα κι' ὅπου σ' ἀντικρύζω
μὲ λαχτάρα σταματῶ
καὶ περήφανα δακρύζω,
ταπεινὰ σὲ χαιρετῶ.

Δόξα ἀθάνατη στολίζει
κάθε θεία σου πτυχὴ
καὶ μαζί σου φτερουγίζει
τῆς πατρίδος ἡ ψυχή.

Ὅταν ξαφνου σὲ χαιδεύει
τ' ἀγεράκι τ' ἁλαφρό,
μοιάζεις κῦμα, που σαλεύει
μὲ χιονόλευκον ἀφρό.

Κι' ὁ Σταυρός, ποὺ λαμπυρίζει
στὴν ψηλή σου κορυφή,
εἶν' ὁ φάρος, ποὺ φωτίζει
μιὰν ἐλπίδα μας κρυφή.

Σὲ θωρῶ κι' ἀναθαρρεύω
καὶ τὰ χέρια μου κτυπῶ·
σὰν ἁγία σὲ λατρεύω,
σὰ μητέρα σ' ἀγαπῶ.

Κι' ἀπ' τὰ στήθη μου ἀνεβαίνει
μια χαρουμενη φωνή:
νασαι πάντα δοξασμένη
ὦ Σημαία γαλανή.

Ι. Πολέμης

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

Ὁ πατέρας τοῦ Τώνη τοῦ Σκαπανέα εἶναι ἀξιωματικὸς τῆς ἀεροπορίας καὶ ὑπηρετοῦσε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου σὲ κάποια βάσι τοῦ Μετώπου. Εἶχαν περάσει πολλὲς ἡμέρες ποὺ δὲν εἶχαν γράμμα του καὶ ἦσαν ἀνήσυχοι ὅλοι στὸ σπίτι. Σήμερα ὅμως τὸ πρωΐ ὁ ταχυδρόμος ἐχτύπησε τὴν πόρτα καὶ ἔδωσε στὴν μητέρα του ἕνα δελτάριο ποὺ τῆς ἔγραφε πὼς ἄργησε νὰ τῆς στείλη ἐπιστολὴ γιατὶ τὶς ἡμέρες αὐτές, μὲ τὶς μεγάλες μάχες ποὺ [illegible] Ὁμάδος [illegible] νε στὴν Ἀθήνα γιὰ [illegible] σταυτικὴ ὑπηρεσία καὶ [illegible] θὰ μποροῦσε ἔστω καὶ γιὰ λίγο νὰ τοὺς δῇ ὅλους στὸ σπίτι, καὶ νὰ τὸν δοῦν κι' αὐτοί.

Ὅλο τὸ σπίτι γέμισε ἀπὸ χαρά, μὰ ὁ Τώνης χάρηκε ξεχωριστά. Ἀγκάλιασε τὴ μανούλα του καὶ τὴ φιλοῦσε, ἐξητωκραύγαζε, πηδοῦσε στὴν αὐλὴ φωνάζοντας: «Ἔρχεται ὁ πατέρας!» Καὶ δὲν ἦταν δύσκολο νὰ φανερωθῇ ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμή, γιατὶ τὸ δελτάριο δὲν ἦταν καὶ τόσο φρέσκο, ἦταν 10 ἡμερῶν.

Καὶ ἀληθινὰ κατὰ τὸ μεσημέρι σταμάτησε ἕνα στρατιωτικὸ αὐτοκίνητο στὴν πόρτα καὶ κατέβηκε ἕνας ψηλὸς καὶ ὡραῖος ἀξιωματικός, μὲ τὴν ἀεροπορικὴ στολή του. Ἦταν ὁ πατέρας ποὺ περίμεναν μὲ [illegible]

Ἡ μητέρα, ὁ Τώνης, ἀκόμα καὶ ὁ σκύλος ὁ Ἀζώρ, ἔτρεξαν ὅλοι νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν. Ἡ μητέρα ἔκλαιγε ἀπὸ χαρα, ὁ Τώνης πήδηξε στὸ λαιμό του καὶ τὸν φίλησε κι' ὁ Ἀζώ[illegible]

Ὕστερα ἀπὸ τὸ δεῖπνο ὁ Τώνης ἐζήτησε ἀπὸ τὸν πατέρα του νὰ τοῦ διηγηθῇ ἱστορίες ἀπὸ τὸ Μέτωπο καὶ ἀκόμη πιὸ πολὺ ἤθελε νὰ τοῦ πῇ τὰ δικά του κατορθώματα. Καὶ ἀλήθεια ἀπὸ ὅλα ὅσα ἄκουσε ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ Τώνης ἰδιαίτερη ἐντύπωσι τοῦ ἔκαμε μιὰ γενναία πρᾶξι τοῦ πατέρα του:

Ἕνα πρωΐ ἐκτελοῦσε περιπολία μὲ τὸ ἀεροπλάνο του, ὁπότε ἄξαφνα πέφτουν μπροστά του δυὸ ἰταλικά. Τὰ ἀρχίζει ἀμέσως μὲ τὸ πολυβόλον του καὶ ἀνάγκασε τὸ ἕνα νὰ φύγη καὶ τὸ ἄλλο τὸ ἔρριξε φλεγόμενο! Ὁ πιλότος ὅμως τοῦ ἐχθρικοῦ πρόφθασε νὰ πέσῃ μὲ τὸ ἀλεξίπτωτο μέσα στὶς γραμμές μας βαριὰ πληγωμένος. Ὁ πατέρας τοῦ Τώνη ὅμως ποὺ τὸν ἀντελήφθη κατώρθωσε νὰ προσγειωθῆ ἂν καὶ τὸ μέρος ἦτο ἀκατάλληλο. Ἐπλησίασε τότε τὸν τραυματία, τοῦ ἔδεσε τὶς πληγές του, τὸν πῆρε μαζί του καὶ τὸν παρέδωσε στὴν ὑπηρεσία τῆς Βάσεώς του. Ἀπὸ κεῖ στάλθηκε στὸ Νοσοκο[illegible]

— Νοιώθουν ὅμως κάτι ἄλλο, εἶπε ὁ Τώνης.

— Τί; ρώτησε περίεργος ὁ πατέρας του.

— Τὴν ἑλληνικὴ λόγχη, ποὺ τόσες γνωριμίες ἔκαμαν καὶ κάνουν μαζί της κάθε μέρα.

[illegible]

Σκαπανέων μας

Γύρω στὴ μεγάλη μας μέρα

ΕΝΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ

Τὴν παραμονὴ τῆς Ἐθνικῆς ἑορτῆς ἡ γιαγιὰ καθισμένη στὸ λιακωτὸ ἐσυνέχιζε τὸ πλέξιμο τοῦ πολόβερ ποὺ εἶχεν ἀρχίσει βιαστικά, γιατὶ ἔπρεπε νὰ τὸ στείλῃ γρήγορα στὸ Μέτωπο

Κοντά της ὁ Τάκης καὶ ἡ Νίνα, τὰ δυὸ ἐγγονάκια της, ἄκουαν μὲ προσοχὴ ἀπὸ πολλὴν ὥρα ἕνα περίεργο παραμύθι, ποὺ ἡ γιαγιὰ εἶχεν ἀρχίσει.

«...Ἡ Ἑλλάδα τότε ἦταν σκλάβα! Ὦ! Δὲν ξέρετε ἐσεῖς τί κακὸ πρᾶγμα εἶναι ἡ σκλαβιά!... Οἱ κατακτηταὶ ἐβασάνιζαν τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἔπαιρναν τὸ βιός τους, τοὺς ἔβαζαν στὴ φυλακή, σκότωναν ὅποιους ἤθελαν, ἔκλειναν τὶς ἐκκλησίες καὶ τὰ σχολειὰ καὶ ἡ σημαία μας δὲν ἐκυμάτιζε πουθενά...»

Καὶ γιατί τὰ ἔκαναν ὅλα αὐτά, γιαγιά; ἐρώτησε ἡ Νίνα;

— Γιατί, παιδί μου, ὅταν ἕνας εἶναι σκλάβος, δὲν ὁρίζει πιὰ οὔτε τὸν τόπο του, οὔτε τὴν περιουσία του οὔτε τὴ ζωή του. Εἶναι ὅλα στὰ χέρια τοῦ κατακτητοῦ

— Ὦ! τί κακὸ πρᾶγμα εἶναι ἡ σκλαβιά! εἶπε ὁ Τάκης. Καὶ οἱ ἄνθρωποι τότε δὲν πήγαιναν στὴν Ἐκκλησιά; Καὶ τὰ παιδιὰ δὲν μάθαιναν γράμματα τότε;

— Ὅσο κι' ἂν οἱ κατακτηταὶ ἐπολεμοῦσαν τὴ θρησκεία μας, οἱ προπάτορές μας εἶχαν κρυφὲς ἐκκλησίες, μέσα σὲ σπήλαια καὶ σὲ ὑπόγεια. Ἐκεῖ πηγαῖναν κρυφὰ καὶ ἄκουγαν τὴ θεία λειτουργία καὶ ἐσχεδίαζαν μιὰ μέρα νὰ σηκωθοῦν ὅλοι καὶ νὰ διώξουν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τὸν τύραννο... Τὰ παιδιὰ πάλι πήγαιναν σὲ κρυφὰ σχολειὰ καὶ ἐκεῖ τὴ νύχτα μὲ τὸ φῶς τοῦ λύχνου ἢ μὲ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ἐμάθαιναν γράμματα, ἐδιάβαζαν τὴν Ἱστορία μας, ἄκουγαν τὶς θρησκευτικὲς διδασκαλίες καὶ τὰ ἐθνικὰ κηρύγματα καὶ ἔτσι ἐκαλλιεργοῦσαν μέσα τους τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸς τὴν χριστιανικὴ πίστι. Ἔτσι, μὲ ὅλα τὰ βασανιστήρια τῆς σκλαβιᾶς, δὲν μπόρεσε τίποτε νὰ σβήσῃ τὴν ἀγάπη ὅλων γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὴν Ἐλευθερία...Καὶ ἕνα πρωΐ - σὰν αὔριο - πᾶνε τώρα ἑκατὸν εἴκοσι χρόνια, τὴν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἐπάνω στὸ μοναστῆρι τῆς Ἁγίας Λαύρας ὁ ἐπίσκοπος Παλαιῶν Πατρῶν...

— Ὦ! τὸ ξέρω αὐτὸ ἀπὸ τὸ σχολεῖο γιαγιά, εἶπε ἡ Νίνα, ὕψωσε τὴ σημαία τῆς Ἐπαναστάσεως...

— Ναί! εἶπε ἡ γιαγιά, καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες πῆραν τὰ ὅπλα. Ἄρχισε τότε ἕνας μεγάλος ἀγῶνας, ποὺ βάσταξε χρόνια... Ὅλη ἡ Ἑλλάδα ἐπολεμοῦσε· ἀκόμη καὶ οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ καὶ στὸ τέλος ἔδιωξαν τὸν κατακτητὴ καὶ ἡ πατρίδα μας ἐλευτερώθηκε. Οἱ ἐκκλησίες ἄνοιξαν, τὰ παιδιὰ ἐλεύθερα πηγαίνουν στὰ σχολεῖα, ἡ σημαία μας κυματίζει τώρα περήφανη καὶ ὅλοι μποροῦμε νὰ ἐργαζώμαστε γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς Ἑλλάδος μας...

— Ἐτελείωσε, ὡς ἐδῶ, γιαγιά τὸ παραμύθι; ἐρώτησε ὁ Τάκης.

— Ὄχι, παιδί μου, εἶπε χαμογελῶντας ἡ γιαγιά. Τὸ παραμύθι γιὰ τὴν Ἑλλάδα δὲν τελειώνει ποτέ... Ἀπὸ τότε καὶ ἄλλοι κατα- [illegible] πατήσουν τὸ πόδι τους στὰ ἱερά μας χώματα, μὰ καὶ ἐλευθερώσαμε ἀπὸ τὴ σκλαβιὰ καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους ἀδελφούς μας στὴ Μακεδονία καὶ στὴ Θράκη καὶ στὴν Ἤπειρο. Καὶ κάθε φορὰ ποὺ ἕνας ἐχθρὸς δείχνει πὼς θέλει νὰ πατή- [illegible] ληνικὰ χώματα, τότε ἡ Ἑλλάδα ὅλη ἀφήνει τὰ εἰρηνικά της ἔργα καὶ σὰν ἕνας ἄνθρωπος παίρνει τὰ ὅπλα καὶ ὑψώνει ἕνα τεῖχος μὲ τὰ στήθια τῶν παιδιῶν της ἀδιαπέραστο...

— Ναί, γιαγιά, σὰν καὶ τώρα μὲ τοὺς Ἰταλούς, εἶπε ὁ Τάκης.

— Ἀκριβῶς, παιδί μου! Εἴδατε τί γίνεται ἐκεῖ πάνω στὰ Ἀλβανικὰ βουνά. Τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος τσακίζουν τοὺς Ἰταλοὺς ποὺ θέλησαν νὰ μᾶς σκλαβώσουν. Καὶ ἦσαν πολλοὶ οἱ Ἰταλοί. Κράτος μεγάλο, ἕξη φορὲς μεγαλύτερο ἀπὸ μᾶς, μὲ πολλὰ κανόνια, [illegible] μεγαλύτερο ἐχθρό.

— Καὶ ποιὰ εἶναι αὐτὰ τὰ ὅπλα, γιαγιά; ἐρώτησε ἡ Νίνα.

— Εἶναι, παιδί μου, ἡ ἀγάπη [illegible] πόλεμο εἴτε στὴν εἰρηνικὴ περίοδο.

Κοντά της ὁ Τάκης καὶ ἡ Νίνα, τὰ δυὸ ἐγγονάκια της...

ΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

— Δάνεισέ μου ἑκατὸ δραχμές. Θὰ μοῦ κάμῃς μεγάλη χάρι.

— Εὐχαρίστως, ἀλλὰ ἔχω μόνον 50 στὴν τσέπη μου.

— Δὲν πειράζει! Δός μου αὐτὰ ποὺ ἔχεις τώρα καὶ τ' ἄλλα μοῦ τὰ χρωστᾶς!...

* * *

Ἡ μαμά. — Θούλη, γιατί δὲν ἔδωσες ροδάκινο στὴν ἀδελφοῦλα σου;

Θούλης.— Πῶς δὲν τὶς ἔδωσα μαμά. Ἴσα - Ἴσα πῆρε τὸ περισσότερο.

Πῆρε τὸ κουκούτσι, θὰ τὸ φυτέψη καὶ θἄχη ὁλόκληρη ροδακινιὰ δική της!..

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

ΑΙ ΤΑΙΝΙΑΙ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Ἀπὸ ἡμερῶν προβάλλεται εἰς τὸ «Σπλὰκ» ἡ ὑπ' ἀριθ. 28 παραγωγὴ τῆς κινηματογραφικῆς ὑπηρεσίας τῆς Ε. Ο. Ν. ὑπὸ τὸν τίτλον «Στὰ Μετόπισθεν». Ἡ ταινία δείχνει τὴν προσπάθειαν τῶν μετόπισθεν γιὰ νὰ βοηθήσουν αὐτοὺς ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς χώρας μας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Κ. Υ. Α. Μ.

Πρὸς τὴν Κ.Υ.Α.Μ. τὸ 5ον στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον Ἀθηνῶν ἀπέστειλε τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν:

«Ἀξιότιμοι κύριοι,

Ἡ διεύθυνσις τοῦ 5ου στρατιωτικοῦ νοσοκομείου Ἀθηνῶν αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως σᾶς ἐκφράσῃ τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας της, ὡς καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν νοσηλευομένων ἡρωϊκῶν τραυματιῶν μας, διὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς δωρεάν σας ἓξ ἐννεακοσίων πορτοκαλλίων».

Μετὰ τιμῆς
Γ. Κ. ΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
Ἀνώτ. Γεν. Ἀρχίατρος

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε. Ο. Ν.

Ὑποστράτηγος, Στρατιωτικὸς Διοικητὴς «κάπου εἰς τὸ Μέτωπον» ἀπέστειλε πρὸς Περιφερειακὸν Διοικητὴν τῆς Ε. Ο. Ν. τὴν κάτωθι ἐπιστολήν:

«... Θεωρῶ ἐπιβεβλημένον καθῆκον νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰς ἀπείρους μου εὐχαριστίας πρὸς ὑμᾶς καὶ δι' ὑμῶν πρὸς ἅπαντας τοὺς συναγωνιστὰς τῆς Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων διὰ τὴν πολύτιμον συμβολήν σας εἰς τὸ βαρὺ καὶ [illegible]ισον ἔργον τῆς προπαρασκευῆς καὶ ἐξα[illegible]ως τῆς ΝΙΚΗΣ.

[illegible] τοῦ μαχομένου στρατοῦ μας διὰ παλλίων εἰδῶν, ἐξεύρεσις τῶν μέσων δι' ὧν ταῦτα θὰ προωθοῦντο μέχρι τοῦ προορισμοῦ των, προστασία τοῦ δεινῶς δοκιμαζομένου πληθυσμοῦ, ἀνάπτυξις τεσσάρων παραρτημάτων στρατιωτικοῦ νοσοκομείου δαπάναις τῆς Ε. Ο. Ν., ψυχαγωγία τῶν τραυματιῶν, ἰδοὺ τὸ ὄντως μέγα τῆς Ε. Ο. Ν. ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον ὑπερηφανεύεται πᾶσα Ἐθνικὴ ψυχὴ καὶ τὸ ὁποῖον καταδεικνύει ὅτι τὰ ἐμβλήματα τῆς Ε. Ο. Ν., Πίστις, Ἀγών, Νίκη, ἐγένοντο πραγματικότης.

[illegible] καὶ συναγωνιστριῶν σας ὑπῆρξε μεγάλη. Ὑπήρξατε ὁ ἐμπνευστὴς καὶ ὁ καθοδηγητὴς εἰς τῶν.

Ἔχομενος δι' ἐλπίδος ὅτι μὲ τὸν αὐτὸν ζῆ[illegible] μῶν ἔργον, σφίγγω τὴν χεῖρα δι' ὑμῶν ὅλων [illegible] ἀπευθύνω ἐγκάρδιον χαιρετισμόν.

5η Μαρτίου 1941.

Ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητής»

ΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Ε. Ο. Ν.

[illegible]

[illegible] ὀργανωμένη μεθοδικά, ἡ γόνιμη [illegible] βιβλίο τῶν παιγνιδιῶν, εἰς καλλιτεχνικωτάτην ἔκδοσιν καὶ μὲ ἑκατὸν περίπου ὡραιότατα σκί[illegible]

[illegible]ομεν κατωτέρω σχετικὴν κριτικὴν [illegible]

[illegible] ἕνα εὔκολο καὶ ἄκακο [illegible] τὰ μορφωτικὰ θὰ ἔλεγε κανείς. [illegible] σμοῦ ἢ πεζότητος. Ὑπάρχουν παιγνίδια γιὰ τὸ ὕπαιθρο, ὅσο καὶ γιὰ τὸν κλειστὸ χῶρο, παιγνίδια «εὐτραπελίας» ὅσο καὶ κά[illegible]χτόκαρδα, παιγνίδια γυμναστικὰ [illegible]ία καὶ [illegible] τόσο φιλικὸ καὶ τόσο ὀρριγηλό, ὥστε νὰ τ' ἀπολαμβάνῃ κανεὶς καὶ ἁπλῶς διαβάζοντάς τα. [illegible] κάθε εἶδος τοῦ κωμικοῦ, ἀπὸ τὸ πιὸ αὐθόρμητο [illegible] τὸ παιδί, πο[illegible]τανόησί του. [illegible] ἴδιο κάνει: εἶναι ἡ ἀπόλυτη κατανόησι τοῦ παι[illegible]

[illegible]σι τῶν νεύρων. Ἂς μὴ λησμονοῦμε, ἄλλως τε, ὅτι στὸν σημερινὸ πόλεμο, ὅπου τόσα ὕψιστα μαθήματα δίνουμε σ' ὅλη τὴν Οἰ[illegible] γενναίους συμμάχους μας τοὺς Βρεταννούς: καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μάθημα τοῦ χιοῦμορ. Μάθημα εὐεργετικό, μάθημα ὑγιεινό, μάθημα πολιτι[illegible]. Τὸ χιοῦμορ εἶναι τὸ ἀριστερὸ φτερὸ τῆς [illegible]

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

[illegible]

[illegible] ἔλου τοῦ «Γενικαὶ Ἀρχαί», καὶ ἕτερα 50 [illegible] Δικαιονν διὰ [illegible]

[illegible] Δ.Α.Σ.Α. παρεσχέθησαν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν διάστημα ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1941 καὶ ἐντεῦθεν ἰατρικαὶ ἐν γένει περιθάλψεις εἰς 340 ἐν ὅλῳ Φαλαγγίτας σπουδαστάς.

[illegible] Α. Σ. Θ. [illegible]

[illegible] ἐνδύονται τῆς Δ.Α.Σ.Α.

— Καθημερινῶς παρασκευάζονται ὑπὲρ τὰς [illegible] συνθηκῶν, ἀδυνατοῦν νὰ ἐπισ[illegible] [illegible]αι καὶ ἀντισηψοκοπήσεις ἰσαρίθμων [illegible]

[illegible]

[illegible]

— Κατὰ τὴν συγκέντρωσιν θὰ [illegible]

[illegible]

[illegible] ματιας νὰ τραγουδοῦν μαζὶ μὲ τὰ παιδιά. [illegible]

[illegible] τραυματιῶν τοῦ 1ου τάγματος ἐπεσκέφθησαν τὸ 14ον στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον καὶ προσέφεραν

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας, δι' ἰδίων των δὲ ἐξόδων προσέφεραν τσιγάρα καὶ γλυκά.

—Ἐπίσης ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν εἶχε τὸ ψυχαγωγικὸν πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον ἐξετελέσθη εἰς τὸ αὐτὸ νοσοκομεῖον.

—Τὸ ἐπιτελεῖον τῆς Υ. Θ. Ν. κατὰ τὴν τελευταίαν συγκέντρωσιν ἐπεθεώρησεν ὅλα τὰ τάγματα, μερικὰ τῶν ὁποίων ἐπιθεωρήθησαν ὑπὸ τῆς Π.Δ.Θ. Πρωτευούσης καὶ τῆς 1ης ἐπιτελοῦς της.

Αἱ ἐντυπώσεις ἐκ τῆς ἐπιθεωρήσεως ὑπῆρξαν ἱκανοποιητικώταται.

Υ. Θ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα αἱ συγκεντρώσεις τῶν Σκαπανισσῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν ἐγένοντο τακτικώτατα. Κατ' αὐτὰς ἐγένοντο διάφορα μαθήματα ὡς καὶ στρατιωτικὴ προπαίδευσις.

Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῶν συνεργείων τῶν τραυματιῶν τοῦ 1ου καὶ 2ου τάγματος εἰργάσθησαν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐντατικῶς ὑποδεχόμεναι τοὺς ἀφικνουμένους ἡρωϊκοὺς τραυματίας μας. Δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τὸ καθῆκον των οὐδὲ στιγμὴν εἰς οἱανδήποτε ὥραν τοῦ εἰκοσιτετραώρου καὶ ἐὰν ἔφθανον εἰς τὸν Πειραιᾶ τραυματίαι. Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων ταγμάτων, παρὰ τὸ δριμύτατον ψῦχος, εὑρίσκοντο εἰς τὰς θέσεις των ἐξυπηρετοῦσαι τοὺς τραυματίας.

Τὰ συνεργεῖα ὅλων τῶν ταγμάτων εἰργάσθησαν ἀκούραστα καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα, ὡς καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι αἱ ἐργαζόμεναι εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταχυδρομεῖον καὶ τὰ παραρτήματα αὐτοῦ.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΑΡΤΑ. — Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ε. Ο. Ν. Ἄρτης ἔχει διαθέσει ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολέμου σημαντικὸν ἀριθμὸν Φαλαγγιτισσῶν, αἱ ὁποῖαι βοηθοῦν παντοιοτρόπως εἰς τὰ νοσοκομεῖα καὶ τὸν σταθμὸν πρώτων βοηθειῶν. Χαρακτηριστικαὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων εἶναι αἱ εὐχαριστήριοι ἐπιστολαὶ αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν. Οὕτω ὁ διευθυντὴς τοῦ νοσοκομείου διακομιδῶν γράφει μεταξὺ ἄλλων: «Ἡ συμβολὴ τῶν Φαλαγγιτισσῶν τῆς Π. Δ. Ἄρτης εἶναι μεγίστη. Ὁ ζῆλος καὶ ἡ προθυμία τούτων εἶναι ἀξιοθαύμαστος, ἀπείρους δὲ ὑπηρεσίας μᾶς προσφέρουν». Ἐπίσης ὁ διευθυντὴς τοῦ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου γράφει: «Ἡ συμβολὴ τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπῆρξεν ἀξία παντὸς ἐπαίνου καὶ θαυμασμοῦ. Καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι ὄχι μόνον τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τοῦ θαυμασμοῦ τῶν προϊσταμένων των καὶ τῶν τραυματιῶν μας χαίρουν, ἀλλὰ καὶ τῆς Κοινωνίας ὁλοκλήρου». Παρομοίαν ἐπιστολὴν ἀπέστειλε καὶ τὸ Ὑγειονομικὸν Κέντρον Ἄρτης.

Ἐπίσης πρὸς τὴν αὐτὴν Π. Δ. Θηλέων ἐστάλη ἡ κάτωθι ἐπιστολὴ ἐκ μέρους διοικητοῦ συντάγματος εὐζώνων:

«Ἔλαβον τὸ ὑπ' ἀριθ. 130 ἔγγραφόν σας. Σᾶς γνωρίζω ἤδη τὴν λῆψιν τῶν ἀποσταλέντων δεμάτων. Παρακαλῶ νὰ πιστεύσητε εἰς τὴν συγκίνησιν τῶν στελεχῶν τοῦ συντάγματος, ἀλλὰ καὶ ἐμοῦ τοῦ διοικητοῦ των, διότι τοσαύτης στοργικῆς μερίμνης ἀπολαμβάνομεν ἐκ τῆς ὑφ' ὑμᾶς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν.

Βαθμοφόροι καὶ μέλη τῆς Ε. Ο. Ν. τῆς Ὑποδιοικήσεως Λεωνιδίου κατὰ τὸ μνημόσυνον τοῦ ἡρωϊκῶς πεσόντος φίλου τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀρκαδίας Νικολάου Δ. Κατῆ.

Ἡ μέριμνα αὕτη, ἡ σκέψις σας γιὰ τὸ σύνταγμα, θερμαίνει τοὺς ὁπλίτας. Θερμαίνει τοὺς εὐζώνους μου ψυχικῶς καὶ σωματικῶς.

Διατρανώνων τὰς εὐχαριστίας ὁλοκλήρου τοῦ συντάγματός μου σᾶς παρακαλῶ νὰ πιστεύσητε εἰς τὰ βαθέος θαυμασμοῦ αἰσθήματά μου πρὸς τὴν Ε.Ο.Ν. Ἄρτης».

ΚΡΗΤΗ

ΡΕΘΥΜΝΟΝ. — Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν., πρωτοβουλίᾳ τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ τοῦ Δήμου Ρεθύμνης, ἐτελέσθη μνη-

Διανομὴ δώρων εἰς τοὺς στρατιώτας ὑπὸ Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν Ρεθύμνης.

μόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς του.

Παρέστησαν ὁ κ. Νομάρχης καὶ Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν., αἱ δικαστικαί, πολιτικαί, στρατιωτικαὶ Ἀρχαί, οἱ Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ μετὰ τῶν ἐπιτελείων των, ἅπασα ἡ δύναμις τῆς Ε. Ο.Ν. καὶ πλῆθος κόσμου.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ μνημοσύνου ὡμίλησεν ὁ συνεργάτης τῆς Ε. Ο. Ν. καθηγητὴς Ἰωάννης Δραϊδάκις, ἀναλύσας τὴν πολυμερῆ δρᾶσιν καὶ τὸ πολυσχιδὲς ἔργον τοῦ ἐκλιπόντος.

Ἡ Π.Υ.Α.Μ. Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης ὠργάνωσεν ὁμάδας διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν διερχομένων τραυματιῶν καὶ τῶν παραμενόντων εἰς τὸ νοσοκομεῖον πρὸς θεραπείαν.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια μετὰ ὁμάδος Φαλαγγιτισσῶν καὶ βαθμοφόρων ὑπεδέχθησαν ἀφιχθέντας τραυματίας καὶ προσέφεραν εἰς αὐτοὺς ἀναψυκτικά.

Ὡσαύτως ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια μετὰ βαθμοφόρων ἐπεσκέφθησαν τὸ νοσοκομεῖον ὅπου νοσηλεύονται ἀρκετοὶ τραυματίαι καὶ προσέφερον εἰς αὐτοὺς γλυκά, τσιγάρα, περιοδικὰ καὶ ἄλλα χρήσιμα εἴδη.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΔΡΑΜΑ. — Εἰς τὴν κωμόπολιν Νικηφόρου τοῦ νομοῦ Δράμας πρωτοβουλίᾳ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ἡ «Δήμητρα» καὶ ἡ «Πρόοδος» ἐψάλη κατανυκτικὴ ἐπιμνημόσυνος δέησις ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου Ἀρχηγοῦ καὶ πρώτου ἀγρότου Ἰωάννου Μεταξᾶ.

Εἰς τὸ μνημόσυνον παρέστησαν οἱ ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ οἱ στρατιῶται τῶν ἐνταῦθα ἑδρευουσῶν στρατιωτικῶν μονάδων, αἱ Ἀρχαὶ τοῦ τόπου, τὰ Κοινοτικὰ Συμβούλια τριῶν Κοινοτήτων, αἱ φάλαγγες τῆς Ε.Ο.Ν. ἀρρένων καὶ θηλέων καὶ τὰ μέλη τῶν Συνεταιρισμῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὰ διοικητικὰ καὶ ἐποπτικὰ συμβούλια. Ἡ Ἕνωσις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν τοῦ νομοῦ ἐξεπροσωπήθη διὰ τοῦ προϊσταμένου τοῦ λογιστηρίου της.

Ἐπὶ τοῦ δίσκου τῶν κολύβων καλλιτεχνικώτατα ἐτοποθετήθη ἔγχρωμος προτομὴ τοῦ μεγάλου Ἀρχηγοῦ, τὸ θέαμα τῆς ὁποίας συνεκίνησε τὰ πλήθη.

Μετὰ τὴν ψαλεῖσαν δέησιν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου ἐθνικοῦ μάρτυρος Ἰωάννου Μεταξᾶ καὶ κραταιώσεως τῶν ἐθνικῶν μας δυνάμεων πρὸς ἐπικράτησιν κατὰ παντὸς βαρβάρου κατακτητοῦ, ὡμίλησεν ὁ προϊστάμενος τοῦ λογιστηρίου τῆς Ἑνώσεως Δράμας διὰ τὴν ἐθνικὴν δρᾶσιν καὶ ἰδίᾳ διὰ τὴν ὑπὲρ τῆς ἀγροτικῆς τάξεως στοργικωτάτην μέριμναν τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου Ἀρχηγοῦ καὶ τὸ μέγα κενὸν τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἡ ἀπώλειά του.

Τέλος ὁ κλῆρος, οἱ χοροὶ τῶν ἱεροψαλτῶν, οἱ Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι καὶ σύσσωμον τὸ ἐκκλησίασμα μὲ καταφανῆ συγκίνησιν ἔψαλαν τὸ «Αἰωνία σου ἡ μνήμη» μεγάλε μας Ἀρχηγέ, ἀποδώσαντες οὕτω τὸν ἔσχατον φόρον εὐγνωμοσύνης, πίστεως καὶ ἀφοσιώσεώς των πρὸς τὸν ἐκλιπόντα πατέρα τους.

ΕΔΕΣΣΑ. — Τὰ διάφορα τμήματα τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Ο.Ν. Πέλλης συνεχίζουν ἐντατικῶς τὴν ἐργασίαν των. Οὕτω συνεργεῖα Φαλαγγιτισσῶν προσφέρουν εἰς τὸν σταθμὸν ἀναψυκτικὰ εἰς τοὺς τραυματίας, σιγάρα καὶ ἄλλα χρήσιμα ἀντικείμενα.

Ἄλλα συνεργεῖα φροντίζουν διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν ἐχόντων ἀνάγκην ὑλικῆς ὑποστηρίξεως, βοηθοῦν εἰς τὴν παρασκευὴν καὶ διανομὴν τῶν συσσιτίων, πλέκουν μάλλινα καὶ ἀποστέλλουν δέματα εἰς τὸ Μέτωπον.

Ἐξ ἄλλου Φαλαγγίτισσαι τῆς ὑπαίθρου ἀναπληροῦν στρατευθέντας ἀγρότας εἰς γεωργικὰς ἐργασίας.

ΚΑΒΑΛΛΑ. — Ἡ Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων Καβάλλας διέθεσε 200 βαθμοφόρους καὶ Φαλαγγίτας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν παθητικῆς ἀεραμύνης, τὴν πυροσβεστικὴν ὑπηρεσίαν καὶ εἰς τὰς ὑπηρεσίας πολιτοφυλακῆς. Ἄλλαι ὁμάδες Φαλαγγιτῶν βοηθοῦν εἰς τὰ συσσίτια, ἡ δὲ χορῳδία τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως περιέρχεται τὰ νοσοκομεῖα πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν τραυματιῶν. Τοὺς τραυματίας ἐπισκέπτονται ἐπίσης μέλη τῆς Π.Υ.Α.Μ. καὶ τοὺς ἐξυπηρετοῦν εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τῶν ἐργασιῶν των.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ (Αἰγύπτου). — Ἡ δρᾶσις τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας Αἰγύπτου αὐξάνει καθημερινῶς. Αἱ ἀναγγελλόμεναι ἑλληνικαὶ νῖκαι δίδουν νέαν ὤθησιν εἰς τὸ πατριωτικὸν αἴσθημα τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας τῆς Αἰγύπτου, ἥτις συναγωνίζεται εἰς ἅμιλλαν πρὸς τὰ παιδιὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Ὁ Ἑλληνικός, Αἰγυπτιακὸς καὶ ξενόγλωσσος τύπος καὶ τὰ περιοδικά, εἰς τὰς δημοσιευομένας ἐξ Ἀθηνῶν ἀνταποκρίσεις των, δὲν παραλείπουν νὰ τονίζουν τὴν συμβολὴν τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὸν ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον ἡ Ἑλλὰς ἀνέλαβεν ἐναντίον τῶν ἐπιδρομέων. Αἱ ἐφημερίδες τῆς Ἀλεξανδρείας δημοσιεύουν καὶ τὸ τηλεγράφημα τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Κοριζῆ πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν. Ἀλεξανδρείας, εἰς τὸ ὁποῖον οὗτος λέγει: «Τὸ πνεῦμα τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ ζῇ καὶ μᾶς δείχνει τὸ δρόμο τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς Νίκης».

Αἱ γενόμεναι προσπάθειαι ὑπὸ τῆς Ε. Ο. Ν. διὰ τὴν συλλογὴν εἰδῶν διὰ τὸν μαχόμενον στρατόν μας ἀπέδωσαν θαυμάσια ἀποτελέσματα.

Ἡ Ε. Ο. Ν. Ἀλεξανδρείας μετὰ μίαν ἐξόρμησιν παρέδωσεν εἰς τὸ γενικὸν προξενεῖον πρὸς ἀποστολὴν εἰς Ἑλλάδα 4 μεγάλα κιβώτια μὲ διάφορα χρήσιμα ἀντικείμενα. Ἐπίσης ἡ Ε. Ο. Ν. Μίνιας συνέλεξε μεταξὺ τῶν ἐκεῖ ὁμογενῶν καὶ τῶν ὁμογενῶν τῶν περιχώρων ἀρκετὰ εἴδη καὶ χρήματα, ἅτινα καὶ ἐστάλησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Παρόμοιαι ἐξορμήσεις ἔγιναν παντοῦ ὅπου ὑπάρχουν ἑλληνικαὶ παροικίαι καὶ τμήματα τῆς Ε. Ο. Ν.

Συχνὰ γίνονται συγκεντρώσεις εἰς τὰς ὁποίας ὁμιλοῦν διάφοροι ρήτορες καὶ εἰς τὰς ὁποίας δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκδηλωθοῦν τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας, ἡ ὁποία οὐδέποτε παύει, ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκεται, νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας της εἰς τὴν Πατρίδα.

Ὁ Σχηματισμὸς Ε. Ο. Ν. Θηλέων Μάνεσι Ναυπλίας ἀσχολούμενος εἰς τὸ πλέξιμο.

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟΝ ΤΗΣ 25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ

Ὁ ἑορτασμὸς τῆς ἐνδόξου ἐπετείου τῆς 25ης Μαρτίου 1821 ἤρχισεν ἐκ μέρους τῆς Ε.Ο.Ν. ἀπὸ τὴν Κυριακήν, προπαραμονὴν τοῦ ἑορτασμοῦ, διὰ μεγαλειώδους παρελάσεως σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, τῶν Ταγμάτων Ἐργασίας, τῶν ἐθελοντῶν φουστανελλοφόρων τῶν ἰδίων Ταγμάτων καὶ τῶν τμημάτων Ἀεραμύνης, τὰ ἀπαρτισθέντα, ὡς γνωστόν, ἀπὸ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἡ ἀπεριγράπτου ἐπιβλητικότητος παρέλασις ἐγένετο ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. Διαδόχου Παύλου, τῶν μελῶν τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, τοῦ Πρωθυπουργοῦ, Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε. Ο. Ν., κ. Ἀλέξ. Κοριζῆ καὶ τῶν μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἀπὸ τῆς 2ας μ. μ. πλήθη κόσμου ἤρχισαν καταλαμβάνοντα θέσεις ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων τῶν λεωφόρων Ἀμαλίας καὶ Πανεπιστημίου διὰ νὰ παρακολουθήσουν τὸ μεγαλειῶδες πράγματι θέαμα τῆς παρελάσεως.

Η ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΗΜΩΝ

Εἰς τὸν πρὸ τοῦ Μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου χῶρον ἤρχισαν προσερχόμενοι ἀπὸ τῆς 3.30' μ. μ. οἱ ἐπίσημοι. Ἐκ τῶν πρώτων ἀφίκετο ὁ Νομάρχης Ἀττικοβοιωτίας κ. Πεζόπουλος, οἱ Δήμαρχοι Ἀθηναίων, Πειραιῶς, Ἁγίου Γεωργίου, Βύρωνος, Νικαίας, Νέας Ἰωνίας, ἀνώτατοι, ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ, τοῦ Ναυτικοῦ, τῆς Ἀεροπορίας καὶ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, οἱ δημόσιοι λειτουργοί, ἀνώτατοι δικαστικοί, τὰ Συμβούλια τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων καὶ πολλοὶ Ἄγγλοι ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται, καταλαβόντες θέσεις μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν. Εἰς τὸ ἀπέναντι τοῦ χώρου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου πεζοδρόμιον εἶχον συγκεντρωθῆ πολλοὶ τραυματίαι ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται διὰ νὰ καμαρώσουν τὰ παιδιὰ τῆς Νεολαίας.

Ὀλίγον πρὸ τῆς 4ης μ. μ. προσῆλθον οἱ ἐν Ἀθήναις εὑρισκόμενοι ἀντιστράτηγοι καὶ ὑποστράτηγοι καὶ εὐθὺς ἀμέσως ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἀλ. Κοριζῆς μεθ' ὅλων τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν.

Η ΑΦΙΞΙΣ ΤΗΣ Α.Μ. ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Τὴν 4ην μ. μ. προσῆλθεν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, γενόμενος δεκτὸς μὲ ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγὰς καὶ χειροκροτήματα τῶν χιλιάδων τοῦ λαοῦ, ἐνῷ αἱ μουσικαὶ ἐπαιάνιζον τὸ Βασιλικὸν Ἐμβατήριον. Τὴν Α. Μ. συνώδευον ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος, ἡ Α. Β. Υ. ὁ Πρίγκηψ Γεώργιος, αἱ Α. Β. Υ. αἱ Πριγκήπισσαι Φρειδερίκη, Αἰκατερίνη καὶ Μαρία τοῦ Γεωργίου, οἱ ὑπασπισταὶ καὶ αἱ Κυρίαι τῶν Τιμῶν.

Ἅμα τῇ ἀφίξει του ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, ἐν μέσῳ κατανυκτικῆς σιγῆς καὶ ἐκδήλου συγκινήσεως τῶν παρισταμένων καὶ τοῦ πλήθους, ἐπροχώρησε πρὸς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου καὶ κατέθεσε στέφανον ἐκ δάφνης, ἐνῷ ἡ μουσικὴ ἀνέκρουε τὸν Ἐθνικὸν Ὕμνον.

Η ΠΑΡΕΛΑΣΙΣ

Μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ στεφάνου ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ αἱ Α.Α.Β.Β.Υ.Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος καὶ αἱ Πριγκήπισσαι κατέλαβον τὰς θέσεις των καὶ εὐθὺς ἀμέσως ἐδόθη τὸ παράγγελμα τῆς παρελάσεως, τῆς ὁποίας προηγεῖτο ὁ Κ. Ε. Ν. συνταγματάρχης κ. Σπ. Ρούβαλης, ὅστις ἐστάθη ἔναντι τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως.

Εἵπετο ὁ ἐπιτελάρχης κ. Δρακόπουλος ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἐπιτελείου τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ ἠκολούθουν αἱ φάλαγγες τῶν θηλέων καὶ ἀρρένων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ Πειραιῶς καὶ μετ' αὐτὰς οἱ Σκαπανεῖς φέροντες ξύλινα ὅπλα καὶ αἱ Σκαπάνισσαι.

Τὰ παρελαύνοντα τμήματα φθάνοντα πρὸ τοῦ Βασιλέως, ἠτένιζον πρὸς Αὐτόν, ἐνῷ ὁ Βασιλεὺς ἐχαιρέτα στρατιωτικῶς. Τὸ παράστημα, τὸ βάδισμα καὶ ἡ ὑπερήφανος ὄψις τῶν Φαλαγγιτῶν, τῶν Σκαπανέων, Σκαπανισσῶν καὶ τῶν ἐθελοντῶν τῶν Ταγμάτων Ἐργασίας, ἐπροκαλοῦσαν τὸν ζωηρὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὰς ἐπευφημίας τῶν χιλιάδων τοῦ λαοῦ, ποὺ κατέκλυζον τὰ πεζοδρόμια τῶν δύο μεγάλων λεωφόρων, ὁ ἐνθουσιασμὸς δὲ τοῦ λαοῦ ἐκορυφώθη, ὅταν ἐνεφανίσθησαν ὁ λόχος τῶν φουστανελλοφόρων ἐθελοντῶν Ταγμάτων Ἐργασίας καὶ τὰ τμήματα Ἀεραμύνης, ἀπαρτισθέντα, ὡς γνωστόν, ἀπὸ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τὰ ὁποῖα στρατιωτικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς ὀργανωθέντα θὰ διατεθοῦν διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ. Εἰς τὰς ἐνθουσιώδεις αὐτὰς ἐκδηλώσεις μετεῖχον καὶ οἱ Ἄγγλοι στρατιῶται, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἐφωτογράφησαν κυρίως τοὺς φουστανελλοφόρους.

Ἡ ἐμφάνισις ἐξ ἄλλου τῆς κ. Νανᾶς Φωκᾶ, θυγατρὸς τοῦ ἀειμνήστου Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου Ἰωάννου Μεταξᾶ, ἐπὶ κεφαλῆς τμήματος Φαλαγγιτισσῶν τῆς ψυχαγωγίας τῶν τραυματιῶν, ἐπροκάλεσε βαθυτάτην συγκίνησιν εἰς τοὺς ἐπισήμους καὶ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ.

Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς παρελάσεως, ἥτις διήρκεσε μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν, ὁ Βασιλεὺς ἐξέφρασε πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν καὶ Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ πρὸς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον κ. Ρούβαλην τὴν ἄκραν εὐαρέσκειαν Αὐτοῦ, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς παρελάσεως καὶ διὰ τὴν θαυμαστὴν ἐμφάνισιν τῶν φαλάγγων τῆς Ε.Ο.Ν., ἀπεχώρησε δὲ μετὰ τοῦ Διαδόχου καὶ τῶν ἄλλων μελῶν τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας ὑπὸ τὰς ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγὰς καὶ τὰ ζωηρὰ χειροκροτήματα τῶν χιλιάδων τοῦ λαοῦ.

Η ΣΤΕΨΙΣ ΤΩΝ ΑΝΔΡΙΑΝΤΩΝ

Συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἐπετείου Ἐθνικῆς Ἀνεξαρτησίας, τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν. μετὰ μουσικῆς κατέθεσαν τὴν 10ην π. μ. τῆς Δευτέρας στέφανον ἐπὶ τοῦ Μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου.

Ἀκολούθως ἔστεψαν τοὺς ἀνδριάντας τοῦ Κολοκοτρώνη, τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Κωνσταντίνου, τῆς Ἀμερικανικῆς Λεγεῶνος, τοῦ Φιλικοῦ Δωδεκανησίου Ξάνθου, τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου, τοῦ Ρήγα, ὡς καὶ τὰς εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως προτομὰς τῶν ἡρώων τοῦ 1821.

Ἐπίσης εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Πάλλας» ἐδόθη ὑπὸ ὁμάδος τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Πρωτευούσης ὡραία καλλιτεχνικὴ ἑορτή. Ὁμοία ἑορτὴ ἐδόθη εἰς τὸ θέατρον «Ρέξ» ὑπὸ ὁμάδος Φαλαγγιτῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης.

Η ΠΡΩΤΗ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Τὴν 11ην πρωϊνὴν τῆς 22ας τρέχοντος ἔγιναν εἰς τὴν εἰδικὴν αἴθουσαν τοῦ «Παρνασσοῦ» τὰ ἐγκαίνια τῆς Α' Πολεμικῆς Καλλιτεχνικῆς Ἐκθέσεως, τὴν ὁποίαν ὠργάνωσεν ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας.

Ἐξετέθησαν 76 ζωγραφικὰ ἔργα τῶν μελῶν τῆς Καλλιτεχνικῆς Ὁμάδος, τὴν ὁποίαν ἀπέστειλεν ἡ Ε.Ο.Ν. εἰς τὸ Μέτωπον καὶ ἡ ὁποία ἀπετελέσθη ἐκ τῶν συναγωνιστῶν χρυσοῦ σήματος Οὐμβέρτου Ἀργυροῦ, ζωγράφου, καὶ Φωκίωνος Ρώκ, γλύπτου, ἀμφοτέρων καθηγητῶν τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν, καὶ ἐκ τῶν συναγωνιστῶν τῆς Δ.Α.Σ. ζωγράφων Γενικοῦ Διευθυντοῦ Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τε-
Ἡ καλλιτεχνικὴ ἀποστολὴ παρέμεινεν εἰς διαφόρους τομεῖς τοῦ Μετώπου ἐπὶ ἕνα μῆνα.

Τὰ ἐκτεθέντα ζωγραφικὰ ἔργα ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἐλαιογραφίας, ὑδατογραφίας καὶ σχέδια, ἐμπνευσμένα ὅλα ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Μετώπου καὶ ἀποτυποῦντα τοπία, εἰκόνας καὶ ἐντυπώσεις ἀπὸ τὸν Ἐθνικὸν Ἀγῶνα. Ἐξετέθη ἐπίσης καὶ ἓν γλυπτικὸν ἔργον τοῦ κ. Ρώκ, παριστάνον κεφαλὴν πολεμιστοῦ.

Τὴν Ἔκθεσιν ὠργάνωσεν ἐπιτροπὴ ἀποτελεσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ε.Ο.Ν. συνταγματάρχου κ. Σπ. Ρούβαλη, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Κ. Μπαστιᾶ καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Τμήματος τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Οἰκονομίδου.

Εἰς τὰ ἐγκαίνια παρέστησαν ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος, οἱ Ὑπουργοὶ Δικαιοσύνης κ. Ταμπακόπουλος, Ἀσφαλείας κ. Μανιαδάκης καὶ Πολιτικοῦ Γραφείου κ. Μπουρμπούλης, ὁ φρούραρχος Ἀθηνῶν, ὁ Νομάρχης καὶ ἀνώτεροι στρατιωτικοί, ὁ Κ. Ε. Ν. συνταγματάρχης κ. Ρούβαλης, ὁ ἐπιτελάρχης τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως κ. Δρακόπουλος, ὁ Γεν. Διευθυντὴς Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν κ. Μπαστιᾶς καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ πνευματικοῦ κόσμου.

Ὁ κ. Μπαστιᾶς, προσφωνῶν τὴν Α. Β. Υ. τὸν Διάδοχον, ἐξῆρε τὴν σημασίαν τῆς νέας ταύτης προσπαθείας τῆς Ε. Ο. Ν., ἡ ὁποία, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς ἄλλας πολεμικὰς ὑπηρεσίας της, εἶχε τὴν πρωτοβουλίαν ν' ἀποστείλῃ εἰς τὸ Μέτωπον ὁμάδα καλλιτεχνῶν συνεργατῶν καὶ μελῶν της, ἡ ὁποία, ἀφοῦ παρέμεινεν εἰς διαφόρους τομεῖς ἐπὶ ἕνα μῆνα, ἀπέδωσε τὰς ἐντυπώσεις της διὰ τῶν ἐκτιθεμένων ἔργων. Ἀναπτύσσων δὲ τὴν σημασίαν τῆς Ἐκθέσεως, ἐτόνισεν ἰδιαιτέρως ὅτι, ἀσχέτως πρὸς τὴν καλλιτεχνικήν της ἀξίαν, ἡ Ἔκθεσις ἔχει συγχρόνως καὶ ἱστορικὴν σημασίαν, διότι τὰ ἔργα, ἀπεικονίζοντα τοπία καὶ ἐπεισόδια ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ ἡρωϊκοῦ μας Στρατοῦ, ἀποτελοῦν πολύτιμα «ντοκουμέντα» διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ μεγάλου σημερινοῦ Ἐθνικοῦ μας Ἔπους.

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος περιειργάσθη τὰ ἐκτιθέμενα ἔργα καὶ ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν του, συγχαρεὶς τοὺς καλλιτέχνας.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐπεσκέφθη τὴν Ἔκθεσιν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, γενόμενος δεκτὸς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκθέσεως, παρέμεινε δὲ πολλὴν ὥραν καὶ περιειργάσθη λεπτομερῶς τὰ ἔργα, ἐκφράσας τὴν ἄκραν εὐαρέσκειάν του διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς νέας ταύτης προσπαθείας τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ συγχαρεὶς τοὺς καλλιτέχνας.

Ἡ γενικὴ ἐντύπωσις ἐκ τῆς Ἐκθέσεως ὑπῆρξεν ἀρίστη. Ἐκτὸς τῶν ὡραίων καὶ ἐμπνευσμένων ἔργων τῶν καθηγητῶν κ. κ. Ἀργυροῦ καὶ Ρώκ, οἱ ἐπισκέπται παρηκολούθουν μετὰ πλήρους ἱκανοποιήσεως καὶ ἐκτιμήσεως τὰ ἔργα τῶν δύο νεαρωτάτων ζωγράφων Εὐθυμιάδου καὶ Παπαχαραλάμπους, οἱ ὁποῖοι, ἂν καὶ μόλις ἀποφοιτήσαντες ἀπὸ τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Καλῶν Τεχνῶν, κατώρθωσαν νὰ ἀποδώσουν μὲ τόσην ἔκφρασιν καὶ ζωντάνιαν τὸν βαθύτερον παλμὸν τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ ἀγῶνος τοῦ Ἔθνους μας.

Ἐντύπωσιν ἐπροκαλοῦσαν ἐπίσης μικρὰ πλαστικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα εἶχε φιλοτεχνήσει ἐπάνω σὲ σαποῦνι ὁ τραυματίας στρατιώτης Μιχαὴλ Σωτηριάδης ἐκ Πειραιῶς, ἀποκαλύπτοντα γνήσιον καὶ πηγαῖον καλλιτεχνικὸν ταλέντο.

Ἡ Ἔκθεσις θὰ παραμένῃ ἀνοικτὴ καθ' ἑκάστην ἀπὸ 9.30' — 12.30' καὶ ἀπὸ 3.30' — 5.30' μ. μ. μέχρι τῆς 5ης Ἀπριλίου.

Η ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΑΕΡΑΜΥΝΗΣ

Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐνώπιον τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Κοριζῆ καὶ τῶν μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁ Διοικητὴς τοῦ Σώματος Ἀεραμύνης ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἐθελοντὰς εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ἐθελονταί,

Ἡ χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια, τὴν ὁποίαν βλέπω στὰ πρόσωπά σας, ἀφ' ἧς κατετάγητε εἰς τὸ Σῶμα Ἀμύνης τῶν ἀπὸ ἀέρος ἐπιδρομῶν, ἐκορυφώθη σήμερον, ὁπότε εἴχατε τὴν τιμὴν ἐνώπιον τῆς Α. Ὑψηλότητος τοῦ Διαδόχου, τοῦ κ. Προέδρου καὶ μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, νὰ δώσητε τὸν ὡραιότερον ὅρκον τῆς ζωῆς σας, τὸν ὅρκον τοῦ ΕΘΕΛΟΝΤΟΥ.

Κατὰ τὴν περίοδον αὐτήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Πατρίς μας ἀνέρχεται εἰς ἀπαράμιλλον ὕψος δόξης καὶ θριάμβου, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ Ἔθνη μικρὰ καὶ μεγάλα ἵστανται μετὰ σεβασμοῦ πρὸ αὐτῆς, δὲν θὰ θελήσω νὰ σᾶς ἀναπτύξω τὴν σημασίαν τοῦ ὅρκου σας.

Εἶσθε τὰ παιδιὰ καὶ τ' ἀδέλφια ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εἰς τὰ σύνορα χαράσσουν χρυσᾶς σελίδας τῆς ἱστορίας καὶ γνωρίζετε τὸ καθῆκόν σας.

Νέοι τῆς Ἑλλάδος, εἶσθε ἀπείρως εὐτυχέστεροι ἡμῶν, διότι αὔριον θ' ἀποτελῆτε τὴν ὡραιοτέραν ζωντανὴν σελίδα τῆς ἱστορίας της.

Ἡμεῖς εἰς τὴν ἡλικίαν σας παρακολουθοῦμεν ἐκ τοῦ μακρόθεν τοὺς ἀγῶνας τῶν πατέρων μας, ἐνῷ σεῖς εἶσθε οἱ συναγωνισταί των.

Ὡπλισμένοι μὲ τὴν ὡραίαν σας νεότητα, τὴν εὐγενῆ ἅμιλλαν, τὴν αἰσιοδοξίαν, σφυρηλατοῦντες τὴν ψυχικήν σας ἀντοχὴν μαζὶ μὲ τὴν σωματικήν σας διάπλασιν, θὰ καταστῆτε οἱ φρουροὶ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ, οἱ στενοί μας συνεργάται καὶ βοηθοί.

Ἄγρυπνοι, ἄλλοτε μὲ τὸ ὅπλον ἀνὰ χεῖρας καὶ ἄλλοτε μὲ τὴν παρήγορον ἐπέμβασίν σας, θὰ δώσητε παραδείγματα ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐτοθυσίας.

Ἐθελονταί,

«Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ Πάτρης».

Ὅταν ὁ ἐχθρὸς τῆς Πατρίδος μας ἐσκέφθη νὰ μᾶς ὑποδουλώσῃ, ἐλησμόνησε πρὸ παντὸς ὅτι δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας δὲν ὑπάρχουν ὅρια, οὔτε ἡλικίας, οὔτε ἀντοχῆς, ὑπάρχει μόνον μία ἑνιαία ψυχή, ἡ ψυχὴ τῆς Ἑλλάδος, ἱκανὴ ν' ἀντιμετωπίζῃ τὰς πολεμικὰς μηχανὰς μὲ τὴν πίστιν, τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν ἐπιμονὴν τὴν ἀδάμαστον, ἡ ὁποία πάντοτε νικᾷ καὶ τὴν ὁποίαν σᾶς ἐσφυρηλάτησεν ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας, τῆς ὁποίας σχεδὸν πάντες εἶσθε μέλη, ὥστε ἡ νέα αὐτὴ ὀργάνωσις κατὰ τῶν ἀπὸ ἀέρος ἐπιδρομῶν ν' ἀποτελῇ τὸν ὡραῖον καρπὸν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ὅπως τὴν ὠνειρεύθη ὁ δημιουργός της Ἰωάννης Μεταξᾶς καὶ τὴν προχωρεῖ ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις.

Καὶ τώρα σᾶς καλῶ ὅπως ἀναφωνήσητε μαζί μου.

Ζήτω ὁ Βασιλεύς. Ζήτω ὁ Διάδοχος τοῦ Θρόνου. Ζήτω ἡ στιβαρὰ τοῦ Ἔθνους Κυβέρνησις.

ΤΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ "ΝΕΟΛΑΙΑΣ,,

ΔΕΥΤΕΡΑ 10 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.—Τὸ ὑπ' ἀριθ. 134 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Αἱ ἐπιθετικαὶ ἐνέργειαι ἐσυνεχίσθησαν καταληφθεισῶν καὶ νέων θέσεων τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ ἐχθρός, πρὸς ἀντιπερισπασμὸν τῶν ἐπιθετικῶν ἐνεργειῶν, ἐνήργησεν ἰσχυρὰς ἀντεπιθέσεις, πάσας ἀποκρουσθείσας μὲ βαρείας διὰ τοῦτον ἀπωλείας. Συνελήφθησαν περὶ τοὺς 150 αἰχμάλωτοι καὶ ἄφθονος ὁπλισμὸς εὑρέθη ἐγκαταλελειμμένος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

»Ἡ ἀεροπορία μας συνέδραμεν ἐπιτυχῶς τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις».

Ἐπίσης τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνεκοίνωσεν:

«Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς τὸ Ληξούριον ἄνευ θυμάτων ἢ ζημιῶν».

Τὸ Ἀρχηγεῖον τῶν ἐν Ἑλλάδι βρεταννικῶν δυνάμεων ἀνεκοίνωσε τὰ ἀκόλουθα:

«Ὑποστηρίζοντες ἰσχυρῶς τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Τεπελενίου, χθὲς σχηματισμοὶ ἀεροπλάνων τῆς Β. Βρεταννικῆς Ἀεροπορίας, συνοδευόμενοι ὑπὸ μαχητικῶν, ἐπετέθησαν ἐναντίον ἰταλικῶν στρατευμάτων καὶ μηχανοκινήτων μεταγωγικῶν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Τεπελενίου καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Γκλάβα-Μποῦζι. Ὁ ἐχθρὸς κατ' ἀνάγκην θὰ ὑπέστη ἀπωλείας καὶ ζημίας. Πάντα τὰ ἀεροπλάνα μας ἐπέστρεψαν σῶα».

ΤΡΙΤΗ 11 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.—Τὸ ὑπ' ἀριθ. 135 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Κατόπιν ἐπιμόνου ἀγῶνος κατελάβομεν ἰσχυρὰς θέσεις τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ ἐχθρός, ἀναπτύξας τὸ μέτωπον τῶν ἀπὸ χθὲς ἀρξαμένων ἐπιθετικῶν ἐνεργειῶν, ἐνήργησε σφοδρὰς ἀντεπιθέσεις. Οὐδεμίαν ἐπιτυχίαν ἠδυνήθη νὰ σημειώσῃ παρὰ τὰς βαρυτάτας ἀπωλείας, ἃς ὑπέστη. Συνελάβομεν περὶ τοὺς 300 αἰχμαλώτους μετὰ πολλῶν ἀξιωματικῶν. Ἐχθρικὴ ἐνέργεια δι' ἁρμάτων ἀπεκρούσθη, καταστραφέντος ἑνὸς τοιούτου.

»Ἡ ἀεροπορία μας συμμετέσχεν εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις, βομβαρδίσασα καὶ πολυβολήσασα ἐπιτυχῶς ἐχθρικὰς δυνάμεις. Πάντα τὰ ἀεροπλάνα μας ἐπέστρεψαν εἰς τὰς βάσεις των».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνεκοίνωσε:

«Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἡσυχία».

Ἐξ ἄλλου τὸ ἐν Ἑλλάδι Ἀρχηγεῖον τῶν βρεταννικῶν ἀεροπορικῶν δυνάμεων ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς:

«Τὴν νύκτα τῆς 9ης Μαρτίου βομβαρδιστικὰ τῆς Βασιλικῆς Ἀεροπορίας ἐβομβάρδισαν σφοδρῶς τὸν λιμένα καὶ τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Δυρραχίου. Πολλαὶ μεγάλαι πυρκαϊαὶ ἐσημειώθησαν, αἵτινες ηὔξανον διαρκῶς εἰς ἔντασιν. Πολλαὶ ἐκρήξεις ἐσημειώθησαν. Αἱ πυρκαϊαὶ ἦσαν ὁραταὶ ἐξ ἀποστάσεως 70 μιλίων. Τὸ χωρίον Δουκάϊ ἐβομβαρδίσθη ἐπιτυχῶς ὡς ἐπίσης καὶ μηχανοκίνητοι συγκεντρώσεις μεταγωγικῶν καὶ θέσεις πυροβόλων εἰς τὴν περιοχὴν Γκλάβας-Μποῦζι. Μικρὸς σχηματισμός μας ἐν περιπολίᾳ συνήντησεν ἰσχυρὰν δύναμιν ἐχθρικῶν βομβαρδιστικῶν συνοδευομένων καὶ παρὰ καταδιωκτικῶν. Κατὰ τὴν ἀερομαχίαν ποὺ ἐπηκολούθησεν 6 ἐχθρικὰ καταδιωκτικὰ τύπου «Γ. 50» καὶ ἓν βαρὺ βομβαρδιστικὸν «ΒΗ 20» κατερρίφθησαν ὁριστικῶς καὶ ἄλλα ὑπέστησαν σοβαρὰς ζημίας. Εἷς ἐκ τῶν πιλότων μας ἐδέησε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἀεροπλάνον του καὶ νὰ πηδήσῃ δι' ἀλεξιπτώτου, προσγειωθεὶς σῶος ἐντὸς τῶν γραμμῶν μας. Ὅλα τὰ ἄλλα ἀεροπλάνα μας ἐπέστρεψαν σῶα εἰς τὰς βάσεις των».

ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.—Τὸ ὑπ' ἀριθ. 136 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Ὁ ἐχθρὸς ἐξηκολούθησε τὰς ἐπιθετικάς του προσπαθείας μετὰ μεγάλης σφοδρότητος. Πᾶσαι αἱ ἀπόπειραί του ἀπεκρούσθησαν μὲ σημαντικὰς ἀπωλείας. Κατόπιν ἡμετέρων ἀντεπιθέσεων συνελήφθησαν 450 αἰχμάλωτοι, ἐν οἷς καὶ τρεῖς ἀνώτεροι ἀξιωματικοί. Ἡ ἡμετέρα ἀεροπορία ἐβομβάρδισεν ἐπιτυχῶς στόχους πεδίου μάχης».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνεκοίνωσεν:

«Παρὰ τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας ἐρρίφθησαν χθὲς βόμβαι εἰς Ληξούριον καὶ εἰς κωμόπολιν τῆς Δυτικῆς Πελοποννήσου ἄνευ θυμάτων ἢ ζημιῶν».

Ἐπίσης τὸ Ἀρχηγεῖον τῶν ἐν Ἑλλάδι βρεταννικῶν ἀεροπορικῶν δυνάμεων ἀνεκοίνωσε τὰ ἀκόλουθα:

«Ἀγγλικὰ βομβαρδιστικά, ὑποστηρίζοντα τὰς κατὰ ξηρὰν ἐπιχειρήσεις τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων, ἐπετέθησαν χθὲς ἐναντίον χώρων ὅπου εἶχον συγκεντρωθῆ μεταφορικὰ μέσα τοῦ ἐχθροῦ, καθὼς καὶ ἐναντίον στρατοπεδεύσεων εἰς τὴν ὁδὸν Γκλάβα-Μποῦζι. Τὰ ἀεροπλάνα μας συνήντησαν εἴς τινας τομεῖς σφοδρὸν ἀντιαεροπορικὸν πῦρ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ ἀφοῦ ἐβομβάρδισαν τὰς θέσεις τῶν ἐχθρικῶν πυροβολείων κατῆλθον πολὺ χαμηλὰ καὶ ἤρχισαν νὰ πολυβολοῦν ἐναντίον τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων τὰ ὁποῖα ἐκινοῦντο κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ, καθὼς καὶ κατὰ φαλάγγων αὐτοκινήτων. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐπιχειρήσεων ὑπῆρξε λίαν ἐπιτυχές. Ὅλα τὰ ἀεροπλάνα μας ἐπέστρεψαν ἀβλαβῆ εἰς τὰς βάσεις των.

ΠΕΜΠΤΗ 13 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.—Τὸ ὑπ' ἀριθ. 137 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Τόσον κατὰ τὴν νύκτα τῆς χθὲς πρὸς σήμερον, ὅσον καὶ σήμερον, τετάρτην ἡμέραν τῆς ἐκδηλωθείσης ἐπιθετικῆς ἐνεργείας του, ὁ ἐχθρὸς ἐνέτεινε τὰς προσπαθείας του χωρὶς οὐδὲν νὰ ἐπιτύχῃ.

»Ἅπασαι αἱ ἐπιθέσεις του ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων, αἱ δὲ ἀπώλειαί του ὑπῆρξαν ἐπίσης σημαντικαί. Δι' ἡμετέρου τοπικοῦ ἐγχειρήματος συνελήφθησαν 200 αἰχμάλωτοι, ἐν οἷς καὶ 4 ἀξιωματικοί.

»Ἡ ἡμετέρα ἀεροπορία συνέδραμεν ἐπιτυχῶς τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνεκοίνωσεν:

«Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς τὸ Ἀργοστόλιον ἄνευ θυμάτων καὶ μὲ μικρὰς ζημίας εἰς οἰκήματα».

Ἐπίσης τὸ Ἀρχηγεῖον τῶν ἐν Ἑλλάδι βρεταννικῶν ἀεροπορικῶν δυνάμεων ἀνεκοίνωσε τὰ ἀκόλουθα:

«Στρατεύματα ἐν κινήσει καὶ μηχανοκίνητα ἐχθρικὰ μεταφορικὰ μέσα ὑπέστησαν ἐπίθεσιν εἰς τὴν ὁδὸν Γκλάβας-Μποῦζι. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιδρομῆς ταύτης δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ παρατηρηθοῦν συνεπείᾳ τῶν χαμηλῶν νεφῶν.

»Τὰ μαχητικά μας ἀεροπλάνα συνήντησαν μεγάλον σχηματισμὸν ἐχθρικῶν τύπου «Γ 50» εἰς τὸ κεντρικὸν μέτωπον καὶ κατέρριψαν ἀσφαλῶς 5 ἐξ αὐτῶν, ἐνῷ ἀρκετὰ ἄλλα ὑπέστησαν σοβαρὰς βλάβας. Ὅλα τὰ ἡμέτερα ἀεροπλάνα ἐπέστρεψαν σῶα».

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 14 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.—Τὸ ὑπ' ἀριθ. 138 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Ὁ ἐχθρὸς καὶ σήμερον, πέμπτην ἡμέραν τῶν ἐπιθετικῶν του ἐπιχειρήσεων, ἐξαπέλυσεν ἐπανειλημμένως σφοδρὰς ἐπιθέσεις ἐπὶ εὐρέος μετώπου καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Κατὰ ταύτας ἐχρησιμοποίησε νωπὰς δυνάμεις πεζικοῦ ὑποστηριζομένας ὑπὸ ἰσχυροῦ πυροβολικοῦ καὶ πολυαρίθμου ἀεροπορίας. Τὰ ἡμέτερα στρατεύματα ἀπέκρουσαν ἁπάσας τὰς ἄνω ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ προξενήσαντα εἰς τοῦτον σοβαρωτάτας ἀπωλείας.

»Ἡ ἀεροπορία μας ἐβομβάρδισεν ἐπιτυχῶς στρατιωτικοὺς στόχους. Τὸ ἀντιαεροπορικόν μας πυροβολικὸν κατέρριψε 2 ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς τὴν Ζάκυνθον. Αἱ βόμβαι ἐξερράγησαν πλησίον τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου μὲ ἀγνώστους εἰσέτι ζημίας καὶ μὲ ὀλίγα θύματα ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ. Ὁμοίως ἐβομβαρδίσθη ἀγροτικὴ περιοχὴ ἐν Κρήτῃ ἄνευ ἀποτελεσμάτων».

Τὸ Ἀρχηγεῖον τῶν ἐν Ἑλλάδι βρεταννικῶν ἀεροπορικῶν δυνάμεων ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς:

«Ἰταλικὰ στρατεύματα καὶ συγκεντρώσεις μηχανοκινήτων μεταφορικῶν μέσων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Γκλάβας-Μποῦζι ὑπέστησαν καὶ χθὲς βομβαρδισμὸν ὑπὸ ἀεροπλάνων τῆς βρεταννικῆς ἀεροπορίας, τὰ ὁποῖα ὑποστηρίζουν τὰς κατὰ ξηρὰν ἐπιχειρήσεις τῶν Ἑλλήνων. Λόγῳ τῶν χαμηλῶν νεφῶν δὲν παρετηρήθησαν πλήρως τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα. Ὅλα τὰ ἀεροπλάνα μας ἐπέστρεψαν σῶα».

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.—Τὸ ὑπ' ἀριθ. 139 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Ὁ ἐχθρὸς ἐξεδήλωσε καὶ σήμερον ἐπανειλημμένας σφοδρὰς ἐπιθέσεις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μετώπου, κατόπιν ἰσχυρᾶς προπαρασκευῆς πυροβολικοῦ καὶ τῇ συνοδείᾳ πολυαρίθμου ἀεροπορίας διώξεως καὶ βομβαρδισμοῦ. Οὐδεμίαν ἐπιτυχίαν ἐσημείωσε παρὰ τὰς σημαντικὰς ἀπωλείας τὰς ὁποίας ὑπέστη. Κατόπιν ἀντεπιθέσεως συνελάβομεν αἰχμαλώτους τινάς».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἡσυχία».

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.—Τὸ ὑπ' ἀριθ. 140 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Περιωρισμένης ἐντάσεως ἐπιθετικαὶ ἐνέργειαι τοῦ ἐχθροῦ κατὰ διαφόρους ὥρας τῆς ἡμέρας καὶ εἰς διάφορα σημεῖα ἀπεκρούσθησαν ἅπασαι».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«Παρ' ἐχθρικοῦ ἀεροπλάνου ἐρρίφθησαν βόμβαι εἰς λιμένα τῆς νοτιοδυτικῆς Πελοποννήσου, ἄνευ ἀποτελέσματός τινος».

ΔΕΥΤΕΡΑ 17 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.—Τὸ ὑπ' ἀριθ. 141 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Δρᾶσις πυροβολικοῦ ποικίλης ἰσχύος».

Ἐξ ἄλλου τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«Παρὰ τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας ἐρρίφθησαν βόμβαι εἰς τὸν λιμένα πόλεως τῆς Δυτικῆς Πελοποννήσου ἄνευ ἀποτελέσματός τινος. Ἐχθρικὸν ἀεροπλάνον ἐπολυβόλησεν ἀπὸ χαμηλοῦ ὕψους τὰς οἰκίας κωμοπόλεως νήσου τοῦ Αἰγαίου ἄνευ θυμάτων ἢ ζημιῶν».

ΤΡΙΤΗ 18 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.—Τὸ ὑπ' ἀριθ. 142 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Ἐνέργεια περιπόλων καὶ πυροβολικοῦ».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«1) Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε τὴν νύκτα τῆς 16ης—17ης τρέχοντος τὴν Λάρισαν διὰ τρίτην φορὰν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταστροφῆς τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν σεισμῶν. Θύματα δὲν ὑπάρχουν. Κατέρρευσαν μόνον δύο οἰκίαι ἐξ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι εἶχον ἀπομείνει ὄρθιαι ἐκ τῶν σεισμῶν καὶ ὑπέστησαν ζημίας ἕτεραι δέκα. 2) Βόμβαι ἐρρίφθησαν εἰς ἀγροτικὰς περιοχὰς ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Ἠπείρῳ ἄνευ ἀποτελεσμάτων. 3) Ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα ἐπολυβόλησαν ἀπὸ χαμηλοῦ ὕψους τὰς οἰκίας, τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἡρῷον τῶν πεσόντων εἰς Νάξον ἄνευ θυμάτων καὶ μὲ ἀσημάντους ζημίας».

Ἐπίσης τὸ Ἀρχηγεῖον τῶν ἐν Ἑλλάδι βρεταννικῶν ἀεροπορικῶν δυνάμεων ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς:

«Κατὰ τὰς πρώτας ὥρας τῆς χθεσινῆς πρωίας σχηματισμὸς βομβαρδιστικῶν ἀεροπλάνων τῆς βασιλικῆς ἀεροπορίας διενήργησεν ἐπιτυχῆ ἐπίθεσιν ἐναντίον τοῦ ἀεροδρομίου τῶν Τιράνων. Καίτοι τὰ βομβαρδιστικά μας ἀντεμετώπισαν μέγαν ἀριθμὸν ἰταλικῶν μαχητικῶν ἀεροπλάνων, ἐνέτειναν τὴν ἐπίθεσίν των, προκαλέσαντα πυρκαϊὰν εἰς ἓν ὑπόστεγον καὶ τὴν καταστροφὴν ἀεροπλάνων εὑρισκομένων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ταυτοχρόνως ἄλλος βομβαρδιστικὸς σχηματισμὸς ἐπέδραμεν ἐναντίον τοῦ ἀεροδρομίου τοῦ Αὐλῶνος καὶ ἀφοῦ ἔρριψε τὰς βόμβας του ἐφώρμησε καθέτως, παρὰ τὸ ἔντονον ἀντιαεροπορικὸν πῦρ μυδραλλιοβολῶν διεσκορπισμένα ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα. Ἓν βομβαρδιστικὸν τῆς βασιλικῆς ἀεροπορίας, ἐπιστρέφον ἀπὸ πτῆσιν ἐπιχειρήσεων, συνήντησεν ἓν μέγα ἐχθρικὸν ὑδροπλάνον καὶ τὸ κατέρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν πλησίον τῆς Κερκύρας. Ἐξ ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων ἓν ἀπὸ τὰ ἀεροπλάνα μας δὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν βάσιν του».

ΤΕΤΑΡΤΗ 19 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.—Τὸ ὑπ' ἀριθ. 142 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Ὁ ἐχθρός, ἐπιχειρήσας ἐπανειλημμένας τοπικὰς ἐπιθέσεις, ἀπεκρούσθη ὑποστὰς σημαντικὰς ἀπωλείας.

»Εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἀώου δι' ἐπιτυχοῦς ἐγχειρήματος συνελάβομεν 165 αἰχμαλώτους, ἐν οἷς 4 ἀξιωματικοί».

Ἐξ ἄλλου τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«Ἡ ἰταλικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς τὴν Κυπαρισσίαν. Αἱ ριφθεῖσαι βόμβαι ἐξερράγησαν εἰς λαϊκὴν συνοικίαν τῆς πόλεως μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον τεσσάρων γυναικῶν, τὸν τραυματισμὸν 6 παιδίων ἡλικίας ἀπὸ 2-8 ἐτῶν καὶ μὲ ἐλαχίστας ζημίας.

»Ὁμοίως βόμβαι ἐρρίφθησαν καὶ εἰς ἀγροτικὰς περιοχὰς ἐν Θεσσαλίᾳ ἄνευ ἀποτελέσματός τινος».

Μεθύστε μέ τ' ἀθάνατο
κρασί τοῦ εἰκοσιένα!..